

**Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
z siedzibą w Warszawie**

**Program działalności
na rok 2024**

Akceptuję

Zatwierdzam

.....
/dyrektor /

.....
/Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi/

Warszawa, 2023 r.
www.modr.mazowsze.pl
email: sekretariat@modr.mazowsze.pl

Opracowanie	zespół doradców w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie
Redakcja techniczna	Agnieszka Vasileiou - główny specjalista w dziale Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw Agnieszka Kowaluk - kierownik działu Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący	Sławomir Piotrowski – Dyrektor Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
Zaopiniowany	Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego

Spis treści

WSTĘP	4
A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego	5
B. Zakres i metodyka procesu programowania	17
C. Działalność merytoryczna.....	21
C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.....	22
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	44
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej...	54
Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.....	60
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.....	60
Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie	62
Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego	64
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	65
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	71
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.....	75
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.....	77
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.....	79
Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie	80
Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	81
C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	81
C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)	85
C.4. Zadania finansowane z innych źródeł	94
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem	100
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń	104
F. Plan wydawniczy.....	107
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej	110
H. PODSUMOWANIE	111
I. Załącznik elektroniczny	113

Wstęp

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego od 20.08.2016 r. jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (Dz.U.2016 poz. 1176). Działa zgodnie z ustawą o jednostkach doradztwa rolniczego z dnia 22 października 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 76) i podlega ministrowi właściwemu do spraw rozwoju rolnictwa. Statut Ośrodka został nadany zarządzeniem Nr 34 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie nadania Statutu Mazowieckiemu Ośrodkowi Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie (Dz. Urz. MRiRW z 2016 r. poz. 26) i zmieniony zarządzeniem Nr 4 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 lutego 2022 r. (Dz. Urz. MRiRW z 2022 r. poz. 4). Regulamin organizacyjny stanowi załącznik do Zarządzenia Nr 26/2023 Dyrektora MODR Warszawa z dnia 25 października 2023 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie, które weszło w życie z dniem 17 listopada 2023 r.

Zgodnie z art. 8 ust.1 pkt 1 ustawy o jdr, dyrektor kierujący ośrodkiem opracowuje roczny program działalności jednostki doradztwa rolniczego. Program ten, zgodnie z art. 9 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jdr, opiniuje Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego, organ opiniodawczo doradczy dyrektora MODR Warszawa (aktualny skład Rady poniżej). Rada Społeczna zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zaopiniowany Program Działalności Dyrektor MODR Warszawa przekłada do zatwierdzenia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi. Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego obejmuje swoim zasięgiem sześć oddziałów: Bielice, Ostrołęka, Płock, Poświętne z siedzibą w Płońsku, Radom, Siedlce oraz centralę w Warszawie. W 2024 roku doradztwem objęte zostaną gminy z 37 powiatów województwa mazowieckiego. Przy realizacji zadań doradczych MODR Warszawa będzie współpracował z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Mazowiecka Izba Rolnicza, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich, banki, izba gospodarcza zrzeszającą banki spółdzielcze, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, szkoły rolnicze (wszystkie poziomy kształcenia), jednostki badawczo - rozwojowe związane z rolnictwem, lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości, placówki Polskiej Akademii Nauk, szkoły wyższe, związki i organizacje rolników, środki masowego przekazu oraz organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Aktualny skład Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego:

1. Ewa Grodzka - przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
2. Leszek Przybytniak - przedstawiciel Sejmiku Województwa Mazowieckiego;
3. Janina Ewa Orzełowska - przedstawiciel Zarządu Województwa Mazowieckiego;
4. Witold Konarski - przedstawiciel Mazowieckiej Izby Rolniczej;
5. Teresa Orowiecka - przedstawiciel Mazowieckiej Izby Rolniczej;
6. Sławomir Tomaszewski - przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników "Ojczyzna";
7. Krzysztof Filipek - przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”;

8. Aleksander Kiljańczyk - przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników;
9. Andrzej Pruszkowski - przedstawiciel NSZZ Rolników Indywidualnych "Solidarność";
10. Krystyna Krzyżanowska - przedstawiciel Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie;
11. Grzegorz Żurek - przedstawiciel Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie - PIB;
12. Leszek Rozbicki - przedstawiciel Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

1. Struktura organizacyjna + schemat

W Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego wyodrębnia się trzy poziomy organizacyjne: wojewódzki, oddziałowy i terenowy. Za całokształt funkcjonowania MODR Warszawa odpowiada dyrektor, który kieruje Ośrodkiem przy pomocy dwóch zastępców, głównego księgowego, dyrektorów Oddziałów oraz kierowników komórek organizacyjnych. Na szczeblu wojewódzkim funkcjonuje centrala z następującymi komórkami organizacyjnymi:

- Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa
- Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym
- Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska
- Dział Teleinformatyki
- Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
- Dział Administracyjno-Gospodarczy
- Dział Księgowości
- Dział Kadr i Organizacji Pracy
- Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej
- Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych
- Audytor Wewnętrzny

Drugi poziom w strukturze organizacyjnej MODR Warszawa stanowią: Oddział Bielice, Oddział Ostrołęka, Oddział Płock, Oddział Poświętne, Oddział Radom i Oddział Siedlce.

Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego stanowią trzeci poziom w strukturze MODR Warszawa. Nad ich pracą czuwa kierownik, który bezpośrednio podlega dyrektorowi Oddziału.

1. Struktura organizacyjna i schemat organizacyjny Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego

- Oddział Bielice
- Oddział Radom
- Oddział Siedlce
- Oddział Płock
- Oddział Płońsk
- Oddział Poświętne
- Oddział Ostrołęka

2. Dane teleadresowe centrali wraz z odnośnikami do mediów społecznościowych

Tab. A. Dane teleadresowe

L.p.	Nazwa Ośrodka	adres	telefon	e-mail
1	2	3	4	6
	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Ul. Czereśniowa 98, 02-456 Warszawa	22 571 61 00	sekretariat@modr.mazowsze.pl
	Media społecznościowe	link/adres strony www		
1	Strona www	www.modr.mazowsze.pl		
2	Facebook	https://www.facebook.com/modrwarszawa/		
3	Kanał/y youtube	https://www.youtube.com/c/MODRWarszawa1		
4	Instagram	https://www.instagram.com/modr_warszawa/		
	Miesięcznik	Liczba numerów w roku		
1	„Wieś Mazowiecka” wraz z dodatkiem ekonomicznym „Agrobiznes”	11		

3. Zasoby ludzkie

Tab. B. Zatrudnienie w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.10.2023 r.

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1	2	3
1	Dyrektor	1
2	Zastępca dyrektora	2
3	Dział Administracyjno-Gospodarczy	10 (w tym: urlop bezpłatny - 1, urlop macierzyński - 1)
4	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	24 (w tym urlop macierzyński - 1)
5	Dział Kadr i Organizacji Pracy	8
6	Dział Księgowości	15
7	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	29 (w tym: urlop macierzyński - 3)

8	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	15 (w tym: urlop macierzyński -1)
9	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	26 (w tym: urlop wychowawczy – 1, świadczenie rehabilitacyjne – 1)
10	Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa	28
11	Dział Teleinformatyki	7
12	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	263 (w tym: urlop macierzyński – 10, urlop wychowawczy – 3, urlop rodzicielski – 1, urlop bezpłatny – 7)
13	Pozostali pracownicy	60 (w tym: urlop bezpłatny – 1, urlop wychowawczy – 1)
Razem W poz. 4, 6, 7, 8, 9, 10 wliczono samodzielne stanowiska w Oddziałach		488 (w tym: urlop bezpłatny – 9, urlop macierzyński – 16, urlop wychowawczy – 5, świadczenie rehabilitacyjne – 1, urlop rodzicielski – 1)

Tab. C. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba Pracowników
1	2	3	4
1	PZDR w Białobrzegach	6	6 (w tym: urlop macierzyński – 1, urlop bezpłatny – 1)
2	PZDR w Brwinowie	6	2
3	PZDR w Ciechanowie	8	10 (w tym: urlop bezpłatny – 1)
4	PZDR w Garwolinie	12	6
5	PZDR w Gostyninie	8	8
6	PZDR w Grodzisku Mazowieckim	4	3
7	PZDR w Grójcu	10	7

8	PZDR w Koźniewicach	7	7 (w tym: urlop macierzyński – 1)
9	PZDR w Legionowie	4	2
10	PZDR w Lipsku	6	8
11	PZDR w Łazach	7	5
12	PZDR w Łosicach	6	6
13	PZDR w Makowie Mazowieckim	9	8 (w tym: urlop macierzyński – 1, urlop bezpłatny – 1)
14	PZDR w Mińsku Mazowieckim	12	7
15	PZDR w Mławie	10	12 (w tym: urlop macierzyński – 1, urlop wychowawczy – 1, urlop bezpłatny – 1)
16	PZDR w Ostrołęce	11	11
17	PZDR w Ostrowi Mazowieckiej	10	10 (w tym: urlop macierzyński – 1)
18	PZDR w Otwocku	6	2
19	PZDR w Płocku	12	11 (w tym: urlop macierzyński – 1, urlop wychowawczy – 1)
20	PZDR w Płońsku	10	11 (w tym: urlop macierzyński – 1)
21	PZDR w Pomiechówku	6	5
22	PZDR w Przasnyszu	6	8 (w tym urlop macierzyński -1, urlop wychowawczy – 1)
23	PZDR w Przysusze	8	8
24	PZDR w Pułtusk	7	6
25	PZDR w Radomiu	12	14 (w tym: urlop macierzyński - 1)
26	PZDR w Siedlcach	13	15
27	PZDR w Sierpcu	6	6 (w tym: urlop rodzicielski – 1)
28	PZDR w Sochaczewie	7	5
29	PZDR w Sokołowie Podlaskim	8	10 (w tym: urlop bezpłatny – 2)

30	PZDR w Szydłowcu	5	7
31	PZDR w Tarcynie	6	2
32	PZDR w Węgrowie	8	6
33	PZDR w Tłuszczu	12	6
34	PZDR w Wyszku	6	6 (w tym: urlop bezpłatny – 1)
35	PZDR w Zwoleniu	5	7
36	PZDR w Żurominie	6	7 (w tym: urlop macierzyński – 1)
37	PZDR w Żyrardowie	5	3
Razem		290	263 (w tym: urlop bezpłatny – 7, urlop macierzyński – 10, urlop wychowawczy – 3, urlop rodzicielski – 1)

Tab. D. Zatrudnienie wg specjalizacji

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1	2	3
1.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami:	169
a)	doradcy rolniczego*	71
b)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową	20
c)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne	0
d)	doradcy rolniczego ze specjalizacją ekonomika gospodarstwa rolnego	0
e)	doradcy rolniczego ze specjalizacją integrowana produkcja roślin	0
f)	doradcy rolniczego z uprawnieniami z zakresu integrowanej produkcji roślin	4
g)	doradcy rolniczego z uprawnieniami z zakresu integrowanej ochrony roślin**	71
h)	eksperta przyrodniczego	3
2.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami:	540
a)	doradcy rolniczego*	202
b)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową	108
c)	doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne	0

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1	2	3
d)	doradcy rolniczego ze specjalizacją ekonomika gospodarstwa rolnego	0
e)	doradcy rolniczego ze specjalizacją integrowana produkcja roślin	0
f)	doradcy rolniczego z uprawnieniami z zakresu integrowanej produkcji roślin	22
g)	doradcy rolniczego z uprawnieniami z zakresu integrowanej ochrony roślin**	202
h)	eksperta przyrodniczego	6

**należy podać wszystkich doradców rolniczych ze specjalizacją i bez niej*

***Zgodnie z zatwierdzoną metodyką „Integrowana ochrona roślin, w tym ocena zagrożenia agrofagami i pomoc rolnikom w podejmowaniu decyzji w zakresie metod i zabiegów”, usługi w tym zakresie mogą świadczyć wszyscy doradcy rolniczy.*

4. Zasoby materialne.

a. Sale wykładowe

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie dysponuje własnymi salami konferencyjnymi, zlokalizowanymi w:

1. Płońsku (siedziba MODR Warszawa Oddział Poświętne w Płońsku)
 - 5 sal konferencyjnych wyposażonych w niezbędne środki audiowizualne, nagłośnienie, klimatyzację, system tłumaczenia symultanicznego;
 - liczba miejsc: łącznie 260 osób (miejsca przy stolikach) lub 400 osób (w układzie kinowym);
 - wielkość sal: od 20 do 120 osób;
 - miejsce organizacji konferencji i szkoleń z zapleczem hotelowym i gastronomicznym.
2. Warszawie (siedziba Centrali MODR Warszawa)
 - sala konferencyjna na 60 osób z miejscami przy stolikach lub 90 w układzie kinowym;
 - wyposażenie: sprzęt audiowizualny, nagłośnienie, dostęp do internetu bezprzewodowego, klimatyzacja;
 - możliwość zamówienia serwisu kawowego i cateringu.
3. Siedlcach (siedziba MODR Warszawa Oddział Siedlce)
 - sala konferencyjna dla maksymalnie 70 osób;
 - wyposażenie: nagłośnienie, zestaw multimedialny, bezprzewodowy dostęp do internetu.
4. Płocku (siedziba MODR Warszawa Oddział Płock)
 - sala konferencyjna mogąca pomieścić 105 osób;
 - możliwość konfiguracji wnętrza;
 - sala z podwyższeniem dla prelegentów, wyposażona w sprzęt multimedialny, bezprzewodowy internet.

b. Sala komputerowe

MODR Warszawa nie posiada sal komputerowych. W salach wykładowych istnieje możliwość połączenia laptopów w sieć komputerową.

c. Pole doświadczalne (gospodarstwa demonstracyjne)

Pole doświadczalne o powierzchni 26,96 ha znajduje się na terenie MODR Warszawa Oddział Poświętne w Płońsku. Są to gleby klas od II do V. W 2021 roku pole doświadczalne dołączyło do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Celem przedsięwzięcia jest promowanie dobrych praktyk rolniczych oraz usprawnienie i skoordynowanie transferu wiedzy pomiędzy rolnikami, doradcami oraz osobami z ośrodków naukowych. W ramach sieci w gospodarstwach organizowane są działania demonstracyjne takie jak pokazy, szkolenia, czy wystawy. Poprzez demonstracje informacje o innowacjach w rolnictwie docierają do rolników szybciej i skuteczniej. Na 2024 rok MODR Warszawa zaplanował, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzenie porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego (PDO) oraz założenie kolekcji odmian w około 25 gatunkach roślin uprawnych. Szacunkowo łączna ilość odmian wyniesie ok. 400, natomiast liczba wszystkich założonych poletek wyniesie blisko 1000.

d. Tereny wystawowe

Teren wystawowy znajduje się w Oddziale Poświętne w Płońsku i ma powierzchnię 7,51 ha. Wykorzystywany jest do organizacji wystaw i imprez o charakterze rolniczym, w tym Mazowieckich Dni Rolnictwa oraz Dnia Kukurydzy i Buraka.

e. Hotel

Hotel dwugwiazdkowy, wpisany jest do ewidencji obiektów hotelarskich prowadzonej przez Marszałka Województwa Mazowieckiego na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (tj. Dz. U. 2019 poz.238 ze zmianami). Dysponuje 82 miejscami noclegowymi w wygodnych pokojach jedno-dwu i czteroosobowych z łazienkami, TV i balkonami. Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Na terenie całego obiektu dostępny jest bezprzewodowy internet.

f. Stolówka/ restauracja/ bar

W MODR Warszawa Oddział Poświętne funkcjonuje restauracja mogąca przyjąć 100 osób oraz sala bankietowa 20 osób (łącznie 120 osób). Restauracja oferuje całodienne wyżywienie dla grup i gości indywidualnych, organizuje chrzciny, komunie, jubileusze, imprezy okolicznościowe. W ogródku grillowym przygotowywane są ogniska, grille i biesiady. Menu oparte jest na tradycyjnych, sprawdzonych recepturach. Istnieje możliwość przygotowania potraw specjalnie na życzenie gości.

Pracownicy zapewniają obsługę imprez wraz z oprawą muzyczną i przygotowaniem dekoracji okolicznościowych.

g. Stacja meteo

W 2024 roku będą funkcjonować 54 stacje meteorologiczne. Na polu doświadczalnym MODR Warszawa Oddział Poświętne w Płońsku znajduje się dodatkowa stacja meteo należąca do IUNG-PIB w Puławach. Stacje udostępniają bezpłatnie dane meteorologiczne dla wszystkich zainteresowanych poprzez stronę www.edwin.gov.pl. Dane meteo wykorzystywane są do wspierania podejmowania decyzji zwalczania agrofagów w integrowanej ochronie roślin w aplikacji Wirtualne Gospodarstwo oraz w Raportowaniu zagrożeń - usłudze, która przeznaczona jest dla samorządów, instytucji publicznych odpowiedzialnych za nadzór lub realizację ochrony roślin oraz instytucji naukowych. Dzięki tej usłudze możliwe jest generowanie raportów z systemu monitoringu zagrożeń chorobami i szkodnikami w rolnictwie i ogrodnictwie. Sieć stacji meteorologicznych pozwala też na prowadzenie lokalnej prognozy pogody. Na terenie MODR Warszawa znajdują się 2 stacje fenologiczne, należące do Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego w Poznaniu, mające na celu pomoc w określaniu faz rozwojowych roślin.

h. Pasieka

W Oddziale Płock MODR Warszawa funkcjonuje pasieka demonstracyjna mająca na celu propagowanie odpowiednich praktyk pszczelarskich. W 2024 kontynuowana będzie współpraca z PKN Orlen oraz Pasieką Hodowlaną Krajowej Rady Izb Rolniczych sp. z o.o (KRIR) z siedzibą w Parzniewie w zakresie rozwijania pasieki na terenie MODR Warszawa Oddział Płock. Planowana jest odbudowa pasieki do 30 rodzin (obecnie zazimowanych jest 21 pni) oraz zmiana miejsc posadowienia pasiek. Dwanaście rodzin planuje się utrzymywać przy budynkach MODR Warszawa Oddział Płock. Pasiekę posadowioną na terenie PKN Orlen oprócz udziału w „Programie ochrony zasobów genetycznych pszczół rasy środkowoeuropejskiej linii Kampinoska” będzie można oceniać także pod kątem oceny wydajności pasieczyska, oceny rozwoju rodzin pszczelich przy koncernie i porównania jej z pasieką przy MODR o/Płock na ul Zglenickiego, co wpisuje się w politykę ekologiczną PKN Orlen oraz MODR Warszawa. Dodatkowo planuje się współpracę ze Stowarzyszeniem „Pszczelarze z Mazowsza”, z konsorcjum „Skarby z pola”, z Zespołem Szkół im. L. Bergerowej w Płocku oraz z pszczelarzem który został zakwalifikowany do programu ochrony pszczoły Kampinoskiej. W Oddziale Poświętne w Płońsku powstała minipasieka (4 rodziny pszczoły) w ramach Grupy Operacyjnej DOBRY MIÓD, która otrzymała dofinansowanie w ramach działania „Współpraca” PROW 2014-2020 na realizację projektu „Pasieka na bazie kontrolowanych warunków i regulowanego mikroklimatu w ulu oraz kształtowanej produkcji pożytków”.

i. Inne budynki wykorzystywane na potrzeby dydaktyczne

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie jest użytkownikiem wieczystym następujących nieruchomości gruntowych, stanowiących własność Województwa Mazowieckiego:

1. Nieruchomość położona w Warszawie przy ulicy Czereśniowej 98, stanowiąca dwie działki ewidencyjne o numerach 52 i 53 z obrębu 2-08-26 w jednostce ewidencyjnej Dz. Włochy.

Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta WA1M/00057599/3. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 6118 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem biurowym, w którym znajduje się Centrala MODR Warszawa.

2. Nieruchomość położona w Płońsku przy ulicy Sienkiewicza 11, stanowiąca siedzibę MODR Warszawa Oddział Poświętne w Płońsku. W skład nieruchomości wchodzi następujące działki ewidencyjne:

1) z obrębu 0024 Poświętne w jednostce ewidencyjnej Płońsk-Gmina:

- działka nr 34/6 – powierzchnia 6,7509 ha;
- działka nr 35/18 – powierzchnia 6,3758 ha;

2) z obrębu 0217 M. Płońsk, w jednostce ewidencyjnej Płońsk:

- działka nr 195/24 – powierzchnia 4,9000 ha;
- działka nr 195/25 – powierzchnia 0,3950 ha;
- działka nr 195/30 – powierzchnia 2,3706 ha;
- działka nr 195/32 – powierzchnia 3,7280 ha.

Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta PL1L/00016329/8. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 24,5203 ha.

Działki nr 195/24, 195/25, 195/32 zabudowane są m.in. budynkiem zakładowym, budynkiem szkoleniowym, budynkiem hotelowym, z restauracją i pralnią, budynkiem warsztatowym, dworkiem „Sienkiewiczówka”. Pozostała powierzchnia nieruchomości wykorzystywana jest m.in. pod potrzeby prowadzonego pola doświadczalnego.

3. Nieruchomość położona w Siedlcach przy ulicy Kazimierzowskiej 21 stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 13/23 z obrębu 35, w jednostce ewidencyjnej M. Siedlce. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta SI1S/00051551/9. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 3718 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, wpisanym do rejestru zabytków, w którym ma siedzibę MODR Warszawa Oddział Siedlce.
4. Nieruchomość położona w Bielicach 19, 96-500 Sochaczew. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 17/3 z obrębu 044-PGR Bielice, w jednostce ewidencyjnej Sochaczew. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta PL1O/00015573/9. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 1700 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę MODR Warszawa Oddział Bielice.
5. Nieruchomość położona w Płocku przy ulicy Zglenickiego 42D stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 3 z obrębu 0013-Kombinat, w jednostce ewidencyjnej M. Płock. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta PL1P/00080164/6. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 3807 m². Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę MODR Warszawa Oddział Płock.
6. Nieruchomość położona w Ostrowi Mazowieckiej przy ulicy Kochanowskiego 4 stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 3420/11 o powierzchni 5745 m² z obrębu 0001 Ostrów Mazowiecka, w jednostce ewidencyjnej Ostrów Mazowiecka. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta OS1M/00004418/0. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem o funkcji administracyjno-biurowej z przeznaczeniem na siedzibę Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Ostrowi Mazowieckiej, w ramach MODR Warszawa Oddział Ostrołęka.

7. Nieruchomość położona w Garwolinie przy ulicy Staszica 10. Stanowi jedną działkę ewidencyjną o numerze 626/1, z obrębu M. Garwolin, w jednostce ewidencyjnej Garwolin. Dla nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta SI1G/0025123/8. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi 98 m². Nieruchomość zabudowana jest całkowicie budynkiem piętrowym, o funkcji administracyjno-biurowej, z przeznaczeniem na siedzibę Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Garwolinie, w ramach MODR Warszawa Oddział Siedlce.
8. Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie jest właścicielem lokalu użytkowego, niemieszkalnego o powierzchni 125,81 m² znajdującego się w Przasnyszu przy ulicy Szpitalnej 15. Lokal składa się z pięciu pokoi oraz pomieszczenia przynależnego (garażu). Z własnością lokalu związany jest udział wynoszący 12581/90463 w części nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku ww. lokalu. Dla lokalu prowadzona jest księga wieczysta OS1P/00045399/2. W lokalu znajduje się siedziba Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Przasnyszu, w ramach MODR Warszawa Oddział Ostrołęka.

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie pozostałe swoje siedziby użytkuje na podstawie zawartych umów najmu lub użyczenia. Powyższe dotyczy 2 siedzib oddziałów, biur PZDR i punktów gminnych.

Siedziby oddziałów MODR Warszawa, które znajdują się w wynajmowanych pomieszczeniach:

1. MODR Warszawa Oddział Ostrołęka – umowa najmu z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Warszawie;
2. MODR Warszawa Oddział Radom – umowa najmu z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

5. Certyfikaty i uprawnienia.

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego posiada obecnie Certyfikat ISO 9001:2015 nr 12 100 20548TMS, ważny od 17.01.2022 do 16.01.2025, wydany przez TÜV Süd Polska Sp. z o.o. w zakresie szkolenia oraz doradztwo na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto Ośrodek jest wpisany do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie (nr ewidencyjny 2.14/00429/2005), a także do Rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin prowadzonego przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa (nr wpisu 14/65/15598) i ma prawo prowadzić działalność na terenie województwa mazowieckiego w zakresie:

- doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin,
- stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie,
- integrowanej produkcji roślin.

6. Wdrożone systemy zarządzania

Na wdrożone systemy zarządzania w MODR Warszawa składają się:

- system zarządzania jakością ISO 9001:2015 polityka jakości dotycząca profesjonalnego doradztwa rolniczego, świadczenia usług i osiągnięcie zadowolenia klienta korzystającego z usług MODR Warszawa;
- instrukcja ochrony danych osobowych, która opisuje podstawowe zasady organizacji pracy przy zbiorach osobowych przetwarzanych metodami tradycyjnymi w kartotekach, skorowidzach, księgach, wykazach oraz w systemie informatycznym i pojedynczych komputerach;
- procedura organizacji i funkcjonowania systemu kontroli zarządczej oraz odpowiedzialności kierownictwa w zakresie systemu zarządzania jakością i kontroli zarządczej obejmująca swym zakresem zasady funkcjonowania kontroli zarządczej, procedur zarządzania ryzykiem oraz odpowiedzialność kierownictwa MODR Warszawa w zakresie systemu zarządzania jakością. Jednocześnie procedura stanowi uporządkowany zbiór wskazówek, które osoby odpowiedzialne za funkcjonowanie kontroli zarządczej powinny wykorzystać do tworzenia, oceny i doskonalenia systemów kontroli zarządczej;
- instrukcja zarządzania ryzykiem - przedmiotem instrukcji jest proces szacowania ryzyka związany z procesami zachodzącymi w MODR Warszawa;
- instrukcja przeprowadzania kontroli wewnętrznej - przedmiotem instrukcji jest proces określenia zasad, organizacji, realizacji i rozliczania przeprowadzonych kontroli wewnętrznych w MODR Warszawa.

7. Elektroniczny system wspomagania pracy doradczej

MODR Warszawa kontynuuje wdrożenie Elektronicznego Systemu Wspomagającego Zarządzanie Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego - system e-ODR:

- obieg delegacji elektronicznych,
 - moduły doradztwa (np. e-porady, KUD),
 - moduły administracji (np. ewidencja sprzętu),
 - moduły dla pracowników (np. spis kontaktów do pracowników, zarządzenia, aktualności),
- moduły specjalistyczne do zarządzania doradztwem rolniczym

B. Zakres i metodyka procesu programowania

1. Źródła informacji o potrzebach doradczych:

- a. Polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich: dokumenty UE, krajowe, regionalne/wojewódzkie.

Dokumentem strategicznym, określonym jako średniookresowa strategia rozwoju kraju jest przyjęta Uchwałą w dniu 14 lutego 2017 r., przez Radę Ministrów Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2030 r. (SOR). W dokumencie przedstawiono wyzwania, jakie stoją przed polską gospodarką, w tym rolnictwem i obszarami wiejskimi (tzw. pułapki rozwojowe), a także zarysowano przykładowe instrumenty gospodarcze, finansowe i instytucjonalne (w tym doradcze).

Podstawowym dokumentem UE w zakresie rozwoju rolnictwa jest Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu

Regionów w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)640) (Europejski Zielony Ład) oraz wynikające z niego strategie: strategię „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego COM(2020)381 oraz unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia” COM(2020)380.

Zatwierdzony 31 sierpnia 2022 roku krajowy Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) jest pierwszym dokumentem przygotowanym na podstawie zreformowanej Wspólnej Polityki Rolnej. Znanymi już rozwiązaniami, kontynuowanymi w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 będą: stosowanie m. in. uproszczonego systemu płatności bezpośrednich, płatności redystrybucyjnej (dodatkowej), płatności związanych z produkcją, czy też wsparcia dla młodych rolników, które jest podstawą ogólnej odnowy rolnictwa i zapewnienia mu rozwoju. Utrzymana będzie także inicjatywa LEADER, która ma charakter oddolny i w sposób wyjątkowy służy aktywizacji społeczeństwa i poprawie jakości życia na obszarach wiejskich. Zwiększone zostały wydatki na klimat, środowisko i dobrostan zwierząt. Wprowadzone w 2023 r. ekoschematy w ramach płatności bezpośrednich, w dalszym ciągu będą kontynuowane. Plan strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 wspiera zrównoważony rozwój polskich gospodarstw, sektora przetwórstwa oraz poprawę warunków życia i pracy w małych miejscowościach wiejskich. Dokumentem poprzedzającym Plan Strategiczny był PROW 2014-2020, którego działania będą nadal kontynuowane.

Innym ważnym planem rozwojowym jest Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Jego celem strategicznym jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii COVID-19 oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się w szczególności poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych.

Dodatkowo nadal aktualne pozostają założenia celu 8 dokumentu „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”, gdzie dla zrównoważonego wzrostu produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego ważne są działania wspierające modernizację i wzrost innowacyjności sektora rolno-spożywczego przy jednoczesnej dbałości o ochronę środowiska.

Dla przyszłości rozwoju obszarów wiejskich oraz doradztwa rolniczego w województwie mazowieckim ważna jest również „Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze”, wytyczająca cele:

- wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer technologii;
- poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego;
- poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody;
- poprawa jakości i dostępności usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki;
- wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia.

b. Własne źródła informacji: badania i analiza potrzeb doradczych klientów

Doradcy Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego analizują swój teren działania, specyfikę produkcji rolniczej i pozyskują informacje od klientów na temat potrzeb doradczych. Na podstawie prowadzonych rozmów i obserwacji pracownicy Ośrodka analizują potrzeby doradcze konkretnych odbiorców. Na podstawie tych analiz przygotowano zestawienie tematów, które wg doradców powinny się znaleźć w programach działalności. Dodatkowo w celu lepszego dostosowania oferty doradczej do potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, MODR Warszawa przeprowadził wśród nich anonimową ankietyzację dotyczącą potrzeb na formularzu ankiet potrzeb doradczych udostępnianym rolnikom w formie online. Łącznie zebranoankiety od 1968 osób. Z analizy wskazań doradców jak również z ankiet potrzeb rolników wynika, że największym zainteresowaniem cieszą się tematy związane z technologią produkcji roślinnej (zboża, kukurydza, rośliny strączkowe, rośliny okopowe, rzepak, produkcja sadownicza, produkcja warzywnicza) oraz z technologią produkcji zwierzęcej (bydło mleczne, bydło mięsne, świnie, pszczoły), rozwojem obszarów wiejskich (szczególnie ekoschematami i pozyskiwaniem dofinansowania ze środków UE, rachunkowością rolną, nawożeniem, warunkowością i ochroną roślin. Informacje z ankiet oraz analiza potrzeb doradczych zostały wykorzystane przy tworzeniu Programu Działalności na rok 2024.

1. Priorytetowe działania w 2024 (priorytety Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz priorytety regionalne zawarte w strategiach regionalnych).

Priorytet 1. Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości.

Priorytet 2. Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:

a) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń ASF i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie,

b) zdrowia zwierząt, w tym: chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,

c) przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności;

Priorytet 3. Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych i wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;

Priorytet 4. Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

a) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony,

- b) ograniczanie strat składników odżywczych,
- c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększanie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),
- d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie",
- e) stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz ustawa Prawo wodne)

Priorytet 5. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

- a) na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia,
- b) zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,
- c) upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,
- d) zasady produkcji ekologicznej oraz źródeł i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych,
- e) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka;

Priorytet 6. Rozwój rolnictwa społecznego, w tym, sieci gospodarstw opiekuńczych.

Priorytet 7. Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.

Ponadto jako priorytet przekrojowy planowane jest:

A. Poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą oraz oświatą rolniczą; działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych;

B. Uwzględnianie działań w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działań na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

Dodatkowo MODR Warszawa będzie kontynuował realizację priorytetu wojewódzkiego:

Upowszechnianie tematyki pszczoły miodnej i dzikich zapylaczy.

2. Etapy przygotowania programu działalności.

Krok 1	Oddolne pozyskiwanie informacji od klientów na temat potrzeb doradczych, w tym ankieta potrzeb doradczych.
Krok 2	Opracowanie koncepcji planowania. Określenie założeń metodycznych.
Krok 3	Określenie przez kierownictwo MODR Warszawa, dodatkowo poza wyznaczonymi przez MRIRW najważniejszymi celami krajowej polityki resortu rolnictwa, działań ważnych dla województwa mazowieckiego.
Krok 4	Uzgodnienia z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego dotyczące dodatkowego priorytetu dla województwa mazowieckiego
Krok 5	Omówienie zasad planowania z kierownictwem MODR Warszawa. Wysłanie do Oddziałów wytycznych Dyrektora MODR Warszawa dotyczących przygotowania Programu działalności.
Krok 6	Proces planowania w systemie eODR na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej tj. w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego, Oddziałach i Centrali.
Krok 7	Proces łączenia poszczególnych elementów programu, weryfikacja błędów. Opracowanie rocznego Programu działalności MODR Warszawa.
Krok 8	Przyjęcie dokumentu przez Dyrektora MODR Warszawa.
Krok 9	Opiniowanie programu działalności przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego.
Krok 10	Złożenie Programu działalności do zatwierdzenia Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego określone w art. 4 ustawy o jdr z dnia 22 października 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 76). Podstawowym dokumentem określającym działania z zakresu doradztwa rolniczego na dany rok, jest roczny Program działalności MODR Warszawa.

W nim wykazane są rodzaje, formy i metody wyznaczone ustawą do realizacji zadań:

- nieodpłatnych (realizowanych na podstawie art. 4.2. ustawy o jdr) - część C1 Programu;
- odpłatnych (realizowanych na podstawie art. 4.4. ustawy o jdr) - część C2 Programu;
- realizowanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) - część C3 Programu;
- finansowanych z innych źródeł (projekty i zadania zlecone, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich - KSOW i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich - PROW) - część C4 Programu.

Głównym celem prowadzenia doradztwa rolniczego jest poprawa poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Wraz ze zmianami zachodzącymi na obszarach wiejskich zmienia się także rola doradców, których zadaniem jest nie tylko nawiązywanie kontaktów z instytutami i uczelniami w celu transferu

wiedzy do praktyki rolniczej, ale i działania mające na celu wymianę doświadczeń między samymi rolnikami (działania AKIS). Efektywna wymiana informacji i współpraca pomiędzy partnerami AKIS (rolnikami, jednostkami naukowymi, doradztwa, przedsiębiorców, organizacji rolników itp.) umożliwi uniknięcie ponoszenia kosztów tych samych działań, szybsze i sprawniejsze wypracowanie oraz wdrożenie nowych rozwiązań, a w konsekwencji przyczyni się do przyspieszenia wzrostu innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym.

MODR Warszawa poprzez Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich będzie prowadził działania mające na celu gromadzenie, rozpowszechnianie i udostępnianie wyników badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich oraz w produkcji żywności. Wszystkie zaplanowane w ramach SIR działania mają na celu wzmocnienie powiązań między nauką a praktyką. Jednym z pośrednich celów operacji SIR jest spotkanie wykładowców (nauki) z uczestnikami (praktyką) m.in. poprzez szkolenia, konferencje i wyjazdy studyjne. Będzie to okazja do zaprezentowania innowacyjnych rozwiązań i gotowych wdrożeń oferowanych przez jednostki naukowo-badawcze, stanowiących odpowiedź na problemy związane z produkcją rolniczą. Zaplanowano także cykl audycji telewizyjnych, w których prezentowane będą przykłady dobrze funkcjonujących partnerstw w obszarze wdrażania innowacji i współpracy z nauką.

Bardzo ważnym aspektem współpracy pomiędzy partnerami AKIS są grupy operacyjne EPI. MODR Warszawa będzie aktywnie wspierać tworzące się grupy operacyjne EPI, a także w nich współuczestniczyć, zarówno w ramach kolejnych naborów do interwencji „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz realizować projekty Grup operacyjnych EPI, które uzyskały dofinansowanie w ramach poprzednich naborów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Działalność Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego będzie koncentrowała się w szczególności na zadaniach realizowanych w ramach przyjętych na 2024 rok priorytetów.

Priorytet 1. Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości.

W 2024 roku doradcy MODR swoje działania będą koncentrowali na upowszechnianiu instrumentów Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) z uwzględnieniem warunkowości. Podczas szkoleń i konferencji o tematyce „Płatności bezpośrednie”, „Plan Strategiczny WPR”, porad i informacji będziemy przygotowywać rolników do umiejętnego korzystania z dostępnych dla nich działań. Zadaniem doradców będzie jak co roku poinformowanie o zmianach w płatnościach obszarowych i innych działaniach, do których odbędą się nabory w 2024 roku. Doradcy MODR Warszawa będą chcieli poprzez swoje działania poprawić pozycję rolników w łańcuchach żywnościowych, zwiększyć konkurencyjność i proponować właściwe rozwiązania. Pomoc WPR ma na celu m.in. wzmocnienie konkurencyjności rolnictwa, która będzie zapewniała długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe. Ponadto polityka w ramach WPR wspiera i wzmacnia ochronę środowiska, w tym różnorodność biologiczną, poprzez zwiększenie lesistości i poprawę stanu lasów w Polsce. Wspierane będą inwestycje związane z powtórным obiegiem wody i ograniczaniem zużycia

energii w produkcji. Wraz z instrumentami Planu Strategicznego wzmacniana będzie struktura społeczno-ekonomiczna obszarów wiejskich. W 2024 roku realizowane będą interwencje zachęcające do podejmowania działalności gospodarczej poprzez tworzenie i rozwój działalności gospodarczej na obszarach wiejskich. Wsparcie merytoryczne będzie też dotyczyć produkcji bezpiecznej żywności, w tym ograniczenia użycia pestycydów.

Instrumenty Wspólnej Polityki Rolnej wspierać będą dochodowość i odporność szczególnie mniejszych gospodarstw. Jednym z podstawowych elementów przyczyniających się do utrzymania żywotności ekonomicznej gospodarstw są płatności bezpośrednie. Rozwiązania w ramach systemu płatności bezpośrednich na lata 2023-2027 zaprojektowane zostały w Polsce w taki sposób, aby w szczególności wspierać właśnie małe i średnie gospodarstwa rolne zaliczane do gospodarstw rodzinnych. Doradcy MODR Warszawa będą upowszechniać wśród rolników informacje o nowych instrumentach Wspólnej Polityki Rolnej. Naszym zadaniem będzie dotarcie do rolników, którzy są potencjalnymi beneficjentami działań jakie będą dla nich dostępne w nowym okresie programowania.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 1

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	226	2855
	szkolenie zdalne	7	97
	konferencja zdalna	1	50
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	39 317	39 317
	doradztwo grupowe	4	18
	stoisko informacyjno-promocyjne	3	
	informacja na stronę www	18	
Zadanie 4. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	33 569	33 569
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	5 748	5 748

Priorytet 1. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenie	226	2855
Szkolenie zdalne	7	97
Konferencja zdalna	1	50
Działalność informacyjna:		
Informacja	39 317	39 317
Stoisko informacyjno-promocyjne	3	
Informacja na stronę www	18	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	39317	39317
Doradztwo grupowe	4	18

Priorytet 2. Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:

- b) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń ASF i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie.**

W 2024 roku MODR Warszawa będzie zwracał szczególną uwagę na rozpowszechnianie wiedzy wśród rolników na temat zapobiegania i zwalczania chorób: Afrykańskiego Pomoru Świń oraz grypy ptaków. Występowanie tych groźnych chorób powoduje znaczące straty w chowie zwierząt. Stada, w których stwierdzono wystąpienie choroby wybijane są w całości. Może to przynieść poważne straty ekonomiczne związane z kosztami zwalczania choroby, wypłatami odszkodowań dla rolników, a przede wszystkim ze wstrzymaniem obrotu oraz eksportu świń i wieprzowiny oraz drobiu i produktów pochodnych. Dlatego tak ważne jest edukowanie rolników na temat sposobów zapobiegania tym chorobom. Bardzo istotnym elementem jest przestrzeganie zasad bioasekuracji, a więc uniemożliwienie patogenom dostanie się do stada produkcyjnego. MODR Warszawa planuje rozpowszechniać wiedzę na ten temat udzielając informacji, porad indywidualnych oraz podczas szkoleń pt. „Bioasekuracja gospodarstw jako istotny element prewencji - zasady zabezpieczania gospodarstw przed chorobami, w szczególności przed ASF i gripą ptaków oraz konsekwencje pojawienia się tych chorób w stadzie. Temat dodatkowy: Upowszechnianie zagadnień związanych z ustawą o ochronie zwierząt”. Dodatkowo co miesiąc sporządzana będzie ankieta nt. akcji informacyjno-edukacyjnej wśród rolników dotycząca ASF i grypy ptaków, z danymi przesyłanymi do MRiRW. Zaplanowano również zamieszczanie informacji na stronie www.modr.mazowsze.pl oraz ulotkę „Zasady bioasekuracji w dobie afrykańskiego pomoru świń (ASF)”.

b) zdrowia zwierząt, w tym: chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi.

Produkcja żywności wysokiej jakości pochodzenia zwierzęcego możliwa jest jedynie dzięki zapewnieniu odpowiedniego poziomu zdrowotności stad. Jednocześnie należy zwrócić szczególną uwagę na zagrożenia patogenności na drodze zwierzęta - ludzie. W 2024 roku w MODR Warszawa będą udzielane porady i informacje nt. zoonoz między innymi takich jak: salmonelloza, listerioza, bruceloza, grypa ptaków, gruźlica, SARS-CoV-2, leptospiroza, wścieklizna, toksoplazmoza. Osoby pracujące przy obsłudze zwierząt muszą mieć świadomość płynących z tego zagrożeń, jak i metod zapobiegania zarażeniom. Zmniejszenie zagrożeń patogenami wśród zwierząt można osiągnąć również dzięki zapewnieniu jak najlepszych warunków dobrostanowych. Zagadnienia związane z tym priorytetem będą realizowane podczas konferencji zdalnej nt. „Dobrostan zwierząt oraz nowoczesne technologie w produkcji bydła mięsnego sprzyjające jego poprawie”.

c) przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności.

Wzrastająca oporność bakterii na antybiotyki stosowane w leczeniu ludzi sprawia, że coraz częściej zwraca się uwagę na konieczność podjęcia działań mających na celu przeciwdziałanie antybiotykooporności w produkcji zwierzęcej. Aby ograniczyć dalsze postępowanie tego zjawiska, należy upowszechniać wiedzę na temat zagrożeń płynących z nieuzasadnionego stosowania preparatów przeciwdrobnoustrojowych, a także przedstawić alternatywne metody leczenia oraz zapobiegania chorobom. W związku z tym w 2024 roku MODR Warszawa zaplanował szkolenia nt. „Poprawa zdrowotności zwierząt poprzez metody chowu i hodowli zmierzające do ograniczenia stosowania antybiotyków, z uwzględnieniem dobrostanu. Temat dodatkowy: Upowszechnianie zagadnień związanych z ustawą o ochronie zwierząt”, porady indywidualne i informacje z tego zakresu na stronę www.modr.mazowsze.pl.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 2

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
2a) Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym: zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń ASF i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię lub drób oraz i konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie.			
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	ulotka	1	1000
	informacja	1475	1475
	informacja na stronę www	3	
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	2219	2219
2b) Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym: zdrowia zwierząt, w tym na temat chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi.			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	konferencja zdalna	1	50
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	308	308
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	213	213
2c) Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym: przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności.			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie zdalne	3	36
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	763	763
	informacja na stronę www	3	
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	902	902

Priorytet 2. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenie zdalne	3	36
Konferencja zdalna	1	50
Działalność informacyjna:		
Informacja	2546	2546
Ulotka	1	1000
Informacja na stronę www	6	
Działalność doradcza:		
Porada indywidualna	3334	3334

Priorytet 3. Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych i wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, której zadaniem jest dostosowanie polskiego prawa do przepisów Unii Europejskiej w celu zapewnienia jednolitego funkcjonowania systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt, MODR w Warszawie będzie aktywnie prowadził kampanię informacyjną wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. W 2024 r. zaplanowano szkolenie pn. „Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt”, udzielanie informacji i porad indywidualnych z tego zakresu.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 3

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
3) Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych i wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle nowej ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie zdalne	1	12
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	2693	2693
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	3500	3500

Priorytet 3. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
szkolenie zdalne	1	12
Działalność informacyjna:		
Informacja	2693	2693
Działalność doradcza:		
Porada indywidualna	3500	3500

Priorytet 4. Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

a) **ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony.**

W 2024 r. w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego realizowane będą szkolenia dla rolników w ramach tego priorytetu na następujące tematy: „Ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony”, „Choroby i szkodniki w uprawie truskawek”, „Technologia uprawy zbóż”. Zaplanowano również porady, informacje oraz doradztwo grupowe z tego zakresu. Poruszane będą zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin, eliminowania

zagrożeń podczas wykonywania zabiegów (przeciwdziałanie znoszeniu), obowiązujących przepisów dotyczących użytkowników środków ochrony roślin (w tym uprawnień dotyczących możliwości żądania informacji), upowszechnienie wiedzy z zakresu integrowanej ochrony roślin, szczególnie biologicznej ochrony upraw, ochrony wód i zapylaczy. Doradcy MODR będą również informować o tym, jakie zagrożenie niesie za sobą stosowanie sfałszowanych środków ochrony roślin oraz jak ustrzec się przed zakupem podrobionych środków, a także o Integrowanej Produkcji, która jest dobrowolnym systemem jakości produkcji. W ramach realizacji priorytetu odbędą się 2 konferencje zdalne: w I kwartale 2024 r. nt. „Technologia produkcji owoców jagodowych” a w IV kwartale „Doroczne spotkanie producentów zbóż”. Wydane zostaną również ulotki: „Charakterystyka odmian kukurydzy na kiszonkę”, „Charakterystyka odmian kukurydzy na ziarno”, „Charakterystyka odmian rzepaku ozimego”, „Charakterystyka odmian zbóż ozimych”, „Charakterystyka odmian zbóż jarych”, „Charakterystyka odmian ziemniaka”, „Charakterystyka odmian roślin strączkowych”, „Charakterystyka odmian buraka cukrowego”, a także publikacja zwarta „Przewodnik po polu doświadczalnym”. Dodatkowo w ramach realizacji tego priorytetu zaplanowano także pokazy, demonstracje i informacje na www dotyczące prawidłowej technologii upraw roślin rolniczych oraz monitoringi agrofagów.

b) ograniczanie strat składników odżywczych.

Nawożenie roślin uprawnych ma bardzo duży wpływ na uzyskiwane plony. Niezmiennie ważne jednak jest, by nawozy stosowane były w odpowiedni sposób, aby zapobiec stratom składników odżywczych. Zrównoważone gospodarowanie nawozami, w tym bilansowanie składników (wraz z odpowiednią agrotechniką i płodozmianem) jest jednym ze sposobów dostosowania do zmian klimatycznych oraz ochrony wód, gleby i powietrza. W 2024 r. MODR Warszawa zaplanował informacje oraz porady indywidualne z tego zakresu. Doradcy MODR będą świadczyć również doradztwo grupowe z zrównoważonego gospodarowania nawozami.

c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększanie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych).

W wyniku zmian klimatycznych skutkujących suszą i brakiem wody, woda postrzegana jest jako wspólne dobro o znaczeniu strategicznym. Rolnictwo jako jeden z najważniejszych obszarów gospodarczych jest w dużym stopniu narażone na postępujące niekorzystne zjawiska klimatyczne. W związku z tym, w 2024 roku będą prowadzone działania edukacyjne, porady i informacje dotyczące gromadzenia wody w glebie i krajobrazie rolniczym. W Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 zostały zaplanowane interwencje w postaci ekoschematów, które motywują rolników do gromadzenia materii organicznej i zatrzymywania wody w glebie. W przypadku uruchomienia działania B3.3.1 *Inwestycje w zwiększenie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich*, w 2024 roku MODR będzie kontynuował aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych (LPW) na rzecz działań w poprawę gospodarki wodnej. Wsparcie obejmie, organizację szkoleń, warsztatów, wyjazdów studyjnych, aktualizację opracowanych wieloletnich planów działań dotyczących niezbędnych przedsięwzięć z zakresu poprawy gospodarki wodnej, w szczególności na terenach rolnych lub leśnych. Dotychczas na terenie województwa mazowieckiego zostało zawiązanych 15 Lokalnych Partnerstw Wodnych. Perspektywa wsparcia finansowego gospodarki wodnej na terenach wiejskich połączona z punktami

premiującymi dla inwestycji zgłoszonych przez LPW zachęci do zawiązania partnerstw we wszystkich powiatach woj. mazowieckiego.

d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie.

Wapnowanie gleb odgrywa bardzo ważną rolę w utrzymaniu odpowiedniego odczynu gleby. Przy niewyrównanym pH gleby straty składników odżywczych mogą sięgać nawet 70%. Oznacza to, że taka ilość składników nie zostaje pobrana przez roślinę, a przedostaje się do wód powierzchniowych, powodując wiele niekorzystnych zjawisk m.in. ich eutrofizację. Zakwaszenie gleby prowadzi m.in. pogorszenia właściwości gleby, obniżenia plonów, zwiększenia ryzyka inwazji patogenów itd. Aby upowszechnić wiedzę na temat roli wapnowania i sposobów utrzymania żyzności gleb na 2024 rok MODR Warszawa zaplanował udzielanie porad i informacji, zamieszczenie informacji na www oraz pokazy.

e) stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz ustawa Prawo wodne).

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne został zobowiązany do opracowania programu działań, którego podstawowym celem jest zmniejszanie zanieczyszczenia wód spowodowanego nawożeniem użytków rolnych nawozami naturalnymi zawierającymi związki azotu. Natomiast zobowiązanie się Polski do redukcji amoniaku o 1% rocznie od 2020 r. do 2029 r. a od 2030 r. o 17% rocznie, wynika z przepisów UE - dyrektywy PE i rady UE 2016/2284 zwana dyrektywą NEC (ang. National Emission Ceilings). Celem tego dokumentu jest redukcja emisji zanieczyszczeń atmosfery, pochodzących z działalności człowieka. Dwutlenek siarki, tlenki azotu, niemetanowe lotne związki organiczne, amoniak i pył drobny – dotyczą rolnictwa.

MODR Warszawa planuje rozpowszechniać zagadnienia związane z ramową dyrektywą wodną, dyrektywą azotanową, dyrektywą NEC oraz założeniami Zielonego Ładu poprzez specjalistyczne doradztwo w formie porad i doradztwa grupowego, udzielanie informacji oraz zamieszczenie informacji nt dyrektywy azotanowej na www. Będą również przeprowadzane szkolenia pn. „Dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych i program azotanowy”. Świadczona będzie pomoc rolnikom w sporządzaniu niezbędnej dokumentacji tj. plany nawożenia N, maksymalne dawki N, ewidencja zabiegów agrotechnicznych.

Cykliczność wdrażania Dyrektywy azotanowej (co 4 lata) w 2022 roku rozpoczął nowy cykl. W dzienniku ustaw 7 lutego 2023 r. zostało opublikowane kolejne rozporządzenie w sprawie aktualizacji tzw. Programu azotanowego. Zmiany obejmują m. in. Elastyczny termin wiosennego nawożenia czy sposób obliczania dawek nawozów azotowych. MODR będzie informował rolników o zaistniałych zmianach.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 4

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
4a) Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym: ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony.			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	3	39
	szkolenie zdalne	11	140
	konferencja zdalna	2	100
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	8227	8227
	stoisko informacyjno-promocyjne	4	
	Informacja na stronę www	12	
	Inne wydawnictwo	1	1500
	ulotka	8	8000
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	pokaz	13	104
	porada indywidualna	13276	13276
	demonstracja	385	385
	doradztwo grupowe	20	75
	Pozostała działalność upowszechnieniowa (monitoring agrofagów)	114	
4b) Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym: ograniczanie strat składników odżywczych			
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	2072	2072
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	2515	
	doradztwo grupowe	3	12
4c) Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym: racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych)			
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	556	556
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	821	821
	doradztwo grupowe	1	6
4d) Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym: ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie.			

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	981	981
	informacja na www	2	
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	pokaz	2	10
	porada indywidualna	1257	1257
4e) Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym: stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany programu azotanowy oraz ustawa Prawo wodne)			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	39	492
	szkolenie zdalne	3	36
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	2055	2055
	informacja na www	2	
Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.	porada indywidualna	2700	2700
	doradztwo grupowe	2	6

Priorytet 4. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	42	531
Szkolenia zdalne	14	176
Konferencje zdalne	2	100
Działalność informacyjna:		
Informacja	13891	13891
Informacja na stronie www	16	
ulotka	8	8000
Stoisko informacyjno – promocyjne	4	
Działalność doradcza:		
Porada indywidualna	20569	20569
Doradztwo grupowe	26	99
Działalność upowszechnieniowa:		
Demonstracja	385	385
Pokazy	15	114
Pozostała działalność upowszechnieniowa (monitoring agrofagów)	114	

Priorytet 5. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

- a) na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia.

W 2024 roku będziemy upowszechniali wiedzę o możliwościach i sposobach produkcji, w tym przetwarzania produktów w gospodarstwie rolnika w ramach dostępnych form działalności, tj. m.in. sprzedaży bezpośredniej, rolniczego handlu detalicznego i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej. Planujemy zainteresować współpracujących z MODR Warszawa rolników uruchomieniem dogodnych form sprzedaży, tak aby zwiększyć dochodowość gospodarstw. Będziemy się starać, aby przekazać maksymalnie dużo praktycznych porad i informacji tak aby założenie i zrealizowanie działań było dla rolnika zrozumiałe i proste. Wyjaśniamy też zawiłości prawne, które powstają przy uruchamianiu tego typu działań. Istotnym celem działań doradców MODR Warszawa będzie też zmotywowanie rolników do skrócenia łańcucha dostaw produktu od pola do stołu. Specjaliści będą upowszechniać idee związane z bezpieczeństwem żywności tak, aby przetwórcy wiedzieli, że za wyprodukowane produkty są odpowiedzialni. Wytwarzanie lokalnych produktów i dań do sprzedaży aktywizuje gospodarstwo region i podnosi jego atrakcyjność.

Wszystkie tematy zawarte w priorytecie 5a będziemy realizować poprzez takie formy doradcze jak:, konferencja zdalna pn. „Krótkie łańcuchy dostaw w praktyce”, informacje i porady oraz doradztwo grupowe. Będzie wydana też ulotka „Możliwości sprzedaży przez rolników swoich produktów” oraz zamieszczane informacje na www z zakresu krótkich łańcuchów dostaw.

b) zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.

Doradcy MODR Warszawa w 2024 będą w swoich działaniach realizować priorytet 5b poprzez szkolenia pn. „Rolniczy handel detaliczny”, „Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek”, porady i informacje udzielane bezpośrednio rolnikom oraz informacje na www. W nadchodzącym roku ze swoimi szkoleniami planujemy dotrzeć do rolników mających możliwości pracować i produkować w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego. Doradcy informują, iż jest to stabilna ścieżka do zapewnienia dodatkowych dochodów w gospodarstwach rolnych z jednoczesną możliwością zmniejszeniem strat towarów np. jako nadwyżka produkcji czy towar poza wyborem, które można przerobić w procesach przetwórczych.

Specjaliści MODR Warszawa przekazywać będą też wiedzę z zakresu bezpieczeństwa żywności i tego, że za wyprodukowaną żywność odpowiedzialny jest producent i to on ponosi konsekwencje. W obecnej chwili, kiedy wielu rolników korzysta z udogodnień w handlu produktami powinni mieć tego świadomość i dostarczać na rynek takie produkty żywnościowe, które nie spowodują szkody dla konsumenta gdy żywność ta jest przygotowywana i spożywana zgodnie z przeznaczeniem. Jednym z elementów zapewnienia bezpieczeństwa żywności jest też poprawne jej oznakowanie i ten temat też planujemy propagować i upowszechniać w miarę potrzeb w 2024 roku.

c) upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią.

Szkolenia na temat rzeźni rolniczych będą obejmowały: legislację i omówienie wymagań weterynaryjnych dotyczących powstawania nowych rzeźni na terenach, na których obecnie one nie funkcjonują. Otwieranie rzeźni rolniczych ma na celu wyrównanie szans funkcjonowania rzeźni

o małej zdolności produkcyjnej położonej na terenie gospodarstw oraz umożliwienie konsumentom dostępu do mięsa bezpośrednio z gospodarstwa rolnego. Upowszechnianie wiedzy o rzeźniach rolniczych pomoże rolnikom produkującym żywność na małą skalę na lokalny rynek w ramach rolniczego handlu detalicznego lub działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, na pozyskiwanie mięsa z własnych zwierząt do produkcji żywności na uproszczonych zasadach.

W miarę potrzeb i zainteresowania będziemy upowszechniać też wiedzę na temat uboju na użytek własny w gospodarstwie. Doradcy MODR Warszawa przedstawiać będą wymogi weterynaryjne, które rolnicy muszą mieć na uwadze chcąc poddać ubojowi zwierzęta ze swojego gospodarstwa lub obszaru podlegającego ograniczeniom, nakazom lub zakazom, mającym zastosowanie do danych zwierząt ze względu na chorobę zakaźną zwierząt. Priorytet będzie realizowany podczas szkoleń „Ubój na użytek własny”, porad i informacji indywidualnych oraz poprzez wydanie ulotki pt. „Ubój z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych w świetle obowiązujących zasad”.

d) zasady produkcji ekologicznej oraz źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych

Rolnictwo ekologiczne jest to system zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej, który przez stosowanie środków naturalnych, nieprzetworzonych technologicznie pozwala produkować certyfikowaną żywność wysokiej jakości. Podstawową zasadą rolnictwa ekologicznego jest zaniechanie stosowania w procesie produkcji żywności środków chemii rolnej, weterynaryjnej i spożywczej, wpływając tym samym pozytywnie na środowisko przyrodnicze, dobrostan zwierząt, bioróżnorodność a ostatecznie na zdrowie człowieka.

Założenia Europejskiego Zielonego Ładu zmierzają do osiągnięcia 25% powierzchni upraw ekologicznych w całej Unii Europejskiej. Obecnie w Polsce uprawy ekologiczne stanowią 3,5%. Cel, który Polska nakreśliła sobie w Krajowym Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej, to 7% czyli ok. 1 mln ha UR będących w systemie rolnictwa ekologicznego. Zamierzony rozwój, wspierany jest poprzez różnego rodzaju mechanizmy wsparcia finansowego w ramach Planu Strategicznego dla WPR 2023-2027, min. poprzez Interwencję I.8.11 „Rolnictwo ekologiczne” w której beneficjenci programu dostają płatności do powierzchni ekologicznych użytków rolnych po okresie konwersji, jak również w trakcie okresu konwersji, tj. czasu wymaganego do przejścia z produkcji nieekologicznej na produkcję ekologiczną. Plan Strategiczny przewiduje również inne interwencje wspierające rozwój produkcji ekologicznej, w tym rynku produktów ekologicznych.

W związku z powyższym działania pracowników Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zostaną ukierunkowane na przekazywaniu potrzebnej wiedzy z zakresu zasad ekologicznej produkcji, źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych, aby zamierzone rezultaty były zadowalające i spełniały oczekiwania. Priorytet ten planujemy zrealizować poprzez: organizację szkoleń pn. „Zasady prowadzenia gospodarstw w systemie rolnictwa ekologicznego, nowe możliwości dofinansowania w ramach WPR 2023-2027”, pokazów, demonstracji, doradztwa grupowe, zamieszczenie informacji na www, udzielanie porad i informacji. Wydane zostaną też ulotki: „Ekologiczna uprawa ziół” oraz „Płatności ekologiczne WPR 2023-2027”. Zorganizowane zostanie impreza promocyjno - wystawiennicza „Eko-piknik”.

e) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.

W 2024 roku MODR Warszawa będzie kontynuował swoje działania w ramach Programu dla polskiego ziemniaka, który wprowadza m.in. obowiązek wysadzania ziemniaków wolnych od bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Cms) oraz *Ralstonia solanacearum*. Jest to bardzo ważna kwestia higieny w produkcji żywności. Odbędą się szkolenia zdalne nt. „Zwalczanie bakteriozy pierścieniowej oraz innych agrofagów kwarantannowych ziemniaka z uwzględnieniem jego prawidłowej uprawy”. W 2024 roku MODR Warszawa z wyżej wymienionej tematyki zaplanował także informacje oraz porady indywidualne oraz ulotka „Charakterystyka odmian ziemniaka”.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 5.

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
5a) Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym: na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	Konferencja zdalna	1	50
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacje	1615	1615
	informacja na www	2	
	ulotka	1	1000
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	861	861
	doradztwo grupowe	1	5
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.	porada indywidualna	668	668
	doradztwo grupowe	1	6
5b) Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym: zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	12	160
	szkolenia zdalne	1	12
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacje	823	823
	informacja na www	2	
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	786	786
5c) Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym: upowszechnienie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstw, oraz uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	2	24
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacje	367	367
	ulotka	1	10000
	informacja na www	1	

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	485	485
5d) Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym: zasady produkcji ekologicznej oraz źródła i mechanizmy wsparcia producentów ekologicznych			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	15	191
	szkolenia zdalne	1	12
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacje	3180	3180
	ulotka	2	2000
	informacja na www	5	
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	pokaz	1	10
	porada indywidualna	3195	3195
	demonstracja	2	2
	doradztwo grupowe	2	10
	Targi/wystawy	1	
5e) Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym: ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannych ziemniaka			
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	1	20
	szkolenia zdalne	5	60
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacje	403	403
	ulotka	1	1000
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	549	549

Priorytet 5. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenie	30	395
Szkolenie zdalne	7	84
Konferencja zdalne	1	50
Działalność informacyjna:		
Informacja	6388	6388
Informacja na stronę www	10	
Ulotka	5	5000
Działalność doradcza:		
Porada indywidualna	6544	6544
Doradztwo grupowe	4	21
Działalność upowszechnieniowa:		
Pokaz	1	10
Demonstracja	2	2

Priorytet 6. Rozwój rolnictwa społecznego, w tym, sieci gospodarstw opiekuńczych.

Doradcy w 2024 r. będą rozpowszechniać pojęcie rolnictwa społecznego jako nowej funkcji gospodarstw rolnych. Będziemy chcieli pokazać, iż rolnictwo społeczne może łączyć w gospodarstwie różnego rodzaju potrzeby, zarówno produkcyjno-rynkowe jak i środowiskowe, kulturowe, gospodarcze i ogólnospołeczne. Idea rolnictwa społecznego jest skierowana do osób takich jak dzieci i młodzież o specjalnych potrzebach edukacyjnych, osoby starsze czy w sile wieku, ale dotknięte wypaleniem zawodowym lub bezrobociem. Gospodarstwa opiekuńcze, które usiłujemy powołać do istnienia w województwie mazowieckim wpisują się w nurt tzw. rolnictwa społecznego i są alternatywnym podejściem do rolnictwa opierającym się na założeniu, że zasoby gospodarstwa rolnego mogą być efektywnie wykorzystane do innej działalności niż rolnicza. Rolnictwo społeczne to połączenie działalności rolniczej z działalnością społeczną w takich obszarach jak: zajęcia reedukacyjne i terapeutyczne, integracja poprzez pracę i włączanie społeczne, działania pedagogiczne i usługi opiekuńcze.

Gospodarstwo opiekuńcze można zdefiniować jako realizowaną w ramach gospodarstwa prowadzącą działalność rolniczą formę wsparcia w zakresie opieki i integracji społecznej na rzecz osób i rodzin w celu poprawienia ich funkcjonowania. Gospodarstwa opiekuńcze mogą świadczyć usługi dla bardzo różnych grup wymagających wsparcia np.: seniorów - osoby wymagające opieki, terapii, rehabilitacji, zajęć integracyjnych ze względu na wiek, osoby z niepełnosprawnościami – przy czym chodzi tu o różne rodzaje niepełnosprawności, np. związane z trudnościami w poruszaniu się, deficyty intelektualne, osoby chorujące psychicznie, osoby walczące z uzależnieniami, osoby wymagające reintegracji społecznej. Zostaną zorganizowane 2 szkolenia zdalne z tego zakresu pn. „Gospodarstwa opiekuńcze” oraz „Zagrody edukacyjne”.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 6

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie zdalne	2	24
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	1032	1032
	informacja na stronę www	3	
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.	Doradztwo grupowe	1	3
	porada indywidualna	1200	1200

Priorytet 6. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalność szkoleniowa:		
Szkolenie zdalne	2	24

Działalność informacyjna:		
Informacja	1032	1032
Informacja na stronę www	3	
Działalność doradcza:		
Porada indywidualna	1200	1200
Doradztwo grupowe	1	3

Priorytet 7. Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.

Doradcy MODR Warszawa przy współpracy z Inspekcją Pracy zaplanowali przeprowadzenie szkoleń, które będą miały na celu podniesienie świadomości rolników i mieszkańców terenów wiejskich w tematach związanych z możliwością bezpieczniejszego funkcjonowania i przestrzegania zasad BHP. Z uwagi na to, że rolnictwo zaliczane jest do sektorów gospodarki, w których odnotowuje się największą liczbę wypadków przy pracy, można mieć nadzieję, że pozyskanie wiedzy podczas szkoleń prowadzonych dla rolników pozwoli na ograniczenie liczby nieszczęśliwych zdarzeń wśród rolników, dzieci rolników oraz mieszkańców terenów wiejskich. Wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie będziemy upowszechniać na szkoleniach stacjonarnych i zdalnych oraz podczas udzielania porad i informacji. Priorytet ten planujemy zrealizować poprzez organizację konkursów „Pracuj bezpiecznie”, szkoleń pn. „BHP w rolnictwie” oraz „BHP w gospodarstwie rolnym”, porady oraz informacje.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany Priorytet 7.

Zadanie	Forma	L. form	L. osób
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	34	416
	szkolenie zdalne	8	119
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	926	926
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	konkurs	2	24
	porada indywidualna	1114	1114

Priorytet 7. Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	34	416
Szkolenia zdalne	8	119
Działalność informacyjna:		
Informacja	926	926
Działalność doradcza:		
Porada indywidualna	1114	1114
Działalność upowszechnieniowa:		
konkurs	2	24

Jako **priorytet przekrojowy** planowana jest współpraca i wymiana wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Celem realizacji priorytetów przekrojowych MODR Warszawa planuje aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich poprzez realizację szkoleń, szkoleń wyjazdowych, konferencji oraz innych form działalności informacyjnej, a także poprzez tworzenie zespołów tematycznych. Kluczowymi partnerami AKIS jest 6 szkół rolniczych znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego oraz jednostki naukowo-badawcze, które zostaną zaangażowane do realizacji zaplanowanych operacji w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym m.in. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie, Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu oraz Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – Państwowy Instytut Badawczy w Falentach.

Ponadto MODR Warszawa współpracuje z 16 gospodarstwami z terenu województwa mazowieckiego, które przystąpiły do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Celem działania Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych na terenie województwa mazowieckiego jest wdrażanie innowacji i upowszechnianie dobrych praktyk w gospodarstwach rolnych. W 2024 r. odbędą się pokazy dla rolników w wybranych gospodarstwach zarejestrowanych w Sieci. Tematyka pokazów obejmować będzie zagadnienia związane z technologią produkcji rolniczej i innowacyjnymi rozwiązaniami.

W ostatnich latach mocno rozwija się przekazywanie wiedzy rolnikom w formie doradztwa grupowego. Jest to proces doradczy realizowany z grupą rolników lub mieszkańców obszarów wiejskich. Grupa docelowa w tej formie doradztwa wyłaniana jest przez doradcę spośród wszystkich klientów instytucji doradczej ze względu na podobny charakter problemu. Grupa doradcza odbędzie co najmniej 4 spotkania doradcze, a czas trwania spotkania wyniesie nie mniej niż 1,5 godziny dydaktyczne. W 2024 r. planuje się 46 form doradztwa grupowego, w tej formie upowszechniane będą zagadnienia związane zarówno z produkcją roślinną jak i zwierzęcą.

Dodatkowy priorytet wyznaczony przez MODR Warszawa:

Znaczenie i ochrona pszczoły miodnej i dzikich zapylaczy.

Pszczola miodna jest naturalnym zapylaczem, ma wpływ na jakość i wielkość plonów, szczególnie w uprawach rzepaku, którego zasiewy powiększają się z roku na rok w regionie mazowieckim. W uprawach sadowniczych pełni również ogromną rolę w zapylaniu. Poprzez rozwijanie i unowocześnianie produkcji pszczelarskiej zyskują zarówno pszczelarze w postaci większej i lepszej jakości miodu jak również rolnicy w postaci lepszych plonów. Pszczoła miodna jako naturalny element środowiska wzmacnia jego stabilność ekosystemową. W celu uświadomienia rolnikom ogromnej roli pszczół i innych zapylaczy w produkcji rolniczej, ogrodniczej zostanie przeprowadzona konferencja „Konferencja pszczelarska” oraz szkolenia z tego zakresu. W Oddziale Płock MODR Warszawa funkcjonuje pasieka demonstracyjna mająca na celu propagowanie odpowiednich praktyk pszczelarskich. W 2024 kontynuowana będzie współpraca z PKN Orlen oraz KRIR w Parzniewie w zakresie rozwijania pasieki na terenie MODR Oddział Płock. Planowana jest odbudowa pasieki do 30 rodzin (obecnie zazimowanych jest 21 pni) oraz zmiana miejsc posadowienia pasiek. Pasiekę posadowioną na terenie PKN Orlen, oprócz udziału MODR Warszawa w „Programie ochrony zasobów genetycznych pszczół rasy środkowoeuropejskiej linii Kampinoska”, będzie można

oceniać także pod kątem oceny wydajności pasieczyska, oceny rozwoju rodzin pszczoł przy koncernie, i porównania jej z pasieką przy MODR Warszawa Oddział Płock na ul. Zglenickiego, co wpisuje się w politykę ekologiczną PKN Orlen oraz MODR Warszawa. Dodatkowo planuje się współpracę ze Stowarzyszeniem „Pszczelarze z Mazowsza”, z konsorcjum „Skarby z pola”, z Zespołem Szkół im. L. Bergerowej w Płocku oraz z pszczelarzem który został zakwalifikowany do programu ochrony pszczoły Kampinoskiej.

Wykaz zadań za pomocą których będzie realizowany priorytet wyznaczony przez MODR Warszawa

Zadanie	Forma	l. form	l. osób
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	szkolenie	2	27
	konferencja	1	60
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	informacja	518	518
	informacja na stronę www	4	
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	porada indywidualna	613	613
	demonstracja	2	2

Syntetyczne podsumowanie zadań z uwzględnieniem poszczególnych metod doradczych

Forma/Metoda doradcza	Planowana liczba	Liczba uczestników zaplanowanych form /metod
Działalności szkoleniowa:		
Szkolenia	2	27
Konferencja	1	60
Działalność informacyjna:		
Informacje	518	518
Informacje na stronę www	4	
Działalność doradcza:		
Porady indywidualne	613	613
Działalność upowszechnieniowa:		
Demonstracja	2	2

Tab. E. Zestawienie planowanych zadań realizujących poszczególne priorytety

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broшуra	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców									Liczba form	Liczba uczestników					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1.	Upowszechnianie wiedzy i informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR z uwzględnieniem warunkowości	233	2952			1	50	39317					39 317			18			3								
2.	upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:	3	36			1	50	3334					2546		1	6											
2a	<i>zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń (ASF) i grypie ptaków, szczególnie w zakresie przestrzegania zasad bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię lub drób oraz konsekwencji związanych z pojawieniem się tych chorób w stadzie</i>							2219					1475		1	3											

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców									Liczba form	Liczba uczestników					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
2b	Zdrowia zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,					1	50	213					308														
2c	przeciwdziałaniu zjawisku antybiotykooporności	3	36					902					763			3											
3	upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych) oraz zakładów drobiu w świetle ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt	1	12					3500					2693														
4.	dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:	56	707			2	100	20569			26	99	13891		8	16		1	4		15	114	385	385			114

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców									Liczba form	Liczba uczestników					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
4a	ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony	14	179			2	100	13276	20	75			8227		8	12		1	4		13	104	385	385			114
4b	ograniczanie strat składników odżywczych,							2515	3	12			2072														
4c	racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym zachowanie i oszczędność zasobów wody w rolnictwie, zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),							821	1	6			556														
4d	ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,							1257					981			2					2	10					
4e	Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (zaktualizowany program azotanowy oraz ustawa Prawo wodne),	42	528					2700	2	6			2055			2											

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców									Liczba form	Liczba uczestników					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
5	produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:	37	479			1	50	6544	5	24			6388		5	10					1	10	2	2		1	
5a	<i>na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia</i>					1	50	1529	2	11			1615		1	2											
5b	<i>zasady znakowania środków spożywczych oferowanych konsumentom w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego,</i>	13	172					786					823			2											
5c	<i>upowszechnianie przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt obowiązujących, w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw oraz przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,</i>	2	24					485					367		1	1											

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
5d	zasady produkcji ekologicznej oraz źródła i mechanizmy wsparcia producentów ekologicznych	16	203					3195	2	10			3180		2	5					1	10	2	2		1	
5e	ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka	6	80					549					403		1												
6	Rozwój rolnictwa społecznego, w tym sieci gospodarstw opiekuńczych.	2	24					1200	1	3			1032			3											
7	Bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie.	42	535					1114					926														2

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W działalności szkoleniowej planowanej na 2024 r. zostały uwzględnione priorytety określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i potrzeby rolników oraz mieszkańców wsi z terenu województwa mazowieckiego. Oprócz części opisowej poszczególnych zakresów tematycznych planowanych szkoleń, zadanie to opisane jest za pomocą dwóch tabel: tabeli nr 1 – syntetycznego zestawienia liczbowego podstawowych form pracy w działalności szkoleniowej oraz tabeli nr 2 – zestawienia informacji na temat zadań szkoleniowych wg szczegółowych tematów i form pracy.

W ramach realizacji zadania 1 planuje się organizację szkoleń, konferencji stacjonarnych oraz w formie zdalnej z wykorzystaniem platformy ClickMeeting i Googlemeet. Ogółem zaplanowano wykonanie 369 szkoleń stacjonarnych, 113 szkoleń zdalnych, 8 szkoleń wyjazdowych, 1 konferencję stacjonarną oraz 6 konferencji zdalnych, łącznie dla 6 736 uczestników.

Z.1.A. Szkolenia w zakresie stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego

W zakresie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 2 szkolenia stacjonarne, 2 szkolenia zdalne, 6 szkoleń wyjazdowych.

Działalność szkoleniowa z zakresu produkcji rolniczej będzie się skupiać na popularyzacji nowoczesnych rozwiązań w produkcji roślinnej. Tematyka zaplanowanego szkolenia zdalnego „Nowoczesne technologie produkcji roślinnej”, pozwalać będzie rolnikowi na zapoznanie się z postępem agrotechnicznym, m.in. z nowymi technologiami uprawy, nowymi odmianami roślin uprawnych, a także z nowoczesnymi maszynami i urządzeniami rolniczymi. Podczas szkolenia odbiorcy będą mieli okazję pozyskać najnowsze informacje z zakresu produkcji roślinnej, które pozwolą usprawnić pracę we własnym gospodarstwie. Zwrócona zostanie szczególna uwaga na korzyści wynikające ze stosowania kwalifikowanego materiału siewnego, poruszona będzie tematyka rolnictwa precyzyjnego oraz zrównoważonego nawożenia roślin.

Z uwagi na konieczność przestrzegania dobrych zasad higienicznych i produkcyjnych podczas uboju zwierząt w gospodarstwie i na użytek własny zaplanowane zostały szkolenia stacjonarne z zakresu uboju na własny użytek. Rolnicy z województwa mazowieckiego będą mieć okazję do zapoznania się z nowoczesnymi metodami agrotechnicznymi podczas planowanych szkoleń wyjazdowych.

Z.1.B. Szkolenia w zakresie rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjnych gospodarstw rolnych

W zakresie rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjnych gospodarstw rolnych zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich: 39 szkoleń stacjonarnych, 33 szkolenia zdalne i 1 konferencję zdalną.

Z zakresu technologii produkcji roślinnej zaplanowano na 2024 r. konferencję nt. „Technologia produkcji owoców jagodowych” oraz szkolenia: „Zwalczanie bakteriozy pierścieniowej oraz innych

agrofagów kwarantannowych ziemniaka z uwzględnieniem jego prawidłowej uprawy”, „Choroby i szkodniki w uprawie truskawek”, „Technologia uprawy zbóż”, „Prawidłowa technologia uprawy roślin strączkowych z wykorzystaniem białka rodzimego w żywieniu zwierząt”.

W kontekście szerzenia się zjawiska antybiotykooporności bardzo ważne jest przedstawienie rolnikom alternatywnych metod leczenia i poprawy zdrowotności zwierząt, a także działań zapobiegawczych w szerzeniu się chorób w stadach. Należy przedstawić najnowsze badania dotyczące wpływu stosowania preparatów ziołowych, prebiotyków oraz aktywnych mikroorganizmów na poprawę zdrowotności zwierząt, czyli ograniczenie zapadania na choroby a więc ograniczenie konieczności stosowania antybiotyków. Czynnikiem wartym podkreślenia jest właściwy odchów młodzieży w poszczególnych grupach zwierząt, gdyż jest to istotny etap w rozwoju zwierzęcia, w którym buduje się jego odporność. Zagadnienia te będą prezentowane podczas szkoleń nt.: „Poprawa zdrowotności zwierząt poprzez metody chowu i hodowli zmierzające do ograniczenia stosowania antybiotyków, z uwzględnieniem dobrostanu”.

W związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt ważną kwestią jest przybliżenie rolnikom zmian, jakie zaszły w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz jakie gatunki zostały włączone w obowiązkową rejestrację. Wychodząc naprzeciw potrzeb rolników zostanie zorganizowane szkolenie nt. „Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt”.

W związku ze stałym i niesłabnącym zagrożeniem wypadkami podczas prac polowych w gospodarstwach rolnych doradcy MODR Warszawa będą na szkoleniach stacjonarnych oraz zdalnych przedstawiać zagadnienia związane ze zwiększeniem bezpieczeństwa na wsi. Będą przedstawione rozwiązania zapewniające bezpieczeństwo całej rodzinie. Szkolenia obejmą również temat niebezpiecznych miejsc na podwórzu, zagrożeń chemicznych, maszyn i narzędzi, obchodzenia się ze zwierzętami, z prądem oraz z otwartym ogniem oraz właściwego zachowania na drodze.

W ramach szkoleń dotyczących produkcji zwierzęcej, szczególna uwaga skupiona będzie na tematyce bioasekuracji w gospodarstwie rolnym. Rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych wśród zwierząt gospodarskich nadal stanowi poważny problem, w szczególności w kontekście chorób takich jak ASF i grypa ptaków. Doradcy MODR Warszawa będą przekazywać informacje na temat zabezpieczania swojego inwentarza przed patogenami w ramach szkoleń. „Bioasekuracja gospodarstw jako istotny element prewencji - zasady zabezpieczania gospodarstw przed chorobami, w szczególności przed ASF i gripą ptaków oraz konsekwencje pojawienia się tych chorób w stadzie”.

Podczas wszystkich szkoleń z produkcji zwierzęcej upowszechniane będą zagadnienia związane z ustawą o ochronie zwierząt. Wynika to z realizacji „Programu upowszechniania wśród rolników znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt w województwie mazowieckim na lata 2022-2025”, ustalonego przez Samorząd Województwa Mazowieckiego.

Z.1.C Szkolenia z zakresu rachunkowości rolnej

W zakresie rachunkowości rolnej zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 12 szkoleń stacjonarnych, 49 szkoleń zdalnych.

Działalność szkoleniowa z tego zakresu ma na celu przybliżenie rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich zasad, form oraz korzyści wynikających z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym. Prowadzenie rachunkowości pozwala na dokonanie oceny wyniku finansowego gospodarstwa rolnego. Na szkoleniach z tej tematyki przybliżone będą zagadnienia związane z funkcjonowaniem różnych form rachunkowości rolniczej, w tym min. Systemu Rachunkowości Rolnej Polski FADN oraz prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów na potrzeby interwencji Planu Strategicznego WPR z wykorzystaniem narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego.

Z.1.D Szkolenia z zakresu rolnictwo ekologiczne

W zakresie rolnictwa ekologicznego zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 15 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie zdalne.

Organizacja szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego, będzie kontynuacją działań podjętych w latach poprzednich, w celu dalszej promocji i rozpowszechniania idei produkcji ekologicznej certyfikowanej żywności. Jest to doskonała forma, aby móc przybliżyć producentom rolnym oraz mieszkańcom obszarów wiejskich zasady gospodarowania w ekologicznym systemie produkcji oraz walory z niego wynikające. Tematyka szkoleń będzie obejmować proces certyfikacji wraz z wymogami dotyczącymi przedstawiania na ekologiczne metody produkcji, możliwości przetwórstwa i sprzedaży produktów ekologicznych. Podczas spotkań omówione zostaną również mechanizmy i możliwości wsparcia finansowego skierowane do beneficjentów Interwencji I.8.11 „Rolnictwo ekologiczne” w ramach Planu Strategicznego dla WPR 2023-2027.

Z.1.E. Szkolenia z zakresu rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Z tego zakresu zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 1 szkolenie zdalne z zakresu prowadzenia działalności pozarolniczej.

Z.1.F. Szkolenia z zakresu unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego

W tym zakresie planowane są działania szkoleniowe związane z podnoszeniem standardów wiejskiego gospodarstwa domowego i poprawy jakości życia na obszarach wiejskich. Przeprowadzone będą 2 szkolenia zdalne oraz 1 szkolenie stacjonarne dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Zostaną przeprowadzone szkolenia dla zainteresowanych mieszkańców wsi i terenów wiejskich na temat związany z organizacją przestrzeni gospodarstwa i jego różnych funkcji. Uczestnicy szkoleń dowiedzą się jak zorganizować przestrzeń, dopasować ją do użytkowników i zadań jakie ma pełnić. Zdobędą wiedzę o roślinach i ich znaczeniu w ogrodzie i możliwościach wykorzystania ich przez cały rok.

Z.1.G Szkolenia z zakresu ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych

W zakresie ubiegania się o przyznanie pomocy finansowej z funduszy UE lub innych instytucji zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 226 szkoleń stacjonarnych, 7 szkoleń zdalnych oraz 1 konferencję zdalną.

Celem szkoleń z powyższego zakresu jest nakierowanie rolników i przedsiębiorców na potencjalne możliwości skorzystania z funduszy UE. Na szkoleniach będziemy przekazywać wiedzę dotyczącą instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej, która za cel postawiła sobie podniesienie dochodowości i odporności szczególnie mniejszych gospodarstw. Odbędzie się coroczna kampania informacyjna dotycząca płatności bezpośrednich. Zaplanowano konferencję zdalną "Plan strategiczny WPR".

Z.1.H. Szkolenia z zakresu modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku

W zakresie modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno- spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 1 szkolenie zdalne.

Szkolenie z zakresu tworzenia sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego będzie miało na celu powiększanie i zagęszczanie sieci współpracy oraz konsolidowanie przetwórców i producentów żywności. Mamy nadzieję, że takie działania będą pomocne w promocji i sprzedaży produktów.

Z.1.I. Szkolenia z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym

W zakresie zarządzania gospodarstwem rolnym zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 1 szkolenie zdalne.

Celem szkolenia realizowanego w ramach tej tematyki jest zdefiniowanie oraz pokazanie efektów racjonalnego zarządzania, a także wpływu na wysokość osiąganego w gospodarstwie dochodu. Umiejętne posługiwanie się rachunkiem ekonomicznym w gospodarstwie rolnym może pomóc w optymalizacji struktury produkcji i poziomu jej intensywności, wyborze stosowanych technologii wytwarzania oraz racjonalizacji kosztów.

Z.1.J. Szkolenia z zakresu promocji produktów lokalnych i regionalnych

W zakresie promocji produktów lokalnych i regionalnych zaplanowano dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich 12 szkoleń stacjonarnych oraz 1 szkolenie zdalne i 1 konferencję zdalną.

Doradcy MODR Warszawa zorganizują szkolenie zdalne dla rolników, którzy chcieliby zacząć sprzedawać swoje produkty bezpośrednio konsumentom i mają taką możliwość w ramach krótkich łańcuchów dostaw uruchamiając np. rolniczy handel detaliczny, działalność marginalną, lokalną i ograniczoną, sprzedaż bezpośrednią oraz dostawy bezpośrednie.

Produkty lokalne i regionalne uzyskują wysokie ceny i przynoszą producentom wyższe dochody. Dzieje się tak z uwagi na charakterystyczną tradycyjną, ugruntowaną w czasie metodę wytwarzania.

Te produkty wymagają promocji i właśnie na szkoleniach z tej tematyki doradcy będą informować, jak można zdobywać nowe rynki zbytu i możliwości zaprezentowania swoich wyrobów.

Planujemy zorganizować również szkolenia stacjonarne z zakresu rolniczego handlu detalicznego, podczas których rolnicy dowiedzą się np. o zmianach zachodzących w prawie oraz warunkach jakie muszą spełnić chcąc sprzedawać w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.

Z.1.K - Szkolenia z zakresu zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne

Na zaplanowanym szkoleniu omawiane będą zalecenia zawarte w „Zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej”, mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Tematyka będzie dotyczyła m in. odpowiedniego nawożenia azotem, regulacji odczynu gleb, okresów stosowania nawozów, odpowiednich urządzeń do przechowywania, składowania nawozów naturalnych, kiszzonek.

Z.1.L. Szkolenia z zakresu zaleceń zawartych w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku

W ramach działań z tego zakresu zostanie przeprowadzone 1 szkolenie zdalne, na którym omówione zostaną zalecenia zawarte w Kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku. Kodeks ten zawiera następujące zagadnienia: zarządzanie azotem z uwzględnieniem cyklu obiegu azotu, żywieniowe metody ograniczania emisji amoniaku z produkcji zwierzęcej, niskoemisyjne systemy utrzymania zwierząt, niskoemisyjne systemy przechowywania nawozów naturalnych, niskoemisyjne techniki aplikacji nawozów naturalnych, ograniczenie emisji amoniaku podczas stosowania nawozów mineralnych.

Z.1.M. Szkolenia z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W tym zakresie planowane jest przeprowadzenie 3 szkoleń stacjonarnych, 8 szkoleń zdalnych oraz 3 konferencji zdalnych i 1 konferencji stacjonarnej.

Z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska zaplanowano konferencję zdalną „Racjonalne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii”, której celem będzie poszerzanie wiedzy z zakresu: energetyki odnawialnej, możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w tym biogazu przez prosumentów oraz wsparcia dla instalacji OZE w Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027. Zaplanowano również konferencję zdalną dotyczącą zagadnień związanych z ustawą o ochronie zwierząt pt. „Dobrostan zwierząt oraz nowoczesne technologie w produkcji bydła mięsnego sprzyjające jego poprawie”. A także konferencję zdalną pt. „Doroczne spotkanie producentów zbóż” z zakresu tematycznego „zasady integrowanej ochrony roślin”, na której poruszane będą aktualne problemy dotyczące producentów tych roślin, w tym dotyczące zasad integrowanej ochrony zbóż. Będzie na niej możliwa wymiana doświadczeń rolników w ramach panelu dyskusyjnego.

Z zakresu ochrony i znaczenia pszczoły miodnej w rolnictwie zaplanowano konferencję stacjonarną pn. X Mazowiecka Konferencja Pszczelarska „Ratujmy Pszczoły”.

Woda jest niezbędna do prowadzenia produkcji rolnej, a rolnictwo głównym użytkownikiem zasobów wody w Polsce. Postępujące zmiany klimatyczne i niekorzystny rozkład opadów w ostatnich latach, sprawiają, że ważną kwestią jest edukacja rolników w temacie racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie. W związku z tym, zaplanowane zostały szkolenia nt. „Racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalności lokalnych partnerstw wodnych”.

Z.1.N Szkolenia w zakresie działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego.

W tym zakresie na rok 2024 planowane są działania związane z tradycjami kulinarnymi. Zostaną przeprowadzone 2 szkolenia stacjonarne dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich nt. wykorzystywania ziół w kuchni.

Z.1.O Szkolenia w zakresie upowszechnienia rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Z tematyki upowszechnienia rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku planowane są: 1 szkolenie stacjonarne, 2 szkolenia zdalne i 2 szkolenia wyjazdowe.

Celem szkoleń z tego zakresu jest promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku oraz ukazanie możliwości pozyskania dodatkowych źródeł dochodu z gospodarstwa. Takie możliwości mają gospodarstwa, które zdecydują się prowadzić gospodarstwa agroturystyczne lub obiekty turystyki wiejskiej. Istotne jest działanie w celu podnoszenia jakości usług w już funkcjonujących obiektach turystycznych oraz wsparcie uruchamiania nowych.

Dla coraz bardziej popularnych zagród edukacyjnych planujemy przeprowadzić szkolenie zdalne na temat zakładania zagród, w szczególności z uwzględnieniem zagadnień, dotyczących wykorzystania walorów gospodarstw rolnych do działań dydaktycznych. Od 2024 roku intensywnie planujemy też propagować idee gospodarstw opiekuńczych i na ten temat odbędzie się szkolenie zdalne, prowadzone przez doradców MODR Warszawa.

Z.1.P. Szkolenia w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W zakresie programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych planowane są 55 szkolenia stacjonarne i 4 szkolenia zdalne.

Tematyka szkoleń będzie obejmowała wdrażanie Interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych w WPR 2023-2027 roku, czyli promowanie praktyk zachęcających do ochrony cennych

siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodności krajobrazu oraz ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich. Omawiane będą również wymogi zawarte z Planach Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000 w województwie mazowieckim, od których uzależniony będzie wybór odpowiednich interwencji łąkowych.

”Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne i jest obowiązujący na terenie całego kraju. Celem tego programu jest zmniejszenie zanieczyszczenia wód, spowodowanego nawożeniem użytków rolnych nawozami azotanowymi, w tym nawozami naturalnymi tj. gnojówka, gnojowica, obornik, zawierającymi związki azotu oraz zapobieganie dalszym zanieczyszczeniom tego rodzaju. W ramach pracy doradczej z tego zakresu zwrócona zostanie uwaga na ograniczenie rolniczego wykorzystania nawozów, okresy nawożenia, przechowywanie nawozów naturalnych oraz postępowanie z odciekami, dawki i sposoby nawożenia azotem oraz obowiązki wynikające z ”Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” w zależności od wielkości gospodarstwa rolnego. Propagowana będzie m.in. wiedza na temat opracowywania planów nawożenia azotem, wyliczania maksymalnych dawek nawożenia azotem i prowadzenie dokumentacji w tym zakresie. Dodatkowo omawiane będą zagadnienia z zakresu ograniczania odpływu fosforu ze źródeł rolniczych oraz propagowana będzie rola i znaczenie wykonywania badań gleby oraz składu nawozów naturalnych. MODR Warszawa będzie informować rolników o możliwościach przygotowania pełnych planów nawożenia, w tym przy wykorzystaniu ogólnie dostępnego, bezpłatnego programu INTER-NAW.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie	369	6 736
2	Szkolenie wyjazdowe	8	
3	Konferencja	1	
4	Szkolenie zdalne	113	
5	Konferencja zdalna	6	

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	2	6		2		10	168
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej		6		2		8	144
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej							
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	2					2	24
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	39			33	1	73	964
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	3			15	1	19	282
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	1					1	15
Z.1.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	1			4		5	60
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych							
Z.1.B.5.	BHP	34			8		42	535
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym				6		6	72
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	12			49		61	798
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	11			36		47	614
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa							
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	1			13		14	184
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	15			1		16	203
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	15			1		16	203
Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych							
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR							
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich				1		1	30
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej				1		1	30
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej							
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi							

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich							
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	1			2		3	44
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie							
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	1			2		3	44
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	226			7	1	234	3 002
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	186			6		192	2 436
Z.1.G.2.	PROW i PS WPR *	40			1	1	42	566
Z.1.G.3.	Programy Regionalne							
Z.1.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing							
Z.1.G.5.	Inne programy							
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku				1		1	30
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji							
Z.1.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego				1		1	30
Z.1.H.3.	Systemy jakości żywności							
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP							
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym				1		1	40
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym							
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej				1		1	40
Z.1.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie							
Z.1.I.4.	Informacja rynkowa							
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	12			1	1	14	222

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych							
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona					1	1	50
Z.1.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	12			1		13	172
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	1					1	12
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	1					1	12
Z.1.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku				1		1	30
Z.1.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku				1		1	30
Z.1.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	3		1	8	3	15	361
Z.1.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	1					1	15
Z.1.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin				2	1	3	74
Z.1.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa				6		6	75
Z.1.M.4.	Energetyka prosumencka							
Z.1.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym					1	1	60
Z.1.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami							
Z.1.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt					1	1	50
Z.1.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	2		1			3	87
Z.1.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego	2					2	24
Z.1.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi							
Z.1.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło							
Z.1.N.3.	Tradycje kulinarne	2					2	24

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenie zdalne	Konferencja zdalna	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	1	2		2		5	76
Z.1.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	1	2				3	52
Z.1.O.2.	Zagrody edukacyjne				1		1	12
Z.1.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze				1		1	12
Z.1.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	55			4		59	732
Z.1.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	38			3		41	516
Z.1.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	17			1		18	216
Z.1.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000							
RAZEM		369	8	1	113	6	497	6736

*) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

W ramach realizacji zadania 2 będą udzielane informacje, których zakres tematyczny zawiera się w tab. 4. Ogółem przewiduje się udzielenie 87 900 informacji.

W 2024 roku podobnie jak w latach ubiegłych, strona internetowa MODR Warszawa www.modr.mazowsze.pl służyć będzie głównie informowaniu beneficjentów usług ośrodka o najnowszych aktualnościach z zakresu rolnictwa, kolejnych działaniach pojawiających się w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, o działaniach w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i o Sieci na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na obszarach wiejskich. WWW to także narzędzie informacji o szkoleniach, konferencjach i targach organizowanych przez MODR Warszawa na terenie całego województwa mazowieckiego. Zaplanowaliśmy zamieszczenie 93 informacji na naszej stronie internetowej.

Planowane jest także wydanie 20 ulotek wspierających rozwój produkcji rolniczej w nakładzie 21 000 egz. Szczegółowy wykaz tytułów i nakładów znajduje się w tabeli 41. Ponadto planowane jest 14 stoisk informacyjno-promocyjnych MODR Warszawa. Zorganizowane one będą podczas trwania imprez/targów rolniczych organizowanych przez inne jednostki np. samorządu

terytorialnego, w których będzie brał udział MODR Warszawa. Na stoisku informacyjno-promocyjnym dystrybuowane będą materiały promocyjne dotyczące działalności MODR Warszawa, a doradcy będą informowali na temat najnowszych zagadnień związanych z rolnictwem i obszarami wiejskimi z terenu województwa mazowieckiego np. z zakresu rolnictwa ekologicznego, technologii i produkcji roślinno-ogrodniczej (sadowniczej i warzywniczej) i zwierzęcej.

MODR Warszawa zamierza kontynuować również współpracę (wywiady, pomoc w przygotowaniu audycji radiowych) ze środkami masowego przekazu m.in. z TVP 1 Agrobiznes, Polskie Radio 1, TVP 3. Ośrodek będzie w dalszym ciągu kontynuował i rozwijał komunikację elektroniczną. Planujemy wykorzystanie narzędzi komunikacji na odległość takich jak serwis YouTube, profil na portalu społecznościowym FB, Newsletter, Instagram.

Zadanie drugie opisane jest przez dwie tabele (3 i 4). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Informacja		87 900
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura		
2.2.	Ulotka	20	21 000
2.3.	Info na www.	93	
2.4.	Art. w miesięczniku odr		
2.5.	Inne wydawnictwa	1	1 500
3	Stoisko informacyjno-promocyjne	14	
4.	Pozostała działalność informacyjna	Liczba form	
4.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	10	
4.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	10	
4.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)		
4.4.	Pozostała (nie wymieniona powyżej)*	94	

* informacje na FB

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	3 951		1	4			1	
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1 593			1			1	
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	1 733			3				
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	625		1					
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	21 470		12	21		1	4	5
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	8 350		9	12		1	4	5
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	2 311		2	3				
Z.2.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	7 735			3				
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	673							
Z.2.B.5.	BHP	926							
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	1 475		1	3				
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	3 578			3				
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	2 582			2				
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	261							
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	735			1				
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	3 180		2	5				10
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	1 534		1	5				5
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	261							5
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	1 385		1					
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	3 694			5				36
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	1 777			1				

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Brożura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	14			1				
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	1 278			2				
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	625			1				36
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	1 287		2	2				1
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	909		1	1				
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	378		1	1				1
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	34 640			18			3	40
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	15 343			4				4
Z.2.G.2.	PROW i PS WPR*	15 715			13			3	36
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	93							
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	454							
Z.2.G.5.	Inne programy	3 035			1				
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	1 016			3				2
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	36							
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	26			1				1
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	703			1				1
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	251			1				
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	1 962			2				2

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	688			2				2
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	375							
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	75							
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	824							
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	2 080		1	6				4
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	151			2				2
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	1 106		1	2				
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	823			2				2
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	42							
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	42							
Z.2.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	328							
Z.2.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	328							
Z.2.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	6 369		1	10				6
Z.2.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	697		1					
Z.2.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	974							
Z.2.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	113			2				
Z.2.M.4.	Energetyka prosumencka	47			2				
Z.2.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	190							

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	73							
Z.2.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	308							
Z.2.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	3 967			6				6
Z.2.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnia gospodarstwa rolnego	346			5			6	1
Z.2.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	91			1			3	1
Z.2.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	155			1			2	
Z.2.N.3.	Tradycje kulinarne	100			3			1	
Z.2.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	639			3				1
Z.2.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	232			1				
Z.2.O.2.	Zagrody edukacyjne	145			1				1
Z.2.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	262			1				
Z.2.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	3 318		1	6				6
Z.2.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	2 013			2				2
Z.2.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	1 027		1	4				4
Z.2.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	278							
Razem		87 900		20	93		1	14	114

*) z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych, klimatycznych i RŚK

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W 2024 roku doradcy MODR Warszawa będą udzielali pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie nabycia lub uzupełnienia przez nich formalnych kwalifikacji zawodowych potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej. Będą doradzać w zakresie wyboru odpowiedniej szkoły lub kursu, który pozwoli uzupełnić konieczne wykształcenie. Będą również informowali rolników i mieszkańców obszarów wiejskich o aktualnych działaniach ośrodka. Informacje te będą miały na celu doradzenie potencjalnemu odbiorcy usług w skorzystaniu z właściwej (uwzględniającej jego wykształcenie i status prawny) dla niego oferty szkoleniowej i doradczej MODR Warszawa. Wielu rolników zainteresowanych jest skorzystaniem ze szkoleń aby spełnić zobowiązania wynikające z umów zawartych z ARiMR.

Zadanie trzecie opisane jest przez dwie tabele (5 i 6). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców, druga zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	2 023

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Porada indywidualna	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	Łączna liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	1 976			1 976
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	47			47

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Doradcy w 2024 roku będą prowadzili działalność doradczą dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w sporządzaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej.

Działalność doradcza będzie świadczona indywidualnie biorąc pod uwagę specyfikę danego gospodarstwa i jego potrzeby oraz poprzez doradztwo grupowe w celu pomocy małym gospodarstwom. Działania skierowane do rolników będą skorelowane z terminami naboru wniosków. Udzielana będzie również, w miarę potrzeb, pomoc rolnikom w opracowaniu wniosków dotyczących sytuacjach nadzwyczajnych lub klęskowych.

Zakres tematyczny udzielanych porad indywidualnych obejmować będzie:

- płatności bezpośrednie: płatność podstawową, uzupełniającą płatność podstawową, płatność redystrybucyjną, płatności dla młodego rolnika, płatności związane z produkcją: krów, bydła, owiec i kóz, buraków cukrowych, chmielu, lnu, konopi włóknistych, pomidorów, truskawek, ziemniaków skrobiowych, roślin pastewnych oraz roślin strączkowych na nasiona. Doradcy będą aktywnie pomagać rolnikom w doborze odpowiednich praktyk w ramach poszczególnych ekoschematów (obszary z roślinami miododajnymi, rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych, prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin, biologiczna ochrona upraw, dobrostan zwierząt), aby w optymalny sposób były realizowane,
- działania inwestycyjne z PROW 2014-2020,
- Interwencje uruchamiane w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027,
- działania finansowane ze środków Krajowego Planu Odbudowy.

W miarę potrzeb będziemy doradzać jak pozyskać środki finansowe z innych instytucji krajowych i zagranicznych.

W 2024 roku będziemy udzielać rolnikom porad dotyczących możliwości korzystania przez gospodarstwo rolne z kredytów preferencyjnych z dopłatą do oprocentowania.

Ponadto w miarę potrzeb będą udzielane rolnikom porady oraz bezpłatna pomoc w zakresie wypełniania dokumentów niezbędnych do uzyskania wsparcia finansowego w sytuacjach nadzwyczajnych związanych z klęskami żywiołowymi czy chorobami zwierząt i roślin.

Działalność szkoleniowa w zakresie tematyki zadania 4 została przedstawiona w zadaniu 1, a działalność informacyjna z tego zakresu w zadaniu 2.

Zadanie czwarte opisane jest przez dwie tabele (7 i 8). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		38 753
2.	Doradztwo grupowe	3	12

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba uczestników	
1	2	3	4	5	6
Z.4.I.	Działalność doradcza				
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	15 799			15 799
Z.4.I.2.	Interwencje z zakresu Rozwoju Obszarów Wiejskich	19 963	3	12	19 975
Z.4.I.3.	Programy regionalne	168			168
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	508			508
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	2 315			2 315

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Rolnicy, przedsiębiorcy oraz instytucje działające w otoczeniu rolnictwa potrzebują danych o poziomie cen na produkty i środki do produkcji. Dlatego kontynuowane będą działania polegające na monitorowaniu targowisk, punktów skupów i sprzedaży płodów rolnych oraz środków do produkcji rolnej.

W związku z tym planuje się na terenie województwa mazowieckiego zrealizować:

- monitoring cen nawozów mineralnych - częstotliwość zbierania danych to 6 raportów w trakcie roku
- monitoring cen środki ochrony roślin - częstotliwość zbierania danych to 4 raporty w trakcie roku (na koniec każdego z kwartałów),
- monitorowanie cen płodów rolnych i zwierząt gospodarskich.

Zebrane na terenie całego województwa informacje cenowe udostępnione zostaną następującym odbiorcom:

- rolnikom za pośrednictwem strony internetowej MODR oraz bezpośrednio przez doradców,
- Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi poprzez cotygodniowe raporty cenowe sporządzane z wybranych targowisk,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie w formie zestawień cen nawozów mineralnych środków ochrony roślin w punktach sprzedaży,
- innym instytucjom działającym na rzecz rolnictwa takim jak: KOWR, Powiatowe Inspektoraty Weterynaryjne, TVP oraz lokalnej prasie.

Aby pokazać tendencje i zmiany na rynku produktów i środków do produkcji zaplanowano sporządzenie analiz rynkowych, które wykorzystane zostaną przez doradców w bieżącej pracy z rolnikami w tym podczas udzielania porad z tego zakresu, a także będą udostępnione na stronie internetowej ośrodka oraz w gablotach i na tablicach informacyjnych w siedzibach MODR Warszawa.

W ramach monitoringu rynku prowadzone będą również niżej przedstawione działania jak:

- monitoring przebiegu prac w rolnictwie – Akcja Żniwna, gdzie kontynuowane będą prace mające na celu przetwarzanie informacji na rynku zbóż. Kompleksowo zostanie wykonana ocena sytuacji podaży-popytu i zapasów ziarna zbóż, przygotowania podmiotów do skupu oraz przewidywanych zbiorów. W okresie żniw będą zbierane cotygodniowe meldunki i przekazywane do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Planuje się przygotowanie 7 takich raportów - liczba ta może ulec zmianie w zależności od realnego czasu trwania okresu żniw.
- monitoringi dotyczące ASF– comiesięczne meldunki w formie ankiety nt. akcji informacyjno-edukacyjnej wśród rolników dotyczącej ASF i grypy ptaków, wysyłane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane jest wysłanie 12 takich meldunków.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

Lp.	Forma	Liczba form
1	2	3
1.	Monitoring	1 654
2.	Analiza	19
3.	Porada indywidualna	151

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
1	2	3
Z.5.I.	Monitoring	1 654
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	198
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	227
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	1 210
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	7
Z.5.I.5.	Inne monitoringi*)	12
Z.5.II.	Analiza	19
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	5

Z.5.II.2.	Analiza cen środków produkcji	5
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	9
Z.5.III.	Porada	151

^{*)} Inne monitoringi – monitoring ASF

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

W 2024 roku w ramach realizacji zadania zaplanowano następujące działania:

- prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach PDO (Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego) realizowane przez COBORU w Słupi Wielkiej przy bezpośredniej współpracy jednostki koordynującej na Mazowszu – SDOO w Seroczynie. Będzie to pięć doświadczeń z pszenicą ozimą, pszenicą jara, jęczmieniem jarym oraz jęczmieniem ozimym – każde przy zastosowaniu dwóch powtórzeń i dwóch poziomów intensywności uprawy oraz kukurydzy przy zastosowaniu trzech powtórzeń. Łączna liczba powtórzeń to 11 (3 w kukurydzy i po 2 w zbożach). Doświadczenia porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego prowadzone będą na polu doświadczalnym MODR Oddział Poświętne na podstawie porozumienia zawieranego z COBORU Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Seroczynie.
- pracę doradców MODR Warszawa w Wojewódzkim Zespole Porejestrowego Doświadczalnictwa nad wytypowaniem odmian do Listy Odmian Zalecanych dla województwa mazowieckiego.
- upowszechnienie wiedzy o doświadczeniach PDO prowadzonych przy udziale Samorządu Województwa Mazowieckiego. Na podstawie wyników badań i doświadczeń odmianowych tworzone będą charakterystyki odmian roślin uprawnych oraz listy zalecanych odmian do uprawy na terenie województwa mazowieckiego (LOZ).

Tab. 11. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – ogółem

Forma	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3
Doświadczenie w ramach PDO	5	11

Tab. 12. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – wg rodzajów

Z.6.1.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	5	11
Z.6.1.1.	Jęczmień jary	1	2
Z.6.1.2.	Jęczmień ozimy	1	2
Z.6.1.3.	Pszenica jara	1	2

Z.6.1.4.	Pszenica ozima	1	2
Z.6.1.11.	Kukurydza	1	3

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Działania z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska będą obejmowały realizację 52 499 porad indywidualnych, 33 form doradztwa grupowego, 21 pokazów, 485 demonstracji, 2 targów, 2 konkursów oraz 114 form pozostałej działalności upowszechnieniowej.

Zagadnienia z powyższego zadania zostały uwzględnione w priorytetach wyznaczonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok 2024.

Z.7.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze

Działania z zakresu stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego obejmą realizację 9 008 porad indywidualnych, 5 pokazów, 94 demonstracji, 5 form doradztwa grupowego.

W 2024 roku podstawowym zadaniem z zakresu produkcji roślin rolniczych będzie upowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnych rozwiązań technologicznych w produkcji, wykorzystanie do produkcji kwalifikowanego materiału siewnego: zbóż, kukurydzy i roślin strączkowych oraz materiału sadzeniakowego ziemniaka. Zwrócona zostanie uwaga na właściwy dobór odmian roślin uprawnych do warunków klimatycznych panujących w danym regionie. Dużym zainteresowaniem rolników cieszy się tematyka związana z nowoczesną uprawą kukurydzy z uwagi na stale zwiększający się areal upraw tej rośliny w naszym kraju.

W ostatnich latach rolnicy dość często potrzebowali porad z zakresu możliwości i opłacalności wprowadzenia w swoim gospodarstwie najnowocześniejszych technologii, np. robotów udojowych, systemów zadawania paszy, robotów podgarniających paszę itp. Rolnik potrzebuje rzetelnej i bezstronnej wiedzy w tym zakresie, nie może bazować jedynie na opinii sprzedawcy. Przypuszczamy, że podobny trend utrzyma się w 2024 roku ze względu na intensywny rozwój nowoczesnych technologii w rolnictwie, co cieszy się znacznym zainteresowaniem nie tylko wśród młodych rolników.

Z.7.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

Działania z zakresu rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych obejmą realizację 29 613 porad oraz 21 form doradztwa grupowego, 12 pokazów, 386 demonstracji, 2 konkursów, 1 targów.

Podstawowym zadaniem z zakresu produkcji roślin rolniczych będzie upowszechnianie wiedzy na temat rozwiązań technologicznych w produkcji zbóż, kukurydzy, ziemniaków, buraków cukrowych,

roślin strączkowych i innych roślin uprawnych, uwzględniających również integrowaną ochronę roślin. Ważnym tematem doradztwa w 2024 r. będzie bakterioza pierścieniowa ziemniaka oraz agrofagi kwarantannowych ziemniaka, ponieważ skuteczna walka z chorobą opiera się na świadomości zagrożenia oraz wiedzy na temat czynników, które tę chorobę wywołują.

W zakresie produkcji zwierzęcej zaplanowano porady indywidualne, których tematyka będzie ukierunkowana na produkcję żywca wołowego, produkcję mleka wysokiej jakości oraz odchów cieląt. W zakresie antybiotykooporności u zwierząt najważniejsze będą porady indywidualne podpowiadające rolnikowi metody chowu i hodowli zmierzające do poprawy zdrowotności zwierząt, a także przedstawiające najnowsze osiągnięcia nauki mogące stanowić alternatywę dla stosowania antybiotyków.

W 2024 r. będzie nadal upowszechniane zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych i wielbłądowatych) w świetle Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Zostanie zwrócona też szczególna uwaga na upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia zwierząt, w tym: zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń ASF i grypie ptaków, z uwzględnieniem zasad bioasekuracji i konsekwencji pojawienia się ww. chorób w stadzie.

MODR Warszawa planuje współorganizowanie imprezy promocyjno - wystawienniczej III Święto Truskawki z Eneą (26.05.2024 r.)

Z.7.D. Rolnictwo ekologiczne

Działania z zakresu rolnictwa ekologicznego obejmą 3 195 porad oraz 2 formy doradztwa grupowego, 1 pokaz, 2 demonstracje, 1 targi.

Rolnictwo ekologiczne jest to system, którego techniki produkcji są przyjazne dla środowiska, sprzyjają zamkniętemu obiegowi oraz mają korzystny wpływ na dobrostan zwierząt, dostarczając konsumentom na rynek certyfikowaną żywność wysokiej jakości. Mając na uwadze wszelkie korzyści jakie niesie za sobą ten system produkcji, działania pracowników MODR Warszawa będą skierowane na upowszechnianie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich informacji na temat rolnictwa ekologicznego, zasad produkcji ekologicznej oraz źródłach i mechanizmach wsparcia producentów ekologicznych.

Nieodłącznym elementem działalności Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego skierowanej na promocję ekologicznego systemu produkcji jest udział w targach, dożynkach oraz innych spotkaniach i imprezach odbywających się na terenie całego województwa mazowieckiego.

MODR Warszawa planuje współorganizowanie Eko-Pikniku w Kampinosie (18.08.2024 r.).

Z.7.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Tematyka z tego zakresu będzie upowszechniana poprzez minimum 1498 porad udzielanych rolnikom według potrzeb. Porady koncentrować się będą na zagadnieniu tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, systemów jakości żywności oraz na systemach bezpieczeństwa żywności czyli podnoszenia świadomości producenta i konsumenta. Rolnicy podczas porad indywidualnych będą informowani o wymogach i zasadach wytwarzania żywności jakie obowiązują na terenie Unii Europejskiej.

Z.7.M. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

Działania z zakresu upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska obejmą realizację 9 185 porad i 5 form doradztwa grupowego, 3 pokazów, 3 demonstracji, 114 form pozostałej działalności upowszechnieniowej – monitoringów agrofagów.

W 2024 r. MODR Warszawa przewiduje doradztwo dotyczące zasad integrowanej produkcji. Przedstawiona zostanie możliwość przystąpienia do nowoczesnego systemu produkcji żywności jakim jest IP (Integrowana produkcja roślin). Jest to system kładący szczególny nacisk na ochronę środowiska i zdrowie ludzi, wykorzystujący postęp techniczny i biologiczny w ochronie roślin, ich uprawie i nawożeniu.

Popularyzowana będzie wiedza na temat skuteczności różnych metod ochrony upraw przed chorobami i szkodnikami, zgodnych z założeniami integrowanej ochrony roślin. Udzielane będą porady indywidualne poruszające zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem niedopuszczonych do obrotu oraz sfałszowanych środków ochrony roślin. Rolnicy dowiedzą się jak eliminować zagrożenia podczas wykonywania zabiegów. Przedstawiona będzie wiedza dotycząca uprawnień do żądania informacji o planowanych zabiegach ochrony roślin (szczególnie pszczelarzy i rolników ekologicznych), a także obowiązujących przepisów dotyczących użytkowników środków ochrony roślin. Regeneracja środowiskowa gleb poprzez ich wapnowanie oraz inne metody ochrony i utrzymania żyzności gleb, racjonalnego gospodarowania nawozami, a także przeciwdziałanie skutkom suszy, to zagadnienia, na które doradcy też będą zwracać szczególną uwagę rolnikom.

W 2024 roku kontynuowany będzie monitoring agrofagów jako jedno z narzędzi Integrowanej Ochrony Roślin, która obowiązuje rolników od 1 stycznia 2014 roku. Monitoring będzie prowadzony w 42 punktach – 1 punkt to 2 - 3 gatunki obserwowanych roślin na 1 doradcę. Podstawowe rośliny do obserwacji to pszenica ozima i rzepak ozimy oraz do wyboru jeden gatunek roślin jarych. Informacje z obserwacji będą możliwe do wykorzystania przez rolników poprzez aplikację Wirtualne Gospodarstwo (aplikacja powstała w ramach projektu „Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin-eDWIN ” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020) oraz przez stronę www.agrofagi.com.pl zarządzaną przez Instytut Ochrony Roślin-PIB w Poznaniu.

Jednym z istotnych tematów upowszechnianych wśród rolników będzie ustawa o ochronie zwierząt. Niezmiernie ważne jest, aby rolnik znał podstawowe prawa i wolności zwierząt, takie jak: wolność od głodu i pragnienia, wolność od dyskomfortu, wolność od bólu, urazów i chorób, wolność od strachu i stresów, wolność do zaimplementowania naturalnych zachowań.

Działalność szkoleniowa w zakresie tematyki zadania 7 została przedstawiona w zadaniu 1, a działalność informacyjna z tego zakresu w zadaniu 2.

Zadanie siódme opisane jest przez tabele (13, 14 i 15). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga i trzecia zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		52 499
2.	Doradztwo grupowe	33	140
3.	Pokaz	21	
4.	Demonstracja	485	
5.	Konkurs	2	
7.	Targi/wystawy	2	
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa*)	114	

*) monitoringi agrofagów

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	9 008	5	28	9 036
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	5 879	2	10	5 889
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	2 263	2	12	2 275
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	866	1	6	872
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	29 613	21	79	29 692
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	12 070	19	70	12 140
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	3 708	1	3	3 711
Z.7.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	10 150	1	6	10 156
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	352			352
Z.7.B.5.	BHP	1 114			1 114
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	2 219			2 219

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	3 195	2	10	3 205
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	1 449	1	7	1 456
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	520			520
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	1 226	1	3	1 229
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	1 498			1 498
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	233			233
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	7			7
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności	971			971
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	287			287
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	9 185	5	23	9 208
Z.7.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	1 901	1	5	1 906
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	1 674			1 674
Z.7.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	127			127
Z.7.M.4.	Energetyka prosumencka	29			29
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	152			152
Z.7.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	156			156
Z.7.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	213			213
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	4 933	4	18	4 951

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	5	94				
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	5	91				
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej		3				
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)						
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	12	386	2		1	
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	12	386			1	
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej						
Z.7.B.3.	Normy i wymogi warunkowości						
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych						
Z.7.B.5.	BHP			2			
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym						
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	1	2			1	
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	1	2			1	
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych						
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR						
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku						
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji						
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego						

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności						
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP						
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	3	3				114
Z.7.M.1.	Zasady integrowanej produkcji		1				
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	1					114
Z.7.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa						
Z.7.M.4.	Energetyka prosumencka						
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym						
Z.7.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami						
Z.7.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt						
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	2	2				

Zadanie 8.

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

Doradcy w roku 2024 z zakresu działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego planują przeprowadzenie 42 pokazów, 17 programów doradczych, 3 olimpiad, 1 targów oraz 6 form doradztwa grupowego (dla 20 osób) oraz udzielenie 4 138 porad indywidualnych.

Realizując tematykę zadania 8 chcemy prowadzić indywidualne działania doradcze w zakresie krótkich łańcuchach dostaw od pola do stołu, dalszego upowszechniania wiedzy na temat produkcji żywności w gospodarstwie rolnym na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w tym na temat, dostaw bezpośrednich, sprzedaży bezpośredniej, działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej oraz

rolniczego handlu detalicznego, którego zasadami funkcjonowania jest zainteresowanych wciąż sporo rolników. Tematyka doradztwa będzie dotyczyła między innymi produktów tradycyjnych i regionalnych, mająca na celu identyfikację produktów spełniających kryteria wpisu na Listę Produktów Tradycyjnych prowadzoną przez MRiRW.

Doradcy widzą również potrzebę dalszej estetyzacji wiejskiej zagrody jako miejsca pracy i wypoczynku rodziny wiejskiej gdzie w ostatnim czasie wiele się poprawiło jednak cały czas są obszary w których można wiele poprawić. Istotne są zagadnienia dotyczące znaczenia tradycji kulinarnych w zachowaniu dziedzictwa kulturowego regionu zwłaszcza w obliczu wymiany pokoleń i możliwości pozyskania przepisów od jeszcze pamiętających mieszkańców terenów wiejskich. W tym zakresie planuje się udzielanie porad indywidualnych oraz doradztwo grupowe. Tematyka porad w głównej mierze będzie dotyczyła zagadnień związanych z promocją produktów lokalnych i regionalnych możliwości udziału w wojewódzkich i ogólnopolskich konkursach. Powyższa tematyka będzie realizowana poprzez takie formy doradcze jak: pokazy, programy doradcze, konkursy i olimpiady. Ponadto planowane jest upowszechnianie konkursu O Laur Marszałka Województwa Mazowieckiego i konkursu Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów. Istotnym działaniem doradców terenowych będzie wyszukiwanie produktów charakterystycznych dla danego regionu oraz kontynuacja pomocy rolnikom przy wypełnianiu wniosków o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych. W ramach wspierania działań mających na celu kultywowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi i zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi oraz tradycyjnych zawodów planowana jest współpraca z wytwórcami produktów tradycyjnych, lokalnych i regionalnych oraz lokalnymi twórcami, rzemieślnikami i rękodzielnikami.

Planujemy zorganizować Kurpiowskie Targi Rolnicze (15 września 2024 r).

Działalność szkoleniowa w zakresie tematyki zadania 8 została przedstawiona w zadaniu 1, a działalność informacyjna z tego zakresu w zadaniu 2.

Zadanie ósme opisane jest przez tabele (16, 17 i 18). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga i trzecia zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		4 138
2.	Doradztwo grupowe	6	20
3.	Pokaz	42	
4.	Demonstracja		
5.	Konkurs	3	
6.	Olimpiada	3	
7.	Targi/wystawy	1	
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa*)	17	

*) programy doradcze gospodarstwa wiejskiego

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	1 716	2	6	1 722
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	1 422	1	3	1 425
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	294	1	3	297
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	1 925	3	11	1 936
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	278	2	6	284
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	861	1	5	866
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	786			786
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	497	1	3	500
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	98			98
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	97			97
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne	302	1	3	305

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	10			3		17
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	2			3		
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	8					17
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych			1		1	
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych			1		1	
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona						
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny						
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	32		2			
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi						
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	23		1			
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne	9		1			

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Działania na rzecz upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku obejmą realizację: 16 olimpiad, 1 targów, 2 programów doradczych oraz udzielenie 4 134 porad indywidualnych oraz 1 doradztwo grupowe.

W ramach tego zadania doradcy MODR Warszawa w 2024 roku planują prowadzić działalność doradczą dotyczącą zakładania, rozwijania agroturystyki i turystyki wiejskiej wśród nowych osób, które znalazły się na obszarach wiejskich lub takich, które przejęły gospodarstwa po swoich rodzicach i planują realizować się w tym zakresie. Ważne jest, aby cały czas pracować z gospodarstwami już funkcjonującymi, aby podnosiły jakość swoich usług i dostosowywali się do zmieniającego się rynku turystycznego.

Promocja oferty agroturystycznej i turystycznej będzie prowadzona podczas targów i wystaw organizowanych i współorganizowanych przez MODR Warszawa.

W ramach rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w tematyce „Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich” zostaną przeprowadzone Olimpiady Wiedzy o Wiejskim Gospodarstwie Domowym i Przedsiębiorczości, których uczestnikami w większości będą kobiety wiejskie. Celem olimpiad będzie aktywizacja mieszkańców wsi, popularyzowanie wiedzy w zakresie przedsiębiorczości i racjonalnego prowadzenia gospodarstwa domowego. Planujemy zorganizować – w Granicy „Lato w zagrodzie” (16.06.2024 r.).

Działalność szkoleniowa w zakresie tematyki zadania 9 została przedstawiona w zadaniu 1, a działalność informacyjna z tego zakresu w zadaniu 2.

Zadanie dziewiąte opisane jest przez tabele (19, 20 i 21). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		4 134
2.	Doradztwo grupowe	1	3
3.	Pokaz		
4.	Demonstracja		
5.	Konkurs		
6.	Olimpiada	16	

7.	Targi/wystawy	1	
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa*)	2	

*) programy doradcze gospodarstwa wiejskiego

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	3 297	1	3	3 300
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	1 835			1 835
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	15			15
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	771			771
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	676	1	3	679
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	837			837
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	313			313
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne	153			153
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	371			371

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich				16		

Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej						
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej						
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi						
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich				16		
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku					1	2
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy					1	2
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne						
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze						

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Działania dotyczące realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych obejmą udzielenie 4 541 porad indywidualnych oraz 3 doradztwa grupowe.

Interwencje rolno – środowiskowo - klimatyczne mają na celu ochronę bioróżnorodności obszarów rolniczych m. in. ochronę cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, ochronę zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt gospodarskich. MODR Warszawa będzie kontynuował realizację działań związanych ze wspieraniem wdrażania Interwencji rolno - środowiskowo - klimatycznych WPR 2023-2027 na terenie województwa mazowieckiego poprzez:

- współpracę z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Centrum Doradztwa Rolniczego w zakresie upowszechniania uregulowań prawnych i obowiązujących procedur;
- współpracę z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Warszawie w zakresie interpretacji zapisów zawartych w Planach Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.
- pomoc doradcą rolnikom, którzy będą chcieli skorzystać z płatności z tytułu Interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR 2023-2027, pomoc w realizacji Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego 2014-2020.

W MODR Warszawa planowane jest propagowanie realizacji działań w zakresie realizacji wymogów zawartych w „Programie działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”. Prowadzone będzie specjalistyczne doradztwo w formie porad, a także realizacji niezbędnej

dokumentacji tj. plany nawożenia N, maksymalne dawki N, ewidencja zabiegów agrotechnicznych, umowy zbycia obornika i mapy sytuacyjne z zaznaczeniem przyzmy obornika. Minister Infrastruktury poinformował o przyjęciu przez Radę Ministrów w dniu 31 stycznia 2023 r. „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (tzw. Programu działań). Doradcy będą informować rolników o zmianach jakie zostały wprowadzone rozporządzeniem.

Działalność szkoleniowa w zakresie tematyki zadania 10 została przedstawiona w zadaniu 1, a działalność informacyjna z tego zakresu w zadaniu 2.

Zadanie dziesiąte opisane jest przez dwie tabele (22 i 23). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		4 541
2.	Doradztwo grupowe	3	10

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych – wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy		Łączna liczba odbiorców (3+5+7)
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.10.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	4 541	3	10			4 551
Z.10.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	2 700	2	6			2 706
Z.10.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RSK)	1 604	1	4			1 608

Z.10.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	237					237
-----------	---	-----	--	--	--	--	-----

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- udzielanie porad indywidualnych z zakresu rachunkowości rolnej, podatków w rolnictwie, ubezpieczeń społecznych i majątkowych, zarządzania gospodarstwem rolnym.
- przygotowanie analiz gospodarstw w zakresie przemian poziomu i jakości produkcji, których celem będzie dostarczenie wiedzy na temat osiągniętych wyników gospodarowania. Przygotowane analizy posłużą do przygotowania materiałów z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym, które będą przedstawione rolnikom oraz wykorzystane na szkoleniach dla rolników. Będą również prezentowane na tablicach informacyjnych w siedzibach MODR Warszawa.
- opracowanie kalkulacji kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Mają one na celu określenie efektywności wytwarzania konkretnego produktu rolnego czyli mogą one być traktowane jako podstawowe narzędzie rachunku ekonomicznego w gospodarstwie. Planujemy przygotować kalkulacje dla działalności produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej. Dane do nich wykorzystywane pochodzą będą z konkretnego gospodarstwa lub będą danymi średnimi. Dwa razy w roku w II i IV kwartale na stronie internetowej ośrodka będą zamieszczane kolejne edycje „Kalkulacji produkcji rolniczej”. Przygotowywane kalkulacje wykorzystane będą w pracy doradczej z rolnikami, korzystać z nich będą mogli pracownicy instytucji związanych z rolnictwem np. pracownicy ARiMR oceniając wnioski inwestycyjne rolników.
- zebranie ankiet związanych z badaniem koniunktury w rolnictwie. W ramach współpracy z SGH w Warszawie Instytutem Rozwoju Gospodarczego planowane jest wypełnianie „Ankiety gospodarstwa rolnego”. Ankiety te będą przekazywane do Instytutu co kwartał.

Działalność szkoleniowa w zakresie tematyki zadania 11 została przedstawiona w zadaniu 1, a działalność informacyjna z tego zakresu w zadaniu 2.

Zadanie jedenaście opisane jest przez dwie tabele (24 i 25). Pierwsza zawiera syntetyczne informacje na temat liczby odbiorców poszczególnych form pomocy doradczej, druga zawiera informacje o zakresie tematycznym wsparcia.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Analiza gospodarstwa		6
2.	Porada indywidualna		5 592
4.	Pozostałe formy *)		2 668

*) pozostałe formy: Z.11.1.2 – kalkulacje opłacalności, Z.11.1.3 – ankieta SGH

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz		Łączna liczba odbiorców (3+4+6+8)
				Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych		4 591					4 591
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna		3 637					3 637
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa		289					289
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe		665					665
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	6	1 001				2 668	3 675
Z.11.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym		674					674
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	6	216				303	525
Z.11.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie		111					111
Z.11.I.4.	Informacja rynkowa						2 365	2 365

Zadanie 12.

Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie

Szkody wyrządzane przez zwierzęta łowne w uprawach rolniczych powodują duże straty i są przyczyną obniżenia dochodu gospodarstwa. Rolnicy mogą ubiegać się o odszkodowanie i rekompensatę finansową za poniesione straty.

Działalność doradcza związana z tym tematem będzie polegała na:

- udzielaniu informacji o obowiązujących zasadach i procedurach zgłaszania i szacowania szkód oraz ubiegania się o odszkodowanie,
- udziale doradców jako członków zespołów w szacowaniu szkód.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)	

2.	Informacja	
----	------------	--

Zadanie 13.

Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Zadanie nie jest realizowane.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	
2.	Porada indywidualna	
3.	Pozostałe formy oceny planów restrukturyzacji	

C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Mazowiecki Ośrodek doradztwa Rolniczego w ramach zadań zakresu doradztwa rolniczego wykonuje odpłatne usługi zawarte w cenniki MODR Warszawa.

Biznesplany do działalności kredytowej

Doradcy MODR Warszawa będą wykonywali dla rolników i firm z branży rolno-spożywczej biznesplany. Będą one sporządzane dla podmiotów starających się o pozyskanie źródła zewnętrznego finansowania dla planowanych inwestycji – dotyczy to kredytów preferencyjnych z dopłatami ARiMR do oprocentowania, kredytów o charakterze komercyjnym lub pomostowych (uzyskane środki finansowe są wykorzystane przez beneficjenta w celu zrealizowania inwestycji z środków unijnych).

Wypełnianie wniosków o przyznanie pomocy finansowej

Planowana jest działalność w zakresie wypełniania wniosków dotyczących płatności bezpośrednich, a także sporządzanie wniosków wraz z niezbędną dokumentacją.

Sporządzanie planów działalności rolnośrodowiskowej i ekologicznej

MODR Warszawa realizował będzie zadanie sporządzania planów działalności rolnośrodowiskowej i ekologicznej przez uprawnionych doradców rolnośrodowiskowych dla nowych beneficjentów Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego i Działania rolnictwo ekologiczne. Przygotowywane będą również zmiany do planów.

Tab. 28. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

Lp.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
1	2	3	4
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	117
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	146
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	111
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	35

Tab. 29. Prowadzenie działalności wydawniczej

Lp.	Tytuły wydawnictw	Łączny nakład
1	2	3
1	Miesięcznik „Wieś Mazowiecka” wraz z dodatkiem ekonomicznym „Agrobiznes”.	17 160

Tab. 30. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

Lp.	Tytuły szkoleń/kursów	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie.	76	2105
2	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	6	110
3	Szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin	1	20

Tab. 31. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
1	2	3
1	Dopłaty bezpośrednie	23884
2	Modernizacja gospodarstw rolnych	22
3	Premie dla młodych rolników	54
4	Dopłaty do materiału siewnego	117
5	Restrukturyzacja małych gospodarstw	99

7	Inne wnioski	370
---	--------------	-----

Tab. 32. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
1	2	3
1.	XV Wiosna na Polu i w Ogrodzie Siedlce 16, 7.04.2024r.	Prezentacja głównie gospodarstw szkółkarskich, stoisk rękodzieła ludowego, gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.
2.	XXXI Giełda Rolnicza Łąck, 12.05.2024 r.	Prezentacja nowości w rolnictwie i ogrodnictwie. Wystawcami są gospodarstwa i firmy pracujące na rzecz rolnictwa i ogrodnictwa oraz rękodzielnicy.
3.	XXIII Mazowieckie Dni Rolnictwa. Płońsk 17, 8-9.06.2024 r.	Prezentacja nowości w rolnictwie, prezentacja kolekcji odmian roślin uprawnych oraz doświadczeń odmianowych w ramach PDO i in.
4.	XXIX Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym XVII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych Siedlce, 8-9.06.2024 r.	Prezentacja zwierząt i rękodzieła, najnowocześniejszego sprzętu rolniczego, nawozów, herbicydów, nowych mieszanek pasz oraz środków ochrony roślin. Prezentacja oferty gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych oraz dziedzictwa kulturowe regionu.
5.	XXV Dzień Kukurydzy i Buraka Płońsk, 15.09.2024 r.	Prezentacja odmian kolekcji odmian buraka cukrowego i kukurydzy, doświadczeń odmianowych w ramach PDO i in.
6.	XVII Jesienny Jarmark "od pola do stołu" Płońsk, 15.09.2024 r.	Promocja dziedzictwa kulturowego mazowieckiej wsi, różnych form przedsiębiorczości wiejskiej, różnych form twórczości ludowej, produktów z gospodarstw rolnych wytwarzających żywność tradycyjną i ekologiczną.
7.	Jarmark Rolniczy Kozłów Biskupi (gm. Nowa Sucha) 19.05.2024 r.	Prezentacja nowości w rolnictwie i ogrodnictwie. Wystawcami są gospodarstwa i firmy pracujące na rzecz rolnictwa i ogrodnictwa oraz rękodzielnicy.

Tab. 33. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Liczba form	liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Targi/wystawy/pokazy	7	

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.
--	---

➤ **Działalność hotelarska i gastronomiczna**

- Obsługa szkoleń komercyjnych;
- Obsługa hotelowa klientów indywidualnych oraz grup zorganizowanych;
- Organizacja i obsługa gastronomiczna: imprez okolicznościowych, szkoleń komercyjnych, klientów indywidualnych oraz grup zorganizowanych.

➤ **Wynajem pomieszczeń i innych składników majątkowych**

W ramach powyższego działania Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie odpłatnie udostępnia innym podmiotom własne składniki majątkowe, które nie są wykorzystywane w bieżącej, statutowej działalności, a ich wynajem pozwala na utrzymanie stanu majątkowego w należyтым stanie oraz stanowi przychód w ogólnym budżecie MODR Warszawa. Przedmiotem podpisanych umów jest wynajem powierzchni biurowych oraz pozostałych składników majątkowych (w tym miejsc parkingowych, powierzchni magazynowych, powierzchni dachu w budynku w Warszawie, gruntu i ogrodzenia pod tablice reklamowe). Umowy najmu dotyczą nieruchomości w Warszawie oraz nieruchomości w Oddziale Poświętne w Płońsku. Dotyczą one w zdecydowanej większości powierzchni biurowej. W Warszawie średnioroczna powierzchnia pod wynajem wynosi 2000 m², a w Płońsku – 790 m². MODR Warszawa w 2024 roku planuje utrzymanie wynajmu na takim samym poziomie. Ponadto odpłatnie wynajmowane są sale konferencyjne znajdujące się w zasobach Oddziałów MODR Warszawa.

➤ **Wynajem maszyn i urządzeń rolniczych oraz świadczenie usług transportowych**

W 2024 roku MODR Warszawa nie planuje świadczenia usług wynajmu maszyn i urządzeń rolniczych oraz świadczenia usług transportowych.

C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Wykonywanie zadań, o których mowa w art. 55 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w celu wsparcia funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), w tym poprzez realizację Planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025 na poziomie województwa (w zakresie SIR) polega na:

1. Realizacji zadań KSOW w województwie wykonywanych w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w tym zadań polegających na współpracy w ramach sieci europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI), tj.:

- a) Współpraca z CDR w zakresie realizacji zadań na rzecz wspierania innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich w ramach SIR w szczególności prowadzeniu baz danych,
- b) Identyfikacja potrzeb i problemów związanych z funkcjonowaniem SIR w województwie i zgłaszaniu ich do CDR,
- c) Ułatwianie tworzenia sieci kontaktów pomiędzy partnerami KSOW w ramach SIR w województwie,
- d) Wsparcie tworzenia i organizacji grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz opracowywania przez nie projektów na terenie województwa,
- e) Gromadzenie, rozpowszechnianie, przekazywanie do CDR i udostępnianie społeczeństwu wyników badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich, a także informacji na temat wdrażania nowych rozwiązań w zakresie tych innowacji w województwie,
- f) Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności partnerów KSOW oraz podmiotów tworzących grupy operacyjne, działających w ramach SIR w województwie, w zakresie przygotowania i realizacji operacji w ramach dwuletnich planów operacyjnych i w ramach działania „Współpraca”. Wykorzystujących wyniki badań naukowych i prac rozwojowych dotyczących innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich
- g) Współpraca z grupami operacyjnymi EPI,
- h) Promocja SIR i informowania społeczeństwa o SIR w województwie we współpracy z jednostkami regionalnymi,
- i) Uczestnictwo w wojewódzkich grupach roboczych i grupach tematycznych KSOW,
- j) Realizacja czynności związanych z wdrażaniem Planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025 w zakresie SIR,
- k) Współpracy z CDR przy opracowaniu informacji półrocznej na temat realizacji Planu operacyjnego na lata 2024-2025 w zakresie SIR oraz rocznego sprawozdania z realizacji planu działania za 2023 r.

2. Realizacji operacji własnych na poziomie wojewódzkim w ramach Planu operacyjnego KSOW na lata 2024-2025.

Tab. 34. Operacje własne planowane do realizacji w ramach SIR

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
1	II Forum Grup Operacyjnych na Mazowszu	Promocja i upowszechnianie rezultatów projektów realizowanych przez grupy operacyjne z woj. mazowieckiego, omówienie przyszłości funkcjonujących Grup Operacyjnych (GO) i przedstawienie założeń nowej perspektywy oraz transfer wiedzy i doświadczeń między uczestnikami Forum. Przedmiotem operacji jest organizacja 2-dniowego Forum Grup Operacyjnych z woj. mazowieckiego, a na nim prezentacja rezultatów GO, konsultacje, sesje networkingowe oraz podsumowanie działania „Współpraca”.	1	60	I-IV kwartał 2024 r.	70 000 zł
2	Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w województwie mazowieckim	Promocja i rozpowszechnianie wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kreowanie postaw proekologicznych wśród konsumentów. W ramach realizacji operacji promowane będą innowacyjne rozwiązania stosowane w gospodarstwach ekologicznych, w tym w produkcji żywności, edukacji oraz w technologii upraw i chowie zwierząt. W ramach operacji zostanie zorganizowany konkurs dla gospodarstw ekologicznych z województwa mazowieckiego.	1		I-IV kwartał 2024 r.	15 650 zł
3	X Mazowiecka Konferencja Pszczelarska - Innowacyjne rozwiązania w pszczelarstwie	Zapoznanie pszczelarzy, mieszkańców obszarów wiejskich, doradców z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie gospodarki pasiecznej oraz zwalczania chorób i szkodników pszczół. W ramach operacji zostanie zorganizowana jednodniowa konferencja, dzięki której zostaną przybliżone zagadnienia z zakresu innowacyjnej gospodarki pasiecznej, zwalczania chorób i szkodników pszczół oraz wsparcia rynku produktów pszczelich	1	60	I-IV kwartał 2024 r.	16 305 zł
4	Funkcje społeczne, edukacyjne i turystyczne obszarów wiejskich A	Ułatwienie wymiany fachowej wiedzy pomiędzy podmiotami zainteresowanymi	1	30	I-IV kwartał 2024 r.	38 600 zł

		rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, doskonaleniem i wprowadzaniem innowacji w działalności rolniczej oraz poznanie dobrych praktyk, inicjowanie i rozwój współpracy podmiotów i osób działających w branży turystycznej i edukacyjnej przy szczególnym wykorzystaniu walorów terenów wiejskich. zaplanowano 3-dniowy krajowy wyjazd studyjny dla 30 uczestników i konferencję online.				
5	Funkcje społeczne, edukacyjne i turystyczne obszarów wiejskich B	Ułatwienie wymiany fachowej wiedzy pomiędzy podmiotami zainteresowanymi rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, doskonaleniem i wprowadzaniem innowacji w działalności rolniczej oraz poznanie dobrych praktyk, inicjowanie i rozwój współpracy podmiotów i osób działających w branży turystycznej i edukacyjnej przy szczególnym wykorzystaniu walorów terenów wiejskich. zaplanowano 3-dniowy krajowy wyjazd studyjny dla 30 uczestników i konferencję online.	1	60	I-IV kwartał 2024 r.	
6	Kobieta przedsiębiorcza w Unii Europejskiej – nowe wyzwania i nowe możliwości	Celem operacji jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich, w tym członków Kół Gospodyń Wiejskich do podejmowania inicjatyw na rzecz rozwoju wsi poprzez poszukiwanie alternatywnych rozwiązań prowadzących do uruchomienia innowacyjnej działalności przetwórczej, a tym samym poprawy warunków i jakości życia na wsi oraz jej promocji jako atrakcyjnego miejsca do życia i rozwoju zawodowego. Uczestnikom konferencji zostanie przekazane kompendium wiedzy z zakresu innowacyjnego przetwórstwa rolno-spożywczego, systemów jakości produkcji żywności i możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na działania podejmowane przez KGW. Przedmiotem operacji jest organizacja jednodniowej konferencji, której tematem przewodnim będą propozycje innowacyjnych działań dla mieszkańców obszarów wiejskich, w tym członków Kół Gospodyń Wiejskich.	1	100	I-IV kwartał	15 500 zł
7	Innowacje w produkcji serów z mleka owczego ras rodzimych	Transfer wiedzy z zakresu innowacyjnych metod przetwórstwa, który umożliwi zwiększenie dochodowości gospodarstw. Podczas warsztatów omawiana będzie tematyka w zakresie tworzenia krótkich łańcuchów dostaw żywności, budowania relacji producenta żywności z konsumentem oraz nowych modeli organizacji produkcji i sprzedaży, w tym RHD i MOL. Przedmiotem operacji jest przeprowadzenie dwóch 1-	2	40	I-IV kwartał 2024 r.	14 800 zł

		dniowych warsztatów serowarskich dla 2 grup 20-osobowych z małego przetwórstwa na poziomie własnego gospodarstwa.				
8	Kreowanie rozwoju lokalnego w oparciu o dobre praktyki promocji produktów i zasobów lokalnych - innowacyjne kierunki rozwoju A	Przekazanie wiedzy nt. innowacyjnych rozwiązań w działalności pozarolniczej (sprzedaż produktów żywnościowych w ramach RHD, przetwórstwo owoców i sprzedaż na rynek lokalny, prowadzenie działalności zagród edukacyjnych i działalności turystycznej na terenach wiejskich) oraz zacieśnienie współpracy między podmiotami zaangażowanymi w ideę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Przedmiotem operacji jest zorganizowanie 3-dniowego krajowego wyjazdu studyjnego do Sandomierza dla 35 osób.	1	35	I-IV kwartał	53 100 zł
9	Kreowanie rozwoju lokalnego w oparciu o dobre praktyki promocji produktów i zasobów lokalnych - innowacyjne kierunki rozwoju B	Przekazanie wiedzy nt. innowacyjnych rozwiązań w działalności pozarolniczej (sprzedaż produktów żywnościowych w ramach RHD, przetwórstwo owoców i sprzedaż na rynek lokalny, prowadzenie działalności zagród edukacyjnych i działalności turystycznej na terenach wiejskich) oraz zacieśnienie współpracy między podmiotami zaangażowanymi w ideę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Przedmiotem operacji jest zorganizowanie 3-dniowego krajowego wyjazdu studyjnego do Sandomierza dla 35 osób.	1	60	I-IV kwartał	
10	Razem możemy więcej - nowy wymiar wsparcia dla grup producentów rolnych i organizacji	Budowanie świadomości producentów rolnych w zakresie produkcji zdrowej żywności "od pola do stołu" w strukturach grupowego działania i promowanie dobrych przykładów grupowego działania w oparciu o współpracę z odr-ami i jednostkami naukowymi oraz inicjowanie współpracy dotyczącej możliwości podejmowania wspólnych inicjatyw w zakresie działania organizacji i grupy producentów rolnych w ramach WPR. Przedmiotem operacji będzie 1 szkolenie z wizytą studyjną w grupie producenckiej.	1	50	I-IV kwartał	12 000 zł
11	Wieś z pomysłem - potencjał ludzki oraz lokalne zasoby w wielofunkcyjnym rozwoju obszarów wiejskich A	Transfer wiedzy w zakresie wdrażania innowacji na obszarach wiejskich obejmujących produkcję żywności w warunkach domowych w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych. Operacja będzie stanowiła wsparcie innowacyjnych działań w ramach działalności pozarolniczej mieszkańców obszarów wiejskich. Operacja zakłada działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla podmiotów, które będą wdrażać innowacyjne sposoby na poprawę	1	40	I-IV kwartał	53 600 zł

		dochodowości gospodarstw rolnych, poprzez zaangażowanie w niej różnych podmiotów.				
12	Wieś z pomysłem - potencjał ludzki oraz lokalne zasoby w wielofunkcyjnym rozwoju obszarów wiejskich B	Transfer wiedzy w zakresie wdrażania innowacji na obszarach wiejskich obejmujących produkcję żywności w warunkach domowych w ramach krótkich łańcuchów żywnościowych. Operacja będzie stanowiła wsparcie innowacyjnych działań w ramach działalności pozarolniczej mieszkańców obszarów wiejskich. Operacja zakłada działania na rzecz tworzenia sieci kontaktów dla podmiotów, które będą wdrażać innowacyjne sposoby na poprawę dochodowości gospodarstw rolnych, poprzez zaangażowanie w niej różnych podmiotów.	1	60	I-IV kwartał	
13	Zespół tematyczny ds. wieprzowiny A	Inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów, poszukiwanie możliwości ich rozwiązania między przedstawicielami różnych środowisk w zakresie produkcji trzody chlewnej w gospodarstwach rodzinnych zachowując tradycję polskiego rolnictwa i walory smakowe mięsa wieprzowego. W ramach prac zespołu ds. wieprzowiny zaplanowano 2 spotkania każde dla 20 osobowej grupy producentów wieprzowiny i warsztaty z zakresu przetwórstwa mięsa.	2	40	I-IV kwartał	55 000 zł
14	Zespół tematyczny ds. wieprzowiny B	Inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów, poszukiwanie możliwości ich rozwiązania między przedstawicielami różnych środowisk w zakresie produkcji trzody chlewnej w gospodarstwach rodzinnych zachowując tradycję polskiego rolnictwa i walory smakowe mięsa wieprzowego. W ramach prac zespołu ds. wieprzowiny zaplanowano 2 spotkania każde dla 20 osobowej grupy producentów wieprzowiny i warsztaty z zakresu przetwórstwa mięsa.	1	12	I-IV kwartał	
15	Budowanie efektywnej i trwałej współpracy	Nabycie kompetencji w zakresie umiejętności pracy w zespole oraz skutecznego współdziałania w grupie, które są niezbędne we współpracy pomiędzy członkami Grup Operacyjnych EPI. Rozwój umiejętności interpersonalnych beneficjentów jest niezbędny przy zawiązywaniu nowych grup oraz we współpracy pomiędzy członkami już istniejących Grup Operacyjnych. W ramach operacji zostaną zorganizowane dwa dwudniowe szkolenia, każde dla 60 uczestników.	2	120	I-IV kwartał	120 000 zł

16	Nauka praktyce	Ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Cel operacji zostanie zrealizowany poprzez upowszechnienie wiedzy i doświadczeń we wdrażaniu innowacji związanych z produkcją rolniczą. Przedmiotem operacji jest napisanie i wydrukowanie 9 broszur, w których zostaną omówione innowacyjne rozwiązania, gotowe wdrożenia, oferowane przez jednostki naukowo-badawcze, będące odpowiedzią na problemy związane z produkcją rolniczą.	9		I-IV kwartał	150 000 zł
17	Łączy nas wieś mazowiecka	Poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy doradztwem a praktyką rolniczą w woj. mazowieckim. Przedmiotem operacji jest nagranie i emisja 20 audycji telewizyjnych, w których prezentowane będą przykłady dobrych praktyk - wdrożonych innowacji, współpracy z nauką, dobrze funkcjonujących partnerstw, realizowanych projektów w rolnictwie, leśnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich.	20		I-IV kwartał	240 000 zł
18	Transfer wiedzy i innowacji na bazie gospodarstw należących do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych A	Wsparcie rozbudowy Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych, zarówno poprzez włączanie kolejnych gospodarstw do tej Sieci, jak też podnoszenie jakości przygotowania gospodarstw do prowadzenia pokazów i demonstracji. Przedmiotem operacji jest: trzydniowy krajowy wyjazd studyjny na teren centralnej Polski, podczas którego zostaną zaprezentowane gospodarstwa będące we współpracy z jednostkami naukowymi, naukowcy współpracujący z gospodarstwami i inni zainteresowani i konferencja online.	1	35	I-IV kwartał	65 000 zł
19	Transfer wiedzy i innowacji na bazie gospodarstw należących do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych B	Wsparcie rozbudowy Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych, zarówno poprzez włączanie kolejnych gospodarstw do tej Sieci, jak też podnoszenie jakości przygotowania gospodarstw do prowadzenia pokazów i demonstracji. Przedmiotem operacji jest: trzydniowy krajowy wyjazd studyjny na teren centralnej Polski, podczas którego zostaną zaprezentowane gospodarstwa będące we współpracy z jednostkami naukowymi, naukowcy współpracujący z gospodarstwami i inni zainteresowani i konferencja online.	1	60	I-IV kwartał	

20	Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"A	Pokazanie korzyści wdrażania innowacyjnych rozwiązań, współpracy między nauką i praktyką. Prezentacja przykładów dobrych praktyk producentów i przedsiębiorców rolnych, wyróżniających się osiąganymi efektami technologicznymi i ekonomicznymi, rozwijających swą działalność z funduszy UE, przy współpracy z doradztwem i nauką. Przedmiotem operacji jest: wojewódzki etap konkursu AGROLIGA w woj. mazowieckim, film o laureatach konkursu, publikacja artykułu w prasie rolniczej, seminarium.	1		I-IV kwartał	87 000 zł
21	Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"B	Pokazanie korzyści wdrażania innowacyjnych rozwiązań, współpracy między nauką i praktyką. Prezentacja przykładów dobrych praktyk producentów i przedsiębiorców rolnych, wyróżniających się osiąganymi efektami technologicznymi i ekonomicznymi, rozwijających swą działalność z funduszy UE, przy współpracy z doradztwem i nauką. Przedmiotem operacji jest: wojewódzki etap konkursu AGROLIGA w woj. mazowieckim, film o laureatach konkursu, publikacja artykułu w prasie rolniczej, seminarium.	1	120	I-IV kwartał	
22	Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"C	Pokazanie korzyści wdrażania innowacyjnych rozwiązań, współpracy między nauką i praktyką. Prezentacja przykładów dobrych praktyk producentów i przedsiębiorców rolnych, wyróżniających się osiąganymi efektami technologicznymi i ekonomicznymi, rozwijających swą działalność z funduszy UE, przy współpracy z doradztwem i nauką. Przedmiotem operacji jest: wojewódzki etap konkursu AGROLIGA w woj. mazowieckim, film o laureatach konkursu, publikacja artykułu w prasie rolniczej, seminarium.	1		I-IV kwartał	
23	Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"D	Pokazanie korzyści wdrażania innowacyjnych rozwiązań, współpracy między nauką i praktyką. Prezentacja przykładów dobrych praktyk producentów i przedsiębiorców rolnych, wyróżniających się osiąganymi efektami technologicznymi i ekonomicznymi, rozwijających swą działalność z funduszy UE, przy współpracy z doradztwem i nauką. Przedmiotem operacji jest: wojewódzki etap konkursu AGROLIGA w woj. mazowieckim, film o laureatach konkursu, publikacja artykułu w prasie rolniczej, seminarium.	1	500	I-IV kwartał	
24	Krótkie łańcuchy dostaw jako element rozwoju obszarów wiejskich	Ułatwienie wymiany fachowej wiedzy pomiędzy podmiotami zainteresowanymi rozwojem lokalnego sektora żywności i przybliżenie idei tworzenia krótkich łańcuchów	1	60	I-IV kwartał	16 500 zł

		dostaw żywności. Podniesienie poziomu wiedzy rolników w zakresie sprzedaży produktów z gospodarstwa, przepisów prawnych dot. prowadzenia takiej działalności, m.in. w ramach rolniczego handlu detalicznego, sprzedaży bezpośredniej i dostaw bezpośrednich, znakowania żywności. Przedmiotem operacji jest organizacja i przeprowadzenie konferencji.				
25	Innowacyjne podejście do technologii piekarskiej w warunkach domowych	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie piekarnictwa, wykorzystującego surowce pochodzące z własnego gospodarstwa. Wymiana wiedzy i doświadczeń w sposób znaczący wpłynie na rozwój gospodarstw, ale także przyczyni się do budowania marki regionu. Przedmiotem operacji jest przeprowadzenie 6 warsztatów dla łącznej grupy 90 osób (jednorazowo 15 osób).	6	90	I-IV kwartał	74 945 zł

Tab. 35. Zadania planowane w ramach SIR z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	<i>II Forum Grup Operacyjnych na Mazowszu</i>	Konferencja	1	60
2	<i>Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w województwie mazowieckim</i>	Konkurs	1	
3	<i>X Mazowiecka Konferencja Pszczelarska - Innowacyjne rozwiązania w pszczelarstwie</i>	Konferencja	1	60
4	<i>Funkcje społeczne, edukacyjne i turystyczne obszarów wiejskich</i>	Szkolenie wyjazdowe	1	30
5	<i>Funkcje społeczne, edukacyjne i turystyczne obszarów wiejskich</i>	Konferencja zdalna	1	60
6	<i>Kobieta przedsiębiorcza w Unii Europejskiej – nowe wyzwania i nowe możliwości</i>	Konferencja	1	100
7	<i>Innowacje w produkcji serów z mleka owczego ras rodzimych</i>	Szkolenie	2	40
8	<i>Kreowanie rozwoju lokalnego w oparciu o dobre praktyki promocji produktów i zasobów lokalnych - innowacyjne kierunki rozwoju</i>	Szkolenie wyjazdowe	1	35

9	<i>Kreowanie rozwoju lokalnego w oparciu o dobre praktyki promocji produktów i zasobów lokalnych - innowacyjne kierunki rozwoju</i>	Konferencja zdalna	1	60
10	<i>Razem możemy więcej - nowy wymiar wsparcia dla grup producentów rolnych i organizacji</i>	Szkolenie	1	50
11	<i>Wieś z pomysłem - potencjał ludzki oraz lokalne zasoby w wielofunkcyjnym rozwoju obszarów wiejskich</i>	Szkolenie wyjazdowe	1	40
12	<i>Wieś z pomysłem - potencjał ludzki oraz lokalne zasoby w wielofunkcyjnym rozwoju obszarów wiejskich</i>	Konferencja zdalna	1	60
13	<i>Zespół tematyczny ds. wieprzowiny</i>	Szkolenie	2	40
14	<i>Zespół tematyczny ds. wieprzowiny</i>	Szkolenie	1	12
15	<i>Budowanie efektywnej i trwałej współpracy</i>	Szkolenie	2	120
16	<i>Nauka praktyce</i>	Broszura	9	27 000
17	<i>Łączy nas wieś mazowiecka</i>	Audycje tv (w tym wywiady tv)	20	
18	<i>Transfer wiedzy i innowacji na bazie gospodarstw należących do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych</i>	Szkolenie wyjazdowe	1	35
19	<i>Transfer wiedzy i innowacji na bazie gospodarstw należących do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych</i>	Konferencja zdalna	1	60
20	<i>Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"</i>	Konkurs	1	
21	<i>Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"</i>	Konferencja	1	120
22	<i>Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"</i>	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	1	
23	<i>Innowacyjne praktyki agropresiębiorczości "AGROLIGA 2024"</i>	Pozostała działalność informacyjna	1	500
24	<i>Krótkie łańcuchy dostaw jako element rozwoju obszarów wiejskich</i>	Konferencja	1	60
25	<i>Innowacyjne podejście do technologii piekarskiej w warunkach domowych</i>	Szkolenie	6	90

C.4. Zadania finansowane z innych źródeł

Projekty i zadania zlecone – zadania finansowane z funduszy innych niż dotacja celowa, SIR

Tab. 36. Projekty i zadania finansowane z innych źródeł

Poniższe tabele zawierają projekty/operacje, w których MODR Warszawa będzie liderem.

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Zbieranie danych produkcyjnych i rachunkowych z gospodarstw rolnych w celu określenia rocznych dochodów w gospodarstwach rolnych, dokonywanie analizy ekonomicznej gospodarstw oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.		1 440	01.01.2024-31.12.2024	3 600 000 zł	Umowa z IERiGŻ-PIB w Warszawie
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – (KUD III)	Celem świadczenia usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 – III edycja (KUD III) dla rolników jest poprawa wyników gospodarczych oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek, a także zróżnicowania produkcji rolnej		3 411	21.12.2022 - 30.05.2025	23 518 845 zł	PROW na lata 2014-2020 poddziałanie 2.1 Wsparcie korzystania z usług doradczych
3	Kompleksowe Programy Doradcze w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 (KUD IV)	Poprawa wyniku ekonomicznego gospodarstw rolnych, a także zwiększenie przyjazności tych gospodarstw dla środowiska oraz ich adaptacji do zmian klimatycznych.		1 930	19.09.2023 r.-30.06.2029 r.	91 931 781,36 zł	Interwencja I.14.2. Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 Kompleksowe programy doradcze (I.14.2.1) w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027.

4	Stworzenie pilotażowego systemu wdrażania postępu hodowlanego (PH) osiągniętego w hodowli zbóż z wykorzystaniem wyników z doświadczeń i z produkcji towarowej	Poprawa wykorzystania kwalifikowanego materiału siewnego poprzez usprawnienie systemu zaopatrzenia w kwalifikowany materiał - najlepsze odmiany	1	3	11.07.2022 r. - 31.12.2024	981 492,19 zł na cały projekt /zgodnie z podpisaną umową/, na 2024 r. budżet - 339 753,16 zł	Umowa z ARiMR finansowanie z PROW 2014-2020, działanie M-16 „Współpraca”
5	Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników	realizacja szkoleń podstawowych dla rolników z 6 zakresów tematycznych	251	3 765	2024 r. - 2029 r.	14 185 770,02 zł na 6 lat, 2 695 285,52 zł - na rok 2024	Umowa z ARiMR. Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027
6	Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników	realizacja szkoleń podstawowych dla rolników z 6 zakresów tematycznych	1	30	2024 r. - 2029 r.	14 185 770,02 zł na 6 lat, 2 695 285,52 zł - na rok 2024	Umowa z ARiMR. Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027
7	Przedsięwzięcie Smart Villages - umowa o współpracy	Rozpowszechnianie rozwiązań wypracowanych przez Konsorcjum w ramach przedsięwzięcia Smart Villages, w tym m.in. ankietyzacja, wdrożenie i popularyzowanie wyników usług badawczych wykonanych przez Konsorcjum: Politechnikę Warszawską (Wydział Geodezji i Kartografii); Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (Wydział Nauk Ekonomicznych); Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (Centrum Cyfrowej Nauki i Technologii oraz Wydział Prawa i Administracji); Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy; Instytut Geodezji i Kartografii (Centrum Teledetekcji); Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy; Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Lotnictwa (Zakład Teledetekcji).	37	444	2021 r. - 30.06.2024 r.	90 000, 00 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Tab. 37. Zadania planowane w ramach projektów z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Książki rachunkowości rolnej		1440
2	Świadczenie usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 – III edycja (KUD III)	Umowy na realizację programów doradczych		3411
3	Kompleksowe Programy Doradcze w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 - IV edycja (KUD IV)	Umowy na realizację programów doradczych		1930
4	Stworzenie pilotażowego systemu wdrażania postępu hodowlanego (PH) osiągniętego w hodowli zbóż z wykorzystaniem wyników z doświadczeń i z produkcji towarowej - internetowe wspomaganie decyzji i zaopatrzenia w kwalifikowany materiał siewny. - Najlepsze Odmiany	Pozostała działalność upowszechnieniowa	1	3
5	Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników	Szkolenia	251	3765
6	Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników	Szkolenie zdalne	1	30
7	Przedsięwzięcie Smart Villages (umowa o współpracy)	Szkolenia	37	444

Ad. 1 Książki rachunkowości - Polski FADN

Książki rachunkowości rolnej Polski FADN- jest to zadanie realizowane corocznie od 2004 roku. W 1440 gospodarstwach rolnicy z pomocą doradców prowadzą książki rachunkowości rolnej. Zadanie polega na systematycznym gromadzeniu danych produkcyjnych i rachunkowych z gospodarstw rolnych oraz wprowadzenie ich do elektronicznego systemu rejestracji danych rachunkowych (RDR). Na podstawie zgromadzonych danych są wykonywane testy i generowane raporty obrazujące wyniki i sytuację gospodarstwa.

Ad. 2 Świadczenie usług doradczych w ramach poddziałania 2.1 „Wsparcie korzystania z usług doradczych” objętego PROW na lata 2014-2020 – III edycja (KUD III)

To projekt realizowany od grudnia 2022 r. do 1 czerwca 2025 roku. Ośrodek podpisał 3411 umów dotyczących współpracy z gospodarstwami rolnymi w zakresie realizacji programów doradczych. W ramach programu doradczego w gospodarstwach są realizowane trzy usługi doradcze obejmujące jedną

usługę obowiązkową spośród trzech: „Ocena dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów warunkowości”, „Integrowana ochrona roślin, w tym ocena zagrożenia agrofagami i pomoc rolnikom w podejmowaniu decyzji w zakresie metod i zabiegów”, „Racjonalne gospodarowanie wodą w gospodarstwie rolnym”, drugą „Analiza sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa rolnego” i trzecią inną od pozostałych - usługę doradczą wybraną indywidualnie dla gospodarstwa z metodyk przekazanych przez ARiMR.

Ad. 3 Kompleksowe Programy Doradcze w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 – IV edycja (KUD IV)

Realizacja projektu to okres od września 2023 r. do czerwca 2029 r. Projekt polega na przekazaniu rolnikom oraz młodym rolnikom sposobów postępowania mających na celu poprawę wyniku ekonomicznego gospodarstw rolnych, a także zwiększenia przyjazności tych gospodarstw dla środowiska oraz ich adaptacji do zmian klimatycznych. Rolnikom zostaje zaoferowany program doradczy składający się z dwóch usług doradczych. Każda z usług w ramach programu doradczego zostaje indywidualnie wybrana z rolnikiem lub młodym rolnikiem i pochodzi z przekazanego przez ARiMR katalogu metodyk. Stosowanie się do zasad określonych w metodykach doradzania pozwala doradcom na zachowania wysokich, jednolitych standardów świadczonych usług doradczych. Świadczenie bezpłatnych usług doradczych powinno przyczynić się do ułatwienia podejmowania decyzji rolnikom, poprawy efektywności gospodarowania i efektywności środowiskowej, a przez to przyczynić się do zwiększenia ich konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym.

Ad.4 Stworzenie pilotażowego systemu wdrażania postępu hodowlanego (PH) osiągniętego w hodowli zbóż z wykorzystaniem wyników z doświadczeń i z produkcji towarowej - internetowe wspomaganie decyzji i zaopatrzenia w kwalifikowany materiał siewny – „Najlepsze Odmiany”

Operacja realizowana w ramach konsorcjum Grupy Operacyjnej EPI a współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) z działania M16 - Współpraca. Grupa EPI składa się z 3 członków. Liderem grupy jest MODR a pozostali członkowie to Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin-Państwowy Instytut Badawczy oraz rolnik. Projekt ma na celu poprawę wykorzystania kwalifikowanego materiału siewnego poprzez usprawnienie systemu zaopatrzenia w kwalifikowany materiał. Zostanie opracowana aplikacja internetowa ułatwiająca dostęp do informacji. Zadaniem Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa jest reprezentowanie grupy operacyjnej jako jej Lidera w złożeniu wniosku o uzyskanie pomocy oraz wniosków o płatność, koordynacja wykonywanych prac w ramach operacji założenie i przeprowadzenie doświadczeń produkcyjnych opisanych we wniosku, zebranie prób ziarna z doświadczeń i prób glebowych z gospodarstw biorących udział w projekcie oraz działanie upowszechnieniowo-promocyjne wyników operacji. Okres realizacji operacji trwa od 11.07.2022 r. do 31.12.2024 r.

Ad.5, 6 Interwencja I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników – projekt realizowany w latach 2024 -2029, w ramach Interwencji I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027, polegający na realizacji szkoleń podstawowych dla rolników z 6 zakresów tematycznych: Ekoschematy – wymogi i płatności w realizacji praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, Ekoschemat - Dobrostan zwierząt, Normy i wymogi warunkowości, Współpraca rolników, Zakwaszenie i wapnowanie gleb, Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi takimi jak: woda, gleba, powietrze, klimat w kontekście wdrażania interwencji PS WPR na lata 2023–2027 „Inwestycje przyczyniające się do ochrony środowiska i klimatu”.

Ad.7 Umowa o współpracy - realizacja działań dotyczących przedsięwzięcia Smart Villages

Województwo Mazowieckie realizuje przedsięwzięcie polegające na wdrożeniu koncepcji Smart Villages, która ma na celu wsparcie społeczności lokalnych i rozwój obszarów wiejskich Mazowsza, a także wzmacnianie tradycyjnych i utworzenie nowych sieci powiązań między interesariuszami za pomocą nowoczesnych środków komunikacji cyfrowej, a przede wszystkim podniesienie świadomości społecznej związanej z rozwojem obszarów wiejskich (dalej: przedsięwzięcie Smart Villages). MODR Warszawa wdraża i popularyzuje wyniki przedsięwzięcia Smart Villages. Został wydłużony czas realizacji umowy o pół roku do 30.06.2024 r. z uwagi na przesunięcie terminu uruchomienie wszystkich funkcjonalności systemu. W 2024 r. MODR Warszawa przeprowadzi 37 szkoleń – instruktaży prezentujących wyniki przedsięwzięcia Smart Villages.

Operacje i projekty, w których MODR Warszawa będzie w 2024 r. partnerem lub członkiem konsorcjum

1. Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych objętych PROW na lata 2014-2020 Nowoczesne technologie chowu i hodowli ras mięsnych - projekt realizowany od 16.03.2023 r. do 31.08.2025 r. Funkcję lidera konsorcjum pełni Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Celem projektu jest promowanie i upowszechnianie wśród rolników dobrych praktyk i innowacji w zakresie chowu i hodowli bydła ras mięsnych. Jest to operacja polegająca na założeniu obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach prowadzących chów i hodowlę bydła ras mięsnych pozostających pod kontrolą użytkowości mięsnej, przeprowadzeniu w nich demonstracji oraz organizacji konferencji w zakresie Nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych na terenie Polski.

2. Wdrażanie planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły na przykładzie zlewni Pilicy - budowanie potencjału do wdrożenia działań naprawczych, wskazanych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, w obrębie zlewni rzeki Pilicy to główne wyzwanie, które postawiono przed projektem zintegrowanym LIFE Pilica. Zakładanym efektem końcowym jest poprawa jakości i bioróżnorodności wód powierzchniowych ze szczególnym uwzględnieniem Zbiornika wodnego Sulejów. Projekt pt.: „Wdrażanie Planu gospodarowania wodami w dorzeczu Wisły na przykładzie zlewni Pilicy” o akronimie IP LIFE PL Pilica Basin CTRL (w skrócie: LIFE Pilica) uzyskał dofinansowanie z Komisji Europejskiej w ramach programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE, a tym samym dołączył do grupy wodnych projektów zintegrowanych LIFE realizowanych w krajach Unii Europejskiej. Beneficjentami projektu są Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie (pełniący rolę Beneficjenta Koordynującego), Europejskie Regionalne Centrum Ekohydrologii Polskiej Akademii Nauk, Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa oraz FPP Enviro. Instytucją współfinansującą projekt jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt realizowany jest w zlewni Pilicy o powierzchni ok. 9 tys. km², która położona jest na obszarze 93 gmin w obrębie 5 województw (łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego oraz świętokrzyskiego). Rzeka Pilica wraz z utworzonym na niej Zbiornikiem Sulejów stanowi istotny element rozwoju społeczno-ekonomicznego centralnej Polski. Postępująca eutrofizacja wód, skutkująca występowaniem intensywnych zakwitów sinic w ZW Sulejów, niski poziom retencyjności wód, w szczególności na obszarach zmeliorowanych, jak również wysokie zapotrzebowanie na pobór wód na potrzeby m.in. akwakultury decyduje, że efektywne zarządzanie ilościowe i jakościowe zasobami wodnymi w zlewni Pilicy jest obecnie kluczowe dla adaptacji do zmian klimatycznych regionu i jego rozwoju gospodarczego. Wzrost zaangażowania zarówno podmiotów związanych z szeroko rozumianą gospodarką wodną, jak i indywidualnych użytkowników jest kluczowe dla wdrożenia Planu gospodarowania wodami. Osiągnięcie tego efektu ma zapewnić realizacja projektu LIFE Pilica m.in. poprzez wypracowywanie ścieżek komunikacji pomiędzy podmiotami, wspomaganie inwestorów na etapie planowania i wdrażania oraz zaangażowanie organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych. Istotnym elementem projektu będzie praktyczne wykorzystanie

ekohydrologicznego podejścia do zlewniowego zarządzania wodami, jak również promocja rozwiązań opartych na przyrodzie (ang. nature-based solution, NBS) m.in. dla ograniczania presji rolniczej, jak i adaptacji miast do zmian klimatu. Zlewnia rzeki Pilicy to zlewnia, gdzie istotnym elementem wpływającym na jakość wód są zanieczyszczenia związane z jej użytkowaniem rolniczym. Dlatego też projekt przewiduje działania w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej, poprzez szeroką gamę szkoleń i seminariów dla doradców rolnych, rolników oraz nauczycieli i uczniów szkół rolniczych. Planowane jest również utworzenie demonstracyjnych gospodarstw rolnych oraz demonstracyjne wdrożenie rozwiązań typu NBS dla ograniczenia rolniczych zanieczyszczeń obszarowych oraz zwiększenia retencji wód.

Całkowity budżet projektu LIFE Pilica to ok. 74 mln złotych. Projekt jest w 60% finansowany przez Komisję Europejską tj. w wysokości 43 mln złotych. Narodowy Fundusz Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska dofinansuje projekt kwotą 25 mln złotych (35% kosztów kwalifikowanych). Wkłady własne Beneficjentów będą stanowiły ok. 5% budżetu.

3. Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych objętego PROW na lata 2014-2020 w zakresie rolnictwa ekologicznego – MODR Warszawa w ramach konsorcjum z instytutami naukowymi oraz ośrodkami doradztwa rolniczego z całego kraju realizuje projekt w ramach poddziałania 1.2 „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie rolnictwa ekologicznego. Celem projektu jest założenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwie/podmiocie prowadzonym w systemie rolnictwa ekologicznego i udział 937 ostatecznych odbiorców w nieodpłatnych demonstracjach w zakresie prowadzenia gospodarstwa w systemie rolnictwa ekologicznego (roślinnego lub zwierzęcego) z uwzględnieniem przetwórstwa surowców ekologicznych oraz zorganizowanie seminariów dla 150 uczestników. Liczba ostatecznych odbiorców/ uczestników demonstracji i seminariów w roku 2024 - 444 osoby.

W grudniu 2023 r. została podpisana umowa na realizację projektu ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” poddziałanie 1.2 „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka na cele paszowe. W ramach projektu na terenie działania Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego założone zostaną i będą prowadzone obiekty demonstracyjne: 4 obiekty typu A - prowadzące produkcję roślin białkowych w ramach PDO, w szczególności w stacjach i zakładach doświadczalnych oceny odmian; 2 obiekty typu B - gospodarstwa rolne, które założą uprawy roślin białkowych, a następnie zaprezentują ich przetwarzanie (m. in. ekstruzję) i ich wykorzystanie w żywieniu trzody chlewnej; 1 obiekt typu C - firma paszowa wykorzystująca rośliny białkowe, uprawiane na terenie kraju do produkcji mieszanek paszowych dla minimum dwóch grup zwierząt monogastrycznych (np. świnie, drób). MODR Warszawa zorganizuje w 2024 roku wizyty dla 520 ostatecznych odbiorców w obiektach demonstracyjnych, przy czym każdy uczestnik odwiedzi i zapozna się z każdym typem obiektu. Projekt będzie realizowany w ramach konsorcjum w skład którego wchodzi: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu – Lider oraz partnerzy: ośrodki doradztwa rolniczego, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych i Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy.

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w ramach działania M16 „Współpraca” objętego PROW 2014-2020 będzie realizował operacje jako członek grup operacyjnych:

1. Pasieka na bazie kontrolowanych warunków i regulowanego mikroklimatu w ulu oraz kształtowanej produkcji pożytków. Dobry miód – celem operacji jest opracowanie i wdrożenie produktu - udoskonalonego miodu naturalnego, uzyskiwanego w oparciu o specjalne kształtowane pożytki i bez użycia chemicznych metod ochrony. W projekcie uczestniczy 8 podmiotów: Fundację Instytut Innowacji, Instytut Ogrodnictwa Państwowy Instytut

Badawczy, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz 4 rolników. W 2022 roku na terenie oddziału MODR w Płońsku została utworzona mini pasieka, która jest monitorowana przez naszych pracowników.

2. Biokonserwacja grzybów hodowlanych przy udziale innowacyjnych kultur starterowych z elementami automatyzacji procesu przygotowania i obróbki surowca - celem operacji jest opracowanie i wdrożenie innowacji w zakresie znacznie udoskonalonego produktu w postaci pieczarek białych kiszonych z zastosowaniem innowacyjnych kultur starterowych LAB z rodzaju *Leuconostoc* oraz nowej technologii poprzez opracowanie i optymalizację metod otrzymywania utrwalonej biomasy bakterii z rodzaju *Leuconostoc* oraz ich wykorzystanie w procesie kiszenia pieczarki dwuzarodnikowej białej, a także automatyzacja procesu przygotowania i obróbki surowca, w aspekcie unowocześnienia linii produkcyjnej, poprawy jakości oraz ograniczenia pracochłonności. W projekcie uczestniczą 4 podmioty w tym MODR Warszawa.

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab. 38. Współpraca z instytucjami krajowymi i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Wsparcie merytoryczne doradców w działaniach służących pozyskiwaniu środków finansowych dla mieszkańców Mazowsza w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
2	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	Wsparcie merytoryczne doradców w działaniach służących pozyskiwaniu środków finansowych dla mieszkańców Mazowsza w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przekazywanie cen targowiskowych; Monitoring przebiegu prac w rolnictwie - Akcja żniwna; Współpraca przy wydawaniu rękojmi w zakresie należytego prowadzenia działalności rolniczej;
3	KRUS, ZUS	Współpraca przy organizacji konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”; Współpraca w zakresie organizacji szkoleń z tematyki BHP w rolnictwie i ubezpieczeń; Upowszechnianie informacji nt. ASF; KRUS – udział w szkoleniach dotyczących podnoszenia świadomości rolników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy na Mazowszu; KRUS – udział we współorganizacji Ogólnokrajowego Konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”;
4	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	Współpraca w zakresie organizacji Turnieju Ekologicznego oraz kredytowania rolników, kredyty preferencyjne.
5	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	Współpraca w zakresie organizacji szkoleń i pozyskiwania funduszy z UE, wymiana bieżących informacji dot. problematyki rolniczej, udzielanie informacji w Krajowej Radzie Izb Rolniczych i Mazowieckiej Izbie Rolniczej nt. planowanych zadań z zakresu doradztwa rolniczego realizowanych przez MODR Warszawa.

6	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	Współpraca w zakresie realizacji programu działań na rzecz ochrony środowiska w rolnictwie.
7	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	Współpraca ze szkołami rolniczymi w województwie mazowieckim.
8	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	Wsparcie merytoryczne w zakresie bezpieczeństwa żywności w agroturystyce i turystyce wiejskiej oraz sprzedaży bezpośredniej i przetwórstwa w gospodarstwie rolnym; Współpraca w zakresie działań prowadzonych przez LGD (w tym: Północne Mazowsze, Razem na Piaskowcu) związanych z rozwojem obszarów wiejskich. Stowarzyszenie AgroBiznesKlub – konkurs Agroliga, Wojewódzki związek Hodowców Koni w Warszawie.
9	Szkoły, szkoły wyższe, instytuty badawcze i placówki naukowe PAN: - Szkoła Główna Handlowa, SGGW, - Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, - Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, - Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, - Instytut Technologiczno-Przyrodniczy - PIB Falenty, - Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB w Warszawie, - IOR - PIB Poznań, - IO - PIB w Skierniewicach, - IUNG-PIB Puławy, - RDZ IUNG - PIB w Grabowie, - IGBZ PAN Jastrzębiec, - Instytut Zootechniki - PIB Kraków, - Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego - PIB Warszawa, - IHAR-PIB Radzików, - Zakład Agronomii Ziemiaka Jadwisin, - IHAR - PIB Puławy, - IGiHZ PAN Jastrzębiec, - Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich PIB, - Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 4 im. Kazimierza Wielkiego w Siedlcach - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. A. Świętochowskiego w Gołotczyźnie - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. W. Reymonta w Radomiu - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. W. Reymonta w Sokołowie Podlaskim - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Studzieńcu - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Gołdkowie - Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lubiejewie	Współpraca w zakresie organizacji szkoleń. Badanie koniunktury w rolnictwie – ankiety. Wykorzystanie wyników prac naukowych w działalności szkoleniowej i upowszechnieniowej (demonstracje) - Prowadzenie rachunkowości rolnej FADN; - Doradztwo w zakresie chorób i szkodników roślin ogrodniczych; - Wykorzystanie wyników prac naukowych w doradztwie rolniczym; - Współpraca w zakresie ochrony wód, gleby i powietrza z uwzględnieniem wymagań ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC oraz aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu, jak również problematyki wykorzystania biomasy pochodzącej z rolnictwa do celów energetycznych; Wykorzystanie wyników prac naukowych w działalności szkoleniowej i upowszechnieniowej (demonstracje); Współpraca przy organizacji Międzynarodowych Dni z Doradztwem Rolniczym. Współpraca – w zakresie działalności MODR Warszawa

10	Jednostki administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, - Ministerstwo Środowiska, - Ministerstwo Klimatu, - Mazowiecki Urząd Wojewódzki, - Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, - Urzędy Gmin, Starostwa Powiatowe, Gminne Ośrodki Kultury, - Inspekcja Sanitarna, - Inspekcja Weterynaryjna, - Wojewódzkie Biura Geodezji i Terenów Rolnych, - Urzędy skarbowe	Udzielanie patronatów honorowych dla imprez i konferencji, wsparcie merytoryczne przy realizacji działań MODR Warszawa (m.in. konkursy, konferencje, szkolenia, wyjazdy studyjne); Monitoring cen targowiskowych produktów rolnych i zwierząt gospodarskich; Udzielanie patronatów honorowych dla imprez i konferencji Współpraca przy promocji i realizacji szkoleń i konferencji, konkursów; Wsparcie merytoryczne przy realizacji działań MODR Warszawa; Współpraca z Radami Gmin i Komisjami Rolnymi, przekazywanie informacji z zakresu doradztwa rolniczego, zagadnień rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich; Wsparcie merytoryczne w zakresie bezpieczeństwa żywności w agroturystyce i turystyce wiejskiej oraz sprzedaży bezpośredniej i przetwórstwa w gospodarstwie rolnym, ekologii i ochrony środowiska; promocja przedsięwzięcia Smart Villages; Współpraca w obszarze zagadnień związanych z rolniczą produkcją ekologiczną i odnawialnymi źródłami energii, w ramach założeń Zielonego Ładu, upowszechnianie przetwórstwa zagrodowego, rolniczego handlu detalicznego, krótkich łańcuchów dostaw i ochrona dziedzictwa kulinarnego regionu; Upowszechnienie informacji dotyczących zagadnienia scalania gruntów; Wsparcie merytoryczne w zakresie przepisów prawno-podatkowych.
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowymi organizacje rolników.	Współpraca w zakresie organizacji szkoleń i innych form pracy doradczej jak konkursy, pokazy.
12	Środkami masowego przekazu: - TVP 1 "Agrobiznes", - Polskie Radio 1, - TV Wschód, - Tygodnik Siedlecki, - Katolickie Radio Podlasie, - Tygodnik Płocki, - Katolickie Radio Płock	Raport cen produktów rolnych; Promocja działań organizowanych w ramach działalności MODR Warszawa; Przekazywanie cen targowiskowych;
13	CDR w Brwinowie i Oddziały: Radom, Kraków, Poznań i Warszawa	Wsparcie merytoryczne pracy doradczej, doskonalenie kadry doradczej MODR Warszawa, Monitoring cen nawozów mineralnych.
14	Krajowa Stacja Chemiczno-Rolnicza Warszawa	Realizacja analiz glebowych w gospodarstwach współpracujących.
15	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawa i delegatury	Współpraca przy realizacji szkoleń z zakresu stosowania środków ochrony roślin; Współpraca przy realizacji szkoleń w ramach <i>Programu dla polskiego ziemniaka</i> ;
16	COBORU Słupia Wielka	Wykorzystanie wyników prac naukowych w doradztwie rolniczym, prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach PDO.
17	Firma MIFARM	Współpraca przy organizowaniu poletek doświadczalnych oraz imprez rolniczych.
18	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

19	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich	Szacowanie szkód łowieckich.
20	Inne jednostki Organizacje społeczne, charytatywne	Współpraca w zakresie transferu wiedzy i działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności, upowszechnianie wiedzy dotyczącej darowizny żywności.
21	- Polska Federacja Turystyki Wiejskiej - Mazowiecka Regionalna Organizacja Turystyczna - Stowarzyszenia agroturystyczne	Wsparcie działań merytorycznych i promocyjnych agroturystyki i turystyki wiejskiej; Wspieranie rozwoju oraz promocja agroturystyki i turystyki wiejskiej, upowszechnianie dobrych praktyk, podwyższanie jakości świadczonych usług turystycznych na wsi.
22	Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego	Organizacja konkursu „Nasze Kulinarne dziedzictwo – Smaki Regionów”. Wsparcie merytoryczne w zakresie identyfikacji produktów tradycyjnych. Wsparcie działań promocyjnych produktów tradycyjnych.
23	Wojewódzki Związek Hodowców Koni w Warszawie	Współpraca merytoryczna i przy organizacji wystaw.
24	Jednostka certyfikująca rolnictwo ekologiczne	Współpraca w zakresie promocji rolnictwa ekologicznego.
25	Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	Współpraca w zakresie Internetowej Platformy Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin

Tab. 39. Współpraca ODR z instytucjami zagranicznymi

MODR Warszawa nie przewiduje współpracy z instytucjami zagranicznymi

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2							

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Tab. 40. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
1	2	3	4	5
1	Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym. XVII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych	8-9.06.2024 r.	Siedlce	Organizator – MODR Warszawa
2	Mazowieckie Dni Rolnictwa	17-8-9.06.2024 r.	Płońsk, ul. Sienkiewicza 11	Organizator – MODR Warszawa
3	Giełda Rolnicza w Łącku	12.05.2024 r.	Łąck	Współorganizator – MODR Warszawa
4	Wiosna na polu i w ogrodzie -	07.04.2024r.	Siedlce, ul. Kazimierzowska 21	Organizator – MODR Warszawa
5	Dzień Kukurydzy i Buraka	15.09.2024 r.	Płońsk, ul. Sienkiewicza 11	Organizator – MODR Warszawa
6	Jesienny Jarmark "od pola do stołu"	15.09.2024 r.	Płońsk, ul. Sienkiewicza 11	Organizator – MODR Warszawa
7	Święto truskawki	26.05.2024	Przyłęk, Szkoła podstawowa	Współorganizator – MODR Warszawa
8	Lato w zagrodzie	16.06.2024 r.	Granica gm. Kampinos	Współorganizator – MODR Warszawa
9	Kurpiowskie Targi Rolnicze	15.09.2024 r.	Ostrołęka	Organizator – MODR Warszawa

Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym, Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych - wystawcami będą firmy pracujące na rzecz rolnictwa, wystawcy zwierząt i rękodzielnicy. Podczas imprezy prezentowany będzie najnowocześniejszy sprzęt rolniczy, nawozy, herbicydy, nowe mieszanki pasz oraz środki ochrony roślin. W ramach imprezy organizowane będą stoiska: informacyjne, z zakresu PROW, wydawnictw MODR Warszawa; wystawy: płodów rolnych; drobnego inwentarza i osiągnięć GPR. Prezentowana również będzie oferta gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych oraz dziedzictwo kulturowe regionu. Właściciele gospodarstw ekologicznych zaprezentują produkty ekologiczne. Dla publiczności organizowane będą konkursy. Imprezę uświetnią występy zespołów pieśni i tańca.

Mazowieckie Dni Rolnictwa - wezmą w nich udział firmy hodowlano-nasienne, chemiczne, producenci ciągników, maszyn oraz sprzętu do produkcji roślinnej i zwierzęcej, producenci pasz, preparatów weterynaryjnych, przetworów branży rolno-spożywczej, podmioty zajmujące się obrotem płodami rolnymi, budownictwem, ochroną środowiska, ogrodnictwem, pszczelarstwem, a także wydawnictwami rolniczymi, ubezpieczeniami w rolnictwie, doradztwem finansowym i technologicznym. Wystawie będzie towarzyszył kiermasz ogrodniczy i prezentacja dziedzictwa kulturowego wsi polskiej. Na polu doświadczalnym będą prezentowane kolekcje odmian roślin uprawnych oraz doświadczenia odmianowe w Ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, które pomagają w transferze wiedzy naukowej do praktyki, upowszechnianiu nowości hodowlanych i technologicznych, technicznych środków produkcji dla rolnictwa. Zorganizowane zostaną konkursy: „Hit Targowy”, „Najciekawsze stoisko”, „Najlepszy Produkt Naturalny”, „Wieś Mazowiecka Kredką Malowana”, „Młodego Hodowcy” oraz „Amatorskie Zawody w Powożeniu Zaprzęgami”. Ważną częścią targów będzie *Mazowiecka Wystawa Zwierząt Hodowlanych*, w której udział wezmą hodowcy bydła mlecznego i opasowego oraz koni. Mazowieckie Dni Rolnictwa mają na celu prezentację dorobku polskiej hodowli roślin oraz bogatej oferty firm zaopatrujących polskie rolnictwo. Mazowieckie Dni Rolnictwa służą przede wszystkim pokazaniu wyników doświadczeń polowych, nowych technik i technologii uprawy oraz odmian roślin, szerzeniu wiedzy, prezentacji nowości technologicznych i dobrych praktyk z zakresu rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich oraz dorobku hodowlanego w produkcji zwierzęcej.

Giełda Rolnicza w Łącku w ofercie Giełdy Rolniczej będzie można znaleźć oferty handlowe i usługowe firm działających na rzecz rolnictwa, m. in. maszyny i urządzenia, nawozy, pasze, a także samochody osobowe i dostawcze, jednocześnie będzie odbywał się kiermasz kwiatów, drzew oraz krzewów owocowych i ozdobnych. Podczas Giełdy wydzielone będą także punkty konsultacyjne MODR, ARiMR, KOWR, KRUS, WIORiN i inne związane z rolnictwem. W czasie trwania Giełdy zorganizowane zostaną konkursy: Plastyczny dla dzieci, Rzut podkową, Potrawy mojej mamy, Najciekawsze stoisko wystawowe, Najciekawsza oferta rolnicza, Najciekawsza oferta ogrodnicza.

Wiosna na Polu i w Ogrodzie – impreza o zasięgu lokalnym, wystawcami są głównie gospodarstwa szkółkarskie, stoiska rękodzieła ludowego, gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych. Dla zwiedzających organizowane będą quizy i występy zespołów ludowych.

Jesienny Jarmark „od pola do stołu” - forma kultywowania i rozpowszechniania polskiej tradycji oraz prezentacji przedsiębiorczości wiejskiej na szerszą skalę. Organizacja jarmarku ma za zadanie:

- promowanie dziedzictwa kulturowego mazowieckiej wsi poprzez pokazy: starych zawodów, rękodzieła, sztuki ludowej, obrzędów i tradycji.
- zachęcanie mieszkańców wsi do działań przedsiębiorczych poprzez: prezentację produktów ekologicznych i tradycyjnych, pokazanie działalności Kół Gospodyń Wiejskich z terenu Północnego Mazowsza, promowanie małych rodzinnych firm: agroturystycznych i przetwarzających lokalną żywność.

Dzięki takiemu działaniu, mieszkańcy Mazowsza mają możliwość poznania kultury tradycyjnej i przedsiębiorczości, co pozytywnie wpływa na wyższą samoocenę grup lokalnych i inspirująco oddziałuje na ich dalszy rozwój.

Dzień Kukurydzy i Buraka - odbędzie się na polu doświadczalnym Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Oddział Poświętne w Płońsku. Głównymi celami imprezy są: wymiany doświadczeń dotyczących uprawy buraka cukrowego i kukurydzy, zapoznania się z prawidłową technologią, uzyskania fachowego doradztwa, zgłębienia wiedzy i oceny nowoczesnych rozwiązań w branży rolnej.

Planowana jest wystawa maszyn i sprzętu rolniczego oraz pokazy pracy nowoczesnych maszyn uprawowych.

Dzień Kukurydzy i Buraka to wydarzenie skierowane jest do rolników, hodowców, doradców i przedstawicieli firm działających w sektorze rolniczym.

Święto truskawki - jest to impreza ogrodnicza związana z uprawą truskawki. Podczas imprezy promowane są nowe odmiany w uprawie truskawki, nowe technologie i techniki upraw, promocja regionu radomskiego i powiatu zwoleńskiego. 20 kwietnia 2021r. na Liście Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi znalazła się „*Truskawka Zwoleńska*”. Tradycja uprawy truskawki w powiecie zwoleńskim sięga początków XX wieku. Truskawka znajduje się w czołówce uprawianych płodów rolnych w powiecie zwoleńskim w gminach Teczów, Kazanów, Policzna. Impreza ma na celu promocję „*Truskawki Zwoleńskiej*”, stworzyć możliwość wymiany doświadczeń, nawiązywania współpracy, zasięgania opinii i porad instytucji działających na rzecz rolnictwa.

Lato w zagrodzie - jest to wydarzenie opierające się na zawarciu porozumienia z Wójt Gminy Kampinosi Kampinoskim Parkiem Narodowym które określa zasady współpracy w zakresie organizacji spotkania. Impreza o charakterze targowo-wystawienniczym skierowana jest dla mieszkańców i turystów. Celem organizacji tego typu wydarzenia jest: promocja wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, prezentacja i możliwość zakupu wyrobów tradycyjnych i lokalnych, pogłębienie wiedzy ekologicznej

Kurpiowskie Targi Rolnicze - głównym celem imprezy jest ożywienie rynku żywności ekologicznej, regionalnej i tradycyjnej, promocja agroturystyki wiejskiej wśród mieszkańców miasta jako miejsce dobrego i bliskiego wypoczynku oraz promocja lokalnej twórczości i lokalnych firm z różnych dziedzin. W programie Kurpiowskich Targów Rolniczych zawsze oferowane są kiermasze wyrobów rękodziela ludowego, kiermasze miodów i produktów pszczelich, kiermasze kwiatów, drzew i krzewów ozdobnych i owocowych, fachowe doradztwo, konkursy dla dzieci, prezentacja Kół Gospodyń Wiejskich, występy kapel ludowych i zespołów artystycznych.

F. Plan wydawniczy

Tab. 41. Plan wydawniczy

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
1	2	3	4
1.	Mazowieckie Dni Rolnictwa	plakat	1 000
2.	XXV Dzień Kukurydzy i Buraka	plakat	300
3.	XXVII Jesienny Jarmark "od pola do stołu"	plakat	300
4.	Mazowieckie Dni Rolnictwa	zaproszenie	600
5.	Giełda rolnicza	plakat	200
6.	Giełda rolnicza	zaproszenie	200
7.	Lato w zagrodzie-	zaproszenie	100
8.	Lato w zagrodzie	plakat	50
9.	Jarmark Rolniczy	zaproszenie	100
10.	Jarmark Rolniczy	plakat	50
11.	Wiosna na polu i w ogrodzie	plakat	1000
12.	Wiosna na polu i w ogrodzie	zaproszenie	400
13.	Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym	plakat	2000
14.	Międzynarodowe Dni z Doradztwem Rolniczym	zaproszenie	600
15.	Zasady bioasekuracji w dobie afrykańskiego pomoru świń (ASF)	ulotka	1000

16.	Problemy metaboliczne wysoko wydajnych krów mlecznych	ulotka	1 000
17.	Rodzime gatunki roślin wysokobiałkowych w żywieniu krów mlecznych	ulotka	1 000
18.	Ubój zwierząt gospodarskich z konieczności w świetle obowiązujących zasad	ulotka	1 000
19.	Charakterystyka odmian ziemniaka	ulotka	1 000
20.	Charakterystyka odmian roślin strączkowych	ulotka	1 000
21.	Charakterystyka odmian rzepaku ozimego	ulotka	1 000
22.	Charakterystyka odmian buraka cukrowego	ulotka	1 000
23.	Charakterystyka odmian kukurydzy na ziarno	ulotka	1 000
24.	Charakterystyka odmian kukurydzy na kiszonkę	ulotka	1 000
25.	Charakterystyka odmian zbóż jarych	ulotka	1 000
26.	Charakterystyka odmian zbóż ozimych	ulotka	1 000
27.	Możliwości sprzedaży przez rolników swoich produktów.	ulotka	1500
28.	Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne 2023-2027	ulotka	1 000
29.	Uprawa roślin na kwiat cięty	ulotka	1 000
30.	Aranżacje rabat kwiatowych	ulotka	1500
31.	Ekologiczna uprawa ziół	ulotka	1 000
32.	Najlepsze przepisy z warzyw strączkowych	ulotka	1 000
33.	Zasady i metody integrowanej produkcji roślin	ulotka	1 000
34.	Płatności ekologiczne WPR 2023-2027	ulotka	1 000

35.	Przewodnik po polu doświadczalnym - 2024	publikacja zwarta	1 500
36.	Wieś Mazowiecka”	miesięcznik	17 160 (roczny)
37.	Biologiczna ochrona upraw roślin rolniczych przed agrofagami.	broszura	3000
38.	Ograniczenie ryzyka związanego ze stosowanie środków ochrony roślin	broszura	3000
39.	Antybiotykooporność i strategie zmierzające do ograniczenia stosowania antybiotyków w produkcji zwierzęcej	broszura	3000
40.	Zagrody edukacyjne jako element rolnictwa społecznego	broszura	3000
41.	Krótkie łańcuchy dostaw – jak zacząć	broszura	3000
42.	Łąkarska mapa drogowa. Perspektywiczny potencjał produkcyjny trwałych i polowych użytków zielonych	broszura	3000
43.	Rachunek ekonomiczny w rolnictwie	broszura	3000
44.	Niezbędne procedury budowy obiektów wodnych	broszura	3000
45.	Rolnictwo ekologiczne jak rozpocząć produkcję	broszura	3000
46.	100 przepisów na 100-lecie doradztwa rolniczego	Publikacja zwarta	600
47.	Dokumentacja zabiegów ochrony roślin	broszura	5000

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Krótkie wprowadzenie na temat potrzeb edukacyjnych i planów doskonalenia kadry ODR

W 2024 roku podobnie jak w latach ubiegłych planowane jest stałe doskonalenie zawodowe doradców. Jedynie kierunkowo wykształcona, ściśle merytoryczna kadra, stale doskonaląca wiedzę i umiejętności, może sprostać wyzwaniom stawianym przez klientów MODR Warszawa oraz wynikającym z konkurencyjnego rynku usług doradczych.

Szkolenia organizowane będą stacjonarnie i zdalnie przez MODR Warszawa (tj. szkolenia wewnętrzne) oraz przez inne instytucje (szkolenia zewnętrzne) przede wszystkim przez Centrum Doradztwa Rolniczego. Tematyka szkoleń obejmować będzie zagadnienia związane ze Wspólną Polityką Rolną, ekonomiką rolnictwa, rolnictwem ekologicznym i działaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym oraz metodyką doradztwa. Ponadto doradcy będą poszerzać swoją wiedzę w ramach współpracy z takimi jednostkami naukowymi jak: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB Puławy, Instytut Zootechniki - PIB, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy – PIB Falenty, Instytut Ochrony Roślin - PIB czy Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB.

Pracownicy MODR Warszawa przez doskonalenie zawodowe poszerzą swoją wiedzę i nabędą nowych umiejętności, które w konsekwencji wpłyną na poprawę jakości świadczonych przez nich usług i prowadzonych szkoleń.

Tab. 42. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Planowana liczba uczestników
1	2	3
G.1.	Szkolenia wewnętrzne	1227
G.1.1.	Systemy produkcji rolnej	265
G.1.2.	Rozwój obszarów wiejskich	240
G.1.3.	Rolnictwo ekologiczne i zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	120
G.1.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	377
G.1.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	50
G.1.6.	Inne	175
G.2.	Szkolenia zewnętrzne	2531
G.2.1.	Systemy produkcji rolnej	420
G.2.2.	Rozwój obszarów wiejskich	1237
G.2.3.	Rolnictwo ekologiczne i zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	154
G.2.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	236
G.2.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	61
G.2.6.	Inne	423

H. PODSUMOWANIE

Tab. 43. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r. z części C1

Lp.	Rodzaj działalności		Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie (w tym zdalne)	482	6 206
		Szkolenie wyjazdowe	8	160
		Konferencja (w tym zdalna)	7	370
		Razem	497	6 736
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		109 814
		Doradztwo grupowe	46	185
		Pozostała działalność doradcza		
		Razem	46	109 999
3	Działalność informacyjna	Informacja		89 923
		Broszura		
		Ulotka	20	
		Info na www.	93	
		Art. w miesięczniku odr		
		Inne wydawnictwa	1	
		Stoisko informacyjno-promocyjne	14	
		Pozostała działalność informacyjna	1 787	
		Razem	1 915	89 923
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	63	
		Demonstracja	485	
		Konkurs	5	
		Olimpiada	19	
		Targi/wystawy	4	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	149	2 668
		Razem	725	2 668

Tab. 44. Zbiorcza informacja na temat płatnych usług na rzecz rolników planowanych do realizacji w 2024 r. z części C2

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	83	2 235
2	Działalność doradcza		24 809
3	Działalność informacyjna		
4	Działalność upowszechnieniowa	7	

Tab. 45. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r. z części C3 i C4

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	315	5 341
2	Działalność doradcza		6 781
3	Działalność informacyjna	31	500
4	Działalność upowszechnieniowa	3	3

Tab. 46. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2024 r.

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	895	14 312
2	Działalność doradcza	46	141 589
3	Działalność informacyjna	1 946	90 423
4	Działalność upowszechnieniowa	735	2 671

Konkluzje

Od kilku lat obserwujemy tendencję zmiany profilu doradztwa rolniczego. Coraz większe znaczenie uzyskuje doradztwo specjalistyczne. Wymaga ono od doradcy większego zaangażowania i nakładu pracy np. realizacja programów doradczych.

Działania MODR Warszawa ujęte w Programie działalności na rok 2024, wpisują się zarówno w wyznaczone przez MRiRW priorytety, jak również w oczekiwania klientów i mają na celu poprawę pozycji rolników w łańcuchach żywnościowych, zwiększenie ich konkurencyjności i zapewnienie im godziwych dochodów.

Ryzyko związane z realizacją programu działalności.

W trakcie realizacji programu działalności mogą pojawić się zagrożenia dotyczące problemów z jego wykonaniem. Jednym z nich jest wciąż znaczna rotacja kadr występująca w MODR Warszawa. W związku z osiągnięciem wieku emerytalnego odchodzą z pracy doświadczeni specjaliści. Zatrudniani na ich miejsce nowi pracownicy potrzebują czasu, aby nabyć doświadczenie i kompletne uprawnienia (np. doradcy rolniczego, rolnośrodowiskowego, eksperta przyrodniczego), żeby móc w pełni świadczyć kompleksowe usługi doradcze. Mając to na uwadze ośrodek będzie dbał, na każdym poziomie organizacyjnym, o zapewnienie profesjonalnej kadry zgodnie z bieżącymi potrzebami. Innym zagrożeniem jest włamanie hackerskie, wprowadzenie złośliwego oprogramowania oraz zniszczenie, usunięcie czy wyciek danych. W celu zabezpieczenia danych MODR Warszawa stosuje odpowiednie zabezpieczenia informatyczne

I. Załącznik elektroniczny

mazowiecki_RPD_2024.xls

Terminologia przyjęta na potrzeby jednolitego programu działalności

- ✓ **działalność szkoleniowa** – świadome świadczenie rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich – klientom publicznej rolniczej organizacji doradczej różnych form kształcenia, w ramach procesów doskonalenia lub szkolenia zawodowego, będących odpowiedzią na ich potrzeby;
- ✓ **działalność doradcza** – swoisty rodzaj edukacji rolniczej, polegającej na współdziałaniu partnerskim rolnika/ mieszkańca obszarów wiejskich z doradcą rolniczym, zmierzającym do rozwiązania problemów zawodowych rolnika – znajdującego się, bądź mogącego się znaleźć w określonej sytuacji problemowej oraz pozwalającym przygotować rolnika/ mieszkańca obszarów wiejskich do podejmowania skutecznych działań, zapobiegających niepowodzeniom w jego pracy we własnym gospodarstwie rolnym, a także nastawić i wdrożyć rolnika do samodzielnego rozpoznawania i rozwiązywania swoich problemów zawodowych;
- ✓ **działalność informacyjna** – zespół czynności związanych z udostępnianiem informacji potrzebnych rolnikom/ mieszkańcom obszarów wiejskich – przedsiębiorcom w ich pracy we własnym gospodarstwie rolnym i spełniających możliwie najwyższe parametry jakościowe;
- ✓ **działalność upowszechnieniowa** – sterowany przez publiczną rolniczą organizację doradcą przekaz informacji od źródła ich powstania do miejsca pełnego ich zastosowania w gospodarstwach zainteresowanych rolników.

Działalność szkoleniowa

- **szkolenie** – krótka forma edukacyjna, której celem jest pogłębienie wiedzy teoretycznej lub umiejętności uczestników w danej dziedzinie. Może być realizowana przy użyciu różnych środków i metod. Udział nie mniej niż 12 osób;
- **szkolenie zdalne** – krótka forma edukacyjna zdalna, której celem jest pogłębienie wiedzy teoretycznej lub umiejętności uczestników w danej dziedzinie realizowana na odległość przy użyciu technologii informatycznych. Udział nie mniej niż 12 osób;
- **szkolenie wyjazdowe** – forma edukacyjna, w trakcie której uczestnicy mają możliwość zdobywania wiadomości poprzez bezpośrednie postrzegania przedmiotów i zjawisk w naturalnych warunkach ich występowania. Forma nie przekraczająca 24 godzin, nie przewidująca noclegu. Udział nie mniej niż 20 osób;
- **konferencja** – krótka forma organizacyjna stosowana w doskonaleniu zawodowym głównie kadr specjalistycznych. Istotą konferencji jest prezentacja poglądów dotyczących sposobów rozwiązania danego zagadnienia na podstawie uprzednio opracowanych materiałów. Udział nie mniej niż 50 osób. Czas trwania min. 4 godziny edukacyjne;
- **konferencja zdalna** – krótka forma organizacyjna zdalna stosowana w doskonaleniu zawodowym głównie kadr specjalistycznych realizowana na odległość przy użyciu technologii informatycznych. Istotą konferencji jest prezentacja poglądów dotyczących sposobów rozwiązania danego zagadnienia na podstawie uprzednio opracowanych materiałów. Udział nie mniej niż 50 osób. Czas trwania min. 4 godziny edukacyjne.

Działalność doradcza

- **doradztwo indywidualne/porada** – usługa doradcza przebiegająca w kilku etapach.
Polega na:
 - zapoznaniu się doradcy z problemem,
 - dokonaniu analizy konkretnej sytuacji doradczej (wspólnie z klientem) w oparciu o dane dostarczone przez klienta,
 - przedstawieniu i zaproponowaniu klientowi konkretnych rozwiązań,Porada powinna zakończyć się rozwiązaniem problemu, z którym klient (rolnik/mieszkaniec obszarów wiejskich) zwraca się do doradcy. Doradztwo indywidualne może być prowadzone bezpośrednio lub z użyciem narzędzi elektronicznych.
- **doradztwo grupowe** – to proces doradczy realizowany z grupą celową rolników/ mieszkańców obszarów wiejskich. Grupa celowa w doradztwie, to grupa zorganizowana dla realizacji konkretnego celu doradczego, wyłoniona przez doradcę spośród wszystkich klientów instytucji doradczej ze względu na podobny charakter problemu oraz zbliżone możliwości rozwojowe. Zaletą tej metody jest praca z większą grupą klientów w tym samym czasie, czyli efektywniejsze wykorzystanie czasu i kompetencji doradcy. Minimalna liczba osób 3. Grupa doradcza powinna odbyć co najmniej 4 spotkania doradcze, czas trwania spotkania nie może być krótszy niż 1,5 godziny dydaktyczne.

- **program doradczy GW** - wykaz możliwych działań w zakresie doradztwa rolniczego, pozwalających w perspektywie kilku lat osiągnąć założoną zmianę w rolniku, jego gospodarstwie i otoczeniu. Program doradczy powinien obejmować różne metody i/lub formy doradcze.

Działalność informacyjna

- **informacja** (tzw. porada informacyjna) – krótkie, bezpośrednie przekazanie określonej treści, które służy odbiorcy do podjęcia właściwych decyzji. Może być przekazana w kontakcie bezpośrednim „twarzą w twarz” lub za pośrednictwem narzędzi komunikacji elektronicznej, telefonu, listu lub maila kierowanego bezpośrednio do odbiorcy informacji;
- **ulotka** – druk o małej objętości, którego treść zawiera najważniejsze informacje na dany temat;
- **broszura** – wydawnictwo zwarte w miękkiej lub kartonowej oprawie o objętości od 5 do 32 str. A4;
- **materiał informacyjny na stronę www.** – tekst o charakterze informacyjnym dotyczący merytorycznych zagadnień z zakresu doradztwa rolniczego;

Działalność upowszechnieniowa

- **pokaz** – metoda polegająca na demonstrowaniu sposobów wzorowego wykonywania określonych czynności. Pokaz łączy się z odpowiednimi objaśnieniami, wskazującymi jego cel oraz dotyczącymi demonstrowanych i nowych elementów prezentowanej pracy. Pokaz realizowany jest przy udziale minimum 5 osób. Czas pokazu uzależniony jest od specyfiki wykonywanych czynności dostosowanych do potrzeb i warunków określonej grupy uczestników pokazu;
- **demonstracja** – metoda upowszechniania nowości polegająca na wprowadzeniu w wybranym gospodarstwie określonej innowacji rolniczej, a następnie rozpropagowaniu jej efektów w środowisku lokalnym;
- **konkurs** – to postępowanie mające na celu wyłonienie zwycięzcy bądź kilku zwycięzców spośród grupy najlepszych uczestników spełniających określone kryteria. Zasady przeprowadzenia konkursu oraz warunki ubiegania się o nagrodę określa organizator konkursu;
- **olimpiada** – jest to forma konkursu o wyższym poziomie trudności, większym zasięgu i znaczeniu;
- **targimiejsca** cyklicznych spotkań handlowych o ograniczonym czasie trwania, które organizowane są regularnie i w tym samym miejscu. Umożliwiają zaprezentowanie produktów i dorobku firmy z możliwością zawarcia transakcji handlowych między uczestnikami targów;
- **wystawa** - sposób prezentowania dorobku firmy i jej produktów w ramach większego, zorganizowanego w określonym miejscu i czasie przedsięwzięcia bez możliwości zawierania transakcji handlowych.